

Adhuc de eodem	lvi.
De sancta simplicitate & patientia libertini fidei sis ppositi.	lix.
De ortolano eiusdem monasterij & fure dephen so	lx.
De virtutibus sancti abbatis equicii.	lxi.
De virtutibus sanctoꝝ costacii & marcellini.	lxii.
De virtutibus sancti bonifacii episcopi.	lxiii.
De bonis eius in ijs ab infantia & eius abstin tia.	lxiiii.
De muliere voluptuosa p sanctuz fortunatu ep scopum a legione demonum curata.	lxv.
De ceteris eiusdem episcopi virtutibus	lxvi.
De virtutibus sanctoꝝ martiri & seueri.	lxvii.
De sancto benedicto abbate & eius virtute coꝛra demones.	lxviii.
De spiritu pphetie quo futura vel absentia nunci abat.	lxix.
Qualiter in somnis apparens cuidam quid ageꝛdu esset ostendit.	lxx.
De quibusdam eius miraculis.	lxxi.
De sancta scolastica sorore eius & visionibus ei ostensis.	lxxii.
De iudeo signato qui episcopi temptationem a d monibus didicit.	lxxiii.
De sanctis episcopis datio mediolanensi & sabino placentino.	lxxiiii.
De sancto ysaac spoletano.	lxxv.
Iterum de quibusdam eius miraculis.	lxxvi.
De sancto florencio & vrsio sibi i solatiu dato.	lxxvii.
De sancto martino solitario.	lxxviii.
De sanctis stephano p̄sbro et mea solitario.	lxxix.
De miraculis i quibusda ecclesijs oñsis	lxxx.
De miraculis in dedicatione cuiusdam ecclesie de monstratis.	lxxxi.
De sancto gregorio q̄ sancti cleutherij p̄cibus ro bur corpis accepit & de sancto maximo.	lxxxii.
De viro dei sancto & eius transitu.	lxxxiii.
De vicia anime post obitum.	lxxxiiii.
Exempla quedam ad hoc probandum	lxxxv.
De viro dei seruulo & eius transitu.	lxxxvi.
De puuli blasfemi interitu & dura morte quoru dam sanctoꝝum.	lxxxvii.
De quoruam obitu diuinitus reuelato.	lxxxviii.
De igne gehenali qui ia reprobos exurit.	lxxxix.
De igne illu etiam in presenti mortalibus ad terro rem deus ostendit.	xc.
De visione cuidam militi ostensa.	xcj.
Qualiter misericordibus elemosine sue post mor tem suffragantur.	xcii.
De inquieto theodoro qui draconi traditus peni tuit & ypocrita monacho qui a dracone liberari non valuit.	xciii.
De igne purgatorio & pascasio dyacono	xciiii.
De pauore & consolatione sanctoꝝ i obitu suo.	xcv.
De reprobis in ecclesia sepeliri non pdesit sed po tius obest.	xcvi.
Iterum exempla ad idem.	xcvii.
Qualite hostie salutaris oblatio liberat animas a purgatorio.	xcviii.
De monacho pprietario p eandem hostiam sacraz liberato.	xcix.
Qualiter eadem hostia p̄sfit etiam viuus & libet eos a periculis.	c.
Qualiter debeant viuere qui eandem hostiam si bi volunt prodesse.	cj.
De contemptu mundi.	cij.

De bono hospitalitatis & elemosine.	cij.
De initio impij foce & strage belli. fenon.	ciii.
De nece theoberti & theodorici regum.	cvi.
De nece bzunichildis.	cvi.
De quibusdam incidetibus post obitu beati gre gorij pape.	cvi.
De sco iohbe elemosinario et ei? misericordia.	cviij.
De sancta ei? couersatione et humilitate.	cix.
Adhuc de doctrina et actibus eiusdem.	cix.
II. De imperio mauricii et subuersioe pa tis antiochie.	

Vberius quoq; augustus ubi sibi finem vite iminere puidit elegit ad impiu que dam viru genere capadocu strenuu ac sapientissimu q et mauricius nucupabatur Cui etiam filiam suaz costatiam ornata tradidit rega libus indumentis dices. Sit tibi iperium meum cu hac puella concessum Vtere ergo eo feliciter et habe in mente incessanter eq; tatem et iusticia. p̄cipua optimi impatoꝝ esse in signa. Qd postq dixit sp̄um exalauit. Tūc mauricius purpura indutus et dyademate coronatus ad circū pcessit et acclamatis sibi laudibus et la gicis fm morem muneribus p̄mus ex grecoꝝ gen te romano potie? est imperio. Idem in vi. libro hic fuit vir fide catholicus et republice satis vei lis. Siquidē hui qui et auares appellatur ei? sūt inoustria supati atq; edomiti. Sigibercus. Ces pit autē impare mauricius anno domini .o. lxxxiii. mudi scilicet quartimillesimo .cc. xlvij. et impauie annis .xxi. Circa hoc temp? thuronis ver? d fra cto pane sanguis effluxit. Anno mauricii p̄mo. p se armenia p̄dis incendiis captiuitate ep̄oꝝ ac po puloꝝ p̄urbant. ecclesiaz tamen .xlviij. martirum apud armeniam sub licinio passoz nullo modo in cendere potuerūt. Anno secdo. antiochia diuinit? subuertitur hoc modo. Quidam ciuis illi? ado ele mosinis et hospitalitati dedit. ut nullo vnq; die sine paup̄e vel hospite comederet cum vno die us qz ad vespam vrbez circuisset. ut paup̄em vel hos pitem inueniret. inuenit virum seniorez in veste alba cum duobus sociis stantem in medio ciuita tis. et inuitans eum ad hospitium hoc respōsū acce pit ab eo. Non poterat o homo dei cum vestro si meone hanc urbem saluare. ne subueteret. Et hoc sudariū quod in manu tenebat excussit sup vnam medietatem vrbis. statimq; ipsa medietas cu habi taculis et habitatoꝝib? est subuersa. Et volēs ad huc excutere sudariū sup aliam medietatem vrbis vix ab illis duobus sociis suis multa p̄ce flexus ē. ut p̄ceret residue vrbis medietati. Sicq; virū qui hoc aspiciebat attonituz cōsolatus ex saluatōe do mus sue. discessit et vltra non cōpuit. **III. De sōnio gūtrani regis et regno fredegūdis et lādrici**

Hanno quoq; mauricii. ni. gūtrann? franco rum rex in venando fessus. dū in gremio irmigeri sui dormiret iuxta riuum aque vidit armiger ex eius ore puum aīal exire. Cui uo lenti transire riuū nec ualenti. armiger gladio trāf riuum posito uiam ei eūdi et redeūdi p̄auit. Quo iterum in os eius intrāte rex expectus est. et stu pefactus dixit se p̄ somniū per pontez ferreū trā sisse. et sub quodā monte multos thesauros uidis se. ubi cum rex perrexisset fm fidez somniū. mltos

thebanos inuenit eosq; acceptos sancte ecclesie
vribus delezauit. Anno eiusdem .mij. hilpicus rex
francoꝝ in missu sue vxoris fredegūdis pimitur. lo
tharius filius eiꝝ infans .mij. mensū in regno sub
limatus regnauit annis .xliij. **H**ystoria francoꝝ
Itaq; fredegūdis viro suo hilpico ingeniose pem
pto. ipa cum lo thario rege paruolo suo et landri
co que maiorē domꝝ palacij elegerūt. in regno re
sedit. franci quoq; p̄dictū lothariū regem sup se
in regno statuunt. **III. De pugna francoꝝ**
contra hildebertum regem australioꝝ

Audiens vero hildebertus rex austrasi orū
filius sigiberti omnia hec. hostem collegit
Nam defūcto gūtranno patruele suo. re
gnū burgūdie ipse acceperat. Igitur burgūdiones
& austrasij & supiores frāci simul omoto magno
exercitu p̄ cāpanias digressi. pagū suessionicū cuz
gūdebaldo & wintrione deuastant. Hec audiens
fredegūdis cum lādrico & reliquis frācoꝝ duci
bus hostem cōgregat. & ad bruniacū villā veniēs
multa dona & munera francis dedit. eosq; ad pu
gnādum contra inimicos suos incitauit. Cum au
tem cognouisset q̄ multus esset exercitus austrasi
ozum. coadunatis frācis qui cū ea erant cōsiliū
dedit eis dicens. De nocte cōsurgamꝝ cōtra eos
cum lucernis. quas portāt ante nos p̄cedentes. &
simul ramos siluaz in manibus nostris feramꝝ. cū
tintinabulis sup equos ligatis. vt eorū vigiles &
custodes equoz nos cognoscere nequeāt. & illu
cescente initio diei sup eos incamur. & forsitā eos
deuincemus. Placuitq; hoc cōsiliū. Cū autēz dñū
ciatū fuisset placitū qua die ad p̄liaduz in loco nū
cupato trūcia in pago suessionico cōuenire debe
rent. illa sicut cōsiliū dederat. de nocte asurgēs
cum armoz apparatu. cū ramis in manibus. vel re
liqua que supius diximus. ascensis equis lothari
um puulū regem in brachio vehitās vsq; ad trun
ciam puenerūt. Cum autē custodes hostiū austrasi
ozum. ramos siluaz quasi in mōtibz i agmie frā
coꝝ cernerent. & tintinū tintinabuloꝝ audirent.
dixit vir ad sociū suū. Nōne hesternā die i illo &
in illo loco cāpestria erant. quomō nūc siluas eni
mus. At ille irridens eum dixit. Certe hac nocte
inebriatus fuisti. & modo deliras. Nūquid audis
tintinabula equoz nostroz iuxta ipam siluam pas
centiū. Dum hec agerentur & auroza diei mituz
daret. irruerūt frāci cum strepitu turbarū sup au
strasios & burgūdiones dormientes. & interfece
runt maximam p̄tem exercitus eoz a maiore vsq;
ad minozē. Gūdebaldoꝝ quoq; & wintrio p̄ fugā
delapsi vix euaserūt. landricus quoq; insecutus ē
wintrionem. sed ille cursu velocissimi equi euasit.
At vero fredegūdis cuz reliquo exercitu vsq; ad
remos accessit. at tota cāpania succensa. cum mul
tis spolijs reuerfa est suessionis ciuitatem. Eo tem
poze hildebertus rex austrasioꝝ habebat duos
filios senioꝝ vocabatur theodobertꝝ ex ocubia in
nioꝝ vero ex regina natus erat nomine theodericꝝ
que cum auia sua brunichilde i burgūdiā i regnū
gūtranni regis magni direxit. Eo tempore mortu
us est hildebertus rex iunioꝝ. regnauitq; ānis xx.
Theodobertus autē filius eiꝝ in regnū patris sui
successit. i. in austri. theodericus vero in burgun
dia. Eo tēpoze mortua est fredegūdis regina ple
na dierū. & in basilica sancti vincencij martiris est
sepulta. **III. De stimulatōne brunichildis &**
theoderici contra sanctum colūbanum.

Theodericus ergo quia infra regni sui ter
minos factum colūbanū haberet gratula
batur. Ad que vir dei sepissime cuz veni
ret cepit increpare eum. cur cō cubinaz adulteri
is misceretur. & non potius ad regalem p̄lez pro
creandā legitimo cōiugij solamine frueretur. Cuz
q; ad eius impinm rex obtempans se ab omnibus
illicitis segregari responderet. eius auia brunichil
dis cōtra virū dei stimulatā est. verebaē enim ne
si rex abiectis cōcubimis reginā auie p̄feciss; digni
tatis sue & honoris modū āputaret. Quadā igiē
die dum ad eam veniret. illa theoderici filios ad
ulterimos ad eum adduxit. Quo scissitante quid si
bi vellent. ait. Regis filij sunt. tu eos tua benedi
ctōne roborā. At ille. Nequaquā illos regnaueros
scias. quia de lupanaribus emerferūt. Tūc illa fu
rens puulos abire iussit. Egre diensq; vir dei aulā
regiam. dum limitē trāsiret. fragoz subito est ex
ortus. qui totā domū quaties. omnibus terrorem
incussit. nec tamē misere femine furorē cōpescuit.
Tunc monasterij p̄positis p̄ nūcios impat. ut nul
li eozum extra terminos iter pandatur. nec recep
tacula monachis eius vel quelibet subsidia tribu
antur. Cernens vir dei regios animos cōtra se p̄
motos. ad eozū frāgendā p̄naciā āperās apud
p̄sam villā publicā. vbi tunc rex erat occidente
sole puenit. Quod cum regi nūciatū esset. iussit f
gio cultu optuna subsidia pari. deiq; famulo dirigi.
Qui cum vidisset dapes & pocula cultu regio
administrata. quesitū quid sibi d̄ his agere velle
Qui dixerūt. Tibi sunt hec a rege directā. Abho
minatus ea sanctus dixit. Munera impioꝝ repbat
alacissimus. Nec dignum est ut ora famulorum dei
cibus eius polluantur. qui non solum in suis. veruz
etiam in alioꝝ habitaculis dei famulis adituz de
negat. His dictis vascula omnia in frusta dirup
ta sunt vnaq; & sicra solo diffusa. ceteraq; sepa
tim dispa. pauefacti ministri. rei geste causam re
gi nūciāt. & ille pauefactus. cum auia sua dilu
culo ad virum dei āperat. de cōmisso ueniā p̄canē
Seq; postmodū emendare pollicetur. His pacatꝝ
p̄missis ad monasteriū redijt. **IV. De exilio**
eiusdem & de damnatis & carcere liberatis per eū
Hec pollicita demonij iura nō diu serua
uiolantur. solitoq; a rege adulteria ppe
tranē. Quo audito. uir dei literas ad re
gem uerbis plenas & comminatorias direxit.
unde rursuz permota brunichildis animū regis cō
tra eum excitauit. Epos etiam sollicitare aggressā ē
ut eius religioni detraberent. ac statutum regule
quam monachis suis indiderat. uicupando macu
larent. Abactus itaq; rex luxuriū uenit. & questꝝ
est cum eo. cur a p̄micialiū moribus discedēt. &
intra septa secretioꝝ omnibus xpianis aditus nō
pateret. Cui beatus colūbanus. ut erat audax &
animo ingens ait. Si in hūc locum uenisti ut habi
tacula seruoꝝ dei destruas. & regulareꝝ discipli
nam macules. scito regnum tuū fūditus ruituruz
& cum omni āpagine regia dimersurū. Quod po
stea rei p̄bauit euentus. His ergo dictis ferricꝝ
foras relectoꝝ quod ingressus fuerat ceter ip̄e
dauit. Cuzq; uiri dei duris increpatōnibus urge
retur. ait. Martirij coronaz me tibi speras illatuz
sed non sum tante demencie. ut hoc tantum scelꝝ
perpetrem. Quinpotius placet. usq; quā alioꝝ mo
bus regulari tuo āposito discor das uia q̄ uenisti
repedare studeas. Ad hoc ille se dicit de cenobij

septis non egressurū nisi violēter abstrahē. Dis-
cessit ergo rex. & virum p̄cerem nomine bandul-
fum reliquit. qui virū dei a monasterio pellēs. pe-
nes nefoncionēse opidum ad exulādū p̄duxit. Ibi
ergo omozās. audiuit carcece ī loco illo plenū esse
damnatoz. Illuc p̄perās. & nullo obstāte ingressus
verbū dei dānatis p̄posuit. Qui cum sponderēt se
si liberarētur emendaturos. & penitētiā acturos
ille sup̄dicto ministro suo domoali p̄cepit ut fer-
rū quo cōpedes erant innexi. apprehēderet & tra-
heret. Quod cū faceret. velut frutex putrefacta p̄
ptes am̄nuē. Tūc egōi dānatos ex carce iussit. p̄
actoq; euāgelici cultus officio pedes lauit & lin-
teo absterxit. Deinde impauit vt ecclesiā peterēt.
& cōmissū scelus fletibus abluerēt. Properantes
ergo ecclesie fores obseratas rep̄iūt. Tribunus au-
tem eū vidisset carcerem vacuū. ip̄e & milites dā-
natoz calces īsequi ceperūt. Qui post tergū eōs
app̄quare videntes. & obseratas ecclesie fores.
gemina vallati angustia. virū dei ut eruātur ap̄el-
lant. Ille fursū caput attollit. p̄caturq; deuz. vt
sua virtute ereptos ex ferro non sinat d̄nuo tradi
satellitū nexui. nec morata d̄i bonitas. fores firmi-
ter obseratas reserauit. & ī angustijs positū adi-
tum pandit. Perniciū cursu intrāt ecclesiā fores ve-
ro post eoz introitū ī oculis militum abq; hūa-
na manu obserant. ac si custos moze clauigero p̄-
niciter eas reserasset & obserasset. Nec quisq; po-
stea dānatis inferre iūriam ausus est. quos diui-
na virtus eruisset. **CVI.** De iterato eiusdem

Post hec vir dei cernens q̄ nullis **C**exilio
custodijs angretur. videbāt enim omnes
ī eo dei virtutes flagrare. & ideo omnes
ab eius iniurijs segregabātur. ne culpaz socij fo-
rent. ascendit dominica die ī cacumē montis illi.
Cunq; nullū videret qui iter ad monasteriū reuer-
tendi p̄hiberet p̄ mediā urbem cum suis ad mona-
steriū regressus est. Quo audito rex & auia eius
atrociorib; aculeis ire stimulatī iubent cohorti
militū. vt virū dei rursū vi abstrahant. & ad p̄sti-
num exiliū reuocent. Qui cū tribuno venientes. se
ptazq; monasterij puagātes cum p̄quirūt. ille ī a-
erio ecclesie sedebat. libzūq; legebat. vbi cum sepe
venisset. & p̄pe eū trānsisset ita ut nōnulli ī eū pe-
dibus offenderēt. obsecati lumib; ip̄m nequa-
q; videbant. Eratq; spectaculū pulcherrimū. quia
et ille orans cernebat querētes. & illi ī medio eo-
rum positū non videbāt. Veniens autē tribunus &
intuitus p̄ fenestrā. vidit virū dei inter ip̄os letū
residere. & legere. cernensq; dei virtutē. ait. Ne-
quaq; amplius errore insanie. cor nostrū decipiat.
Non em̄ potestis inuenire. quē virtus diuina tegit.
Renūciantib; illis talia regi. ille aucto furore ber-
tanium comitē & sup̄dictū bandulfū destinauit.
Qui cum eū ī ecclesia psallentē rep̄issent. sic eum
allocuti sunt. Vir dei p̄camur. vt regis p̄ceptis
obedias. egressusq; quo p̄mū huc veisti it̄mere p̄-
gas. At ille se ait iam sepius esse testatū. nisi vi tra-
heretur se nō discessurū. Illi gemino vallati piclō
cum formidīne palliū eius attigerūt. alij genibus
puoluti p̄cabāt. vt tanti sceleris culpā illis igno-
sceret. qui non suis desiderijs. sed regijs obtēpa-
rēt p̄ceptis. Vidēs uir d̄i piclū alioz eē si seuerita-
ti sue satisfaceret. cum omniū eiulatu egressus ad
aualonē castrū puenit. Sed p̄sq; illuc pueniret. ī
via custos equoz theodozici ei occurrit. eūq; lan-
cia traicere voluit. sed eum mox diuina vltō pe-

culit. nā dextra quā contrā factum tetēderat eoz
pente lanceā ante pedes suos terre defixit. & ipse
a demone corceptus. ante vestigia sancti corruit.
Quem cernens ille corā se vltōne diuina p̄cussus
die illa noctaq; penes se tenuit. & sequētī die ad
se accersit. deoq; fauente curatus ad p̄pria r̄me-
auit. **CVII.** De quibusdā miracul' eiusdem

Quodam tempe dū vir dei p̄ ligerim ad
urbem thuronicā puenisset. ad beati mar-
tini sepulcrū accessit. ibiq; tota nocte ī
orazione excubauit. Sublato deinde p̄adio ad sca-
pham redijt. suosq; multa tristitia depresso reperit.
Inqrens autē inuenit p̄terita nocte quecunq; ī
scapha habuerāt furto p̄didisse silq; aureos quos
ī pauperes non erogauerat. furtim ablatos fuissē.
Quo audito. ad sepulcrū sancti redijt. questus
se nō idcirco ad eū excubias excubasse. vt ille sua
ac suoz damna patrari sineret. Nec moza is qui
facellū cū aureis furatus fuerat. cepit ī flagel-
la corporis & penas clamare. illo & illo ī loco aū-
reos occultatos se habere. Quod videntes socij.
omnes curūt. furto sublata omnia reddūt. virū
q; dei p̄cantur. ut tanti sceleris culpas ignoscat.
Post hec ad meldense opidū venit. quo vir nobil'
clangericos. theodoberti cōiūua. vir sapiens. &
cōsiliarius regis gratus. miro gaudio eū recepit.
Qui domū eius benedixit. & filiā eius nomie pha-
ram deo vouit. Quodā etiam loco p̄pe sueuos cū
mozareur reperit habitatores loci sacrificiū p̄fa-
num litare velle & cuppam magnā. ī circuitu modi-
oz. cereuisia plenam ī mediā positā esse. Cūq; īq̄-
reret quid de illo agere vellent. aiūt se deo suo no-
dano quē alij mercuriū aurū māt. velle immolare.
Audiens opus pestiferū vas īsufflauit. miroq;
modo vas cum fragore dissolutū ē. & ī frustra di-
uisū. visq; rapida cū liquore cereuisie p̄rupit. vn-
de & dat̄ itelligi dyabolū ī vase occultatū ut cape-
ret animas sacrificiū. Stupefacti barbari. aiunt
virum dei habere ābelicum. qui posset. dissoluere
vas ligamībus munitū. Multiq; verbis eius ab-
erzore castigati. ad xpm cōuersi sunt baptizati. Cū
q; sub quodam scopulo iter vasta heremi ieiunio
corpus cōficeret. & nichil aliud p̄ter sup̄dicta ru-
ris poma ī cibos capit. hora refectōnis p̄p̄inquā-
te. chanoalbū ministrū direxit. ut cōsuetam mēsu-
ram pomoz deferret. Qui abiens vsūm inter ru-
ris frutices rubos puagari p̄spexit. ac poma labē-
do carperet. festinus ergo redijt. patriq; indicauit.
Ille imparauit vt iret. partemq; furticuz ī ci-
bos fere dimitteret. aliā sibi resuazi iuberet. Abi-
it ergo. & iussa impleuit. diuisitq; virga frutices.
rubusq; que poma ferebant p̄te suā ut fera cōme-
dat iubet. aliamq; partez ī vsūm viri dei resuet.
Mira ī fera obediētia. nequaq; sibi ex parte p̄hibi-
ta cibos capere ausa ē. sed ī segregata & permis-
sa sibi fruticum p̄te tantūmodo pabula requisitū
quādiu vir dei ī loco illo cōmoratus est.

CVIII. De cōpletōne p̄phetie eius super do-
mo theoderici regis & obitu ipsi & quibusdā alijs
Domo theoderici penes metense opidū
diuinitus percussus. inter flagrantis ignis
īncendia mortuus est. Post quē brunichil-
dis filiū eius sigibertum ī regno suffecit. At lo-
tharius memor p̄phetie viri dei. collecto exercitu
fines regni q̄ sue ditōni debebāt. volēs recipere. si
sigibertū captū peremit. fratresq; ei. v. theoderici
filios cum auia brunichilde cepit. & pueros q̄oz

Tepatim pemie . b zunichildem vero ignobiliter ca
meio imposita hostibus girando monstravit primo
post que domitorum equorum caudis irretita miserabi
litate vita prauit Funditus ergo radiatusq; the
oderici stirpe delata . lotharius trium regnozum
monarchia solus potitus est . & sic beati colubani
pphetia in omnibus impleta est . Obijt aut vir san
ctus . xi . kl . decemb . Huius vita scripsit frater io
nas . cetera eius miracula quida alius . In quadam
petra vestigium pedis eius dextri sic impressum
est sicut & hodie appet . ac si aliquis sigillum in cera
impressisset . vnde & ipse locus ob reuerentia sancti .
lingua rustica vocatur . ad vnam sancti colubani .

Sigibertus . Anno mauricij . vij . nimie pluuie i
undat . vt omnes dicent . q; aq; diluue sup i undaret
& tanta clades fuit . ut nll' g'uoze a seculo fuisse me
mimerit Magn' ec draco i modu valide ebis cum
imunerabili sp'ciu multitudie p tiberim in mare
defecit . a qb' suffocate bestie maris . & ad lit' p
iecte . putredine aerem corzupit . Anno sequenti
hormisdan regem psaru a plis execatū filius ei
cosdore occidit & ad mauriciu impatore cofugit .
eiusq; uirtute p'as debellans . regnu psar' accepit
& anis . xxxvij . regnauit . Leunigildo wisigotho
rum rege mortuo . richaredus filius eius reguit
annis . xv . In ytalía facta vltra fide pene diluuió
omniu . post multá cofusionem rex subsecuta est
per eladem inguinaria imedicabilis mortalitas ho
minum .

EX De peste inguinaria que accidit
rome & electioe gregori' pape **EX** gestis eius
Eo namq; tempe tiberis fluiui' ita ripas
suas excessit . vt sup muros urbis influet
maximam ptem regionis occuparet . & plu
res domos euerteret . Tunc etiá multitudo serpe
tiu cum ingenti dracone p mediū fluiui' in mari d
scenderūt . & salis fluctibus p'ocati ad litus eie
cti sunt . De quoru fetore secuta est plaga pessia .
quá inguinaria vocant . Que tanta fuit . vt etiá ip
sum papá pelagiū occideret & passim suberactis
habitorib' . plurime domos in vrbe vacue ima
nerent . Sed quia ecclesia sine rectore esse nō p ote
rat . gregoriū licet totis viribus renitētem plebs
omnis elegit . & electioem eius impator mauric'z
cofirmavit . Cū ergo benedici deberet . & lues po
puli deuastaret . h'monem fecit ad populū . vt pe
tentiam agentes letania cum p'essione facerent .
& p remouenda peste deū attentius exoraret . Dū
omnes simul orarent cū lacrimis . morib' ille intan
tū defecit . ut in hora vna . lxxx homines expiaret
Finito itaq; sermone & peste cessante . volēs effu
gere . sed non valens . quia semp portas urbis pp
ter eum vigiles obseruabāt . obrinuit tamen a ne
gociatoribus ut in dolio sup quadrigam educeret
de urbe . & sic triduo latuit . donec illū ozatōibus
& ieiunijs roman' popul' colūna lucis terciā no
cte sup eum emissa obrinuit . In qua colūna . ange
los ascendentes & descendentes quida reclus' p
spexit .

EX De quibusdam euentibus illius tē
poris .
Sigibertus .
Anno mauricij . x . in gallia quida in silua ce
dens ligna . adeo a muscis infestatus est .
vt p bienniu amens fieret . Deinde sub re
ligionis habitu exhibebat se pseudo pphetam . de
inde magum . Deinde etiam sanitates sup isfirmos
facies . xpm se esse dicebat . & p xpo se adorari iu
bebat . Nolente se adorare euz populo . qui ei ml
tus adherebat . impetebat hostiliter Qui postea a

quodam fideli occisus est . & ita sequaces ei'z dis
psi sunt . Richaredus rex wisigothoz . terminos ro
manoz inquietauit . Hoc tempore regnabat in hi
bernia insula philtan' . Et in scotia regnabat bren
dinus . cui frater erat nomine adel' . De cui'z adel
fi filia . que vocata est gelgebes . genuit rex hibernie
philtanus factum furseum . & fratres eius voil
lanum & vitanum . Hucusq; gregorius thuronen
sis historiam francoz digessit . Anno sequenti tūni
ca domini nostri iesu xpi in ciuitate zaphat . nō lō
ge a hierosolima . cofessione symeonis iudei inuen
ta . & ab epis gregorio antiocheno . & thoma hiero
solimitano . & iohāne cōstātinopolitano . hierusa
lem i loco vbi crux xpi veneratur est posita . Gau
thericus cameracens' epus claret . Anno sequenti
richaredus rex wisigothoz sinodo . lxxij . epoz apd
tholetum cōgregata . ibiq; arriana heresi abdicata
& anathematizata . se cum tota wisigothoz gente
cofirmat in fide catholica . Cōstātinopoli nasciē
puer quadrupes . & alter duos vertices hñs . Que
pdigia p'tendunt aduersa locis in quibus nascūt
Anno sequenti agilulfus rex longobardoz in ro
manos insurgit . Sed agente theudelinda regina .
non multo post cum eis fedus iniit . Huic regine
gregorius papa libros dyalogi sui misit . His die
bus irruentes longebardi in montē castmū diripu
erunt omnia que in monasterio sancti benedicti in
uenire potuerunt . neminem vero tenere valuerūt
sicut idē famulo suo domini' p'miserat . ut si res gē
tibus tradēt . animas suaret . Monachi aut fugien
tes . romam petierunt . codicem regule a beato be
nedicto editum . & pondus panis . atq; mensuraz
vini secum deferentes . Sol a mane usq; ad meredi
em mioratus est usq; ad terciā sui ptem . Anno se
quenti gūtrānus rex sactitate clar' dormit i xpo
Regnum eius cessit fratrueli suo hildeberto .

EX De legatione augustini in angliaz & cō
uersione illius gentis .
Eodem anno gregori' papa quod ipse oli
face intenderat . augustinū cum alijs ad
p'dicandum in agliam destinauit . **EX** ge
stis eius . Itaq; serui dei mellitus augustinus & io
hānes ad eandem insulam directi cum multis ali
is deum timentibus monachis . intra breue tēpis
spacium . regem illum qui in capite insule moraba
tur cum suo populo cōuerterūt . Quibus de' tan
tam faciendorum miraculoz gratia cōtulit ut vē
bum dei quod ore p'ocibāt . signoz efficia cofirma
rent . Vnde factum est . ut paucis elabentib' . anis
etiam ceteri reges ipsius insule euz his qui erant
ipsis subiecti accedēt ad fidem xpi . De cuius gē
tis p'ersione simul & miraculoz pdigijs . q; ibidē
siebant . ita beatus gregorius in libris moralibus
p'hibet dicens . Ecce ligna britānie que nichil aliō
nouerat q; barbarum fremdē . iam dudum in diu
nis laudibus hebraea cepit verba sonare . Ecce quō
dā tumidus . iam substratus factorum pedib' ser
uit oceanus . Eius barbarus motus quos terreni
p'ncipes edomare ferro nequiuēāt . hos p diuina
formidine sacerdotum ora simplicibus v'bis ligāt
Et qui cateruas pugnatium infidelis nequaq; me
tuerat . iā nunc fidelis hūiliū linguas timeat . Quia
enim pceptis celestibus verbis . clarescentib' quo
q; miraculis . uirtus ei diuine cogitationis infūdi
tur . eiusdē deitatis terrore frenat . ut prauē agere
metuat . ac totis desiderijs ad eternitatis gratiam
uenire cōcupiscat . Quod totū ut fieret . ita eadez

beato gregorio dei gratia concessit. ut merito ab an-
gloz populis debeat apud appellari. **H**ugo
libro. vi. Quā gentem p̄fatorz labore viroz deo lu-
crificans. lodonie & elbozaci metropolitanos cō-
secrauit ep̄os. **S**igibertus Anno mauricij. xv.
sāctus colūbanus abbas & p̄sbiter doctor scoto-
ruz & pictoz obiit. qui posteris suis multa sācti-
tatis monimēta reliquit. p̄ter q̄ rustica simplici-
tate pascha dominico die celebrari debere neq; di-
dicit neq; docuit. **M**arculfus abbas baiocensis
sāctitate claruit in gallia. **CXII. De cōuersio-
ne cātuariorū & regibus nordanibrozum.**

Anno sequenti edilbert rex angloz qui
cantuarij vocantē p̄dicāte augustino. cuz
gente sua baptizat. Porro gens angloz
qui mercij dicuntur. & gens nordanibrozū qui q̄
ad aquilonarē p̄tem humberi fluminis habitent ita
vocatē. sub regibus echelfrido & elle nōdū audi-
erat verbum vite. **G**uildermus malmesbiriēb.
Annis. xcix. fuere nordanibzi duces cōmuni har-
bitū cōtenti. sub impio cātuariarū. Quib; norda-
nimbis p̄mi p̄fuerūt frater hengestij ocha eiusdē
filius hebula. Sed āno ab incarnatōne dñi. d. xlviij.
post mortem hengestij. lx. ducatus in regnū ē mu-
tatus. regnavitq; ibi p̄m? yda vir nobilis erate &
viribus integer. wodenio quippe fuerūt tres filij.
wodegius a quo reges cātuariarū wichelegi? a
quo reges mercōz. beldegi? a quo reges west sa-
xonū & nordanibrozū p̄ter duos. Yda igit̄ a bel-
degio. nonus. xij. ānis regnavit. post hunc alla
annis. xxx. Huius tempe venales ex anglia pueri
romam deducti. saluti omnium cōpatriotarū suo-
rum occasionē dedere. p̄ beatū gregoriū tūc archi-
dyaconū. Quos ille cōspicatus. quesivit ab astāti-
bus qui gen? unde domo respōsū est genere esse
anglos. puincia deiros. est enī deira puincia nor-
danimbrie. alle rege subditos. paganismo dditos
Quod extremū dolentib; suspirijs p̄secutus. re-
liquis eleganter allusit. ut angli āgelis similes de-
ira dei eruerent. & alleluia cātare docerent. Alla
tamen rex nescio quo infortunio de xp̄ianitate ni-
chil audire meruit. Sed ad filiū eius manavit ele-
ctō. Post allā regnavit elderic? yde filius ānis v.
post quē filius e? echelfridus. Hic fugavit regez
scotoz edam. in quo bello mortu? est frater echil-
fridi thetbalus. ciuitatem ligo nū que nūc castra
dicuntur expugnauit. p̄pus in monachos deba chat?
qui p̄ salute populi supplicaturi frequentes cōue-
nerāt. Quoz maximus cōuentus erat in loco qui
dicuntur bancoz Eduuinū alle filiū regno & puincia
eliminavit. Qui fugiens. venit ad redualdū regez
orientaliū angloz. qui cōtra eum pugnavit. & eū
dez occidit. amisso p̄us filio remero. Regnavit au-
tem eldesridus ānis. xxij. Hic habuit ex acca filia
alle sorore euduimi filios duos osualdū duodēs-
nē. & osuimū quadrimū. Qui occiso patre ī sco-
tiā sūt delati. Post echelfridum regnavit euduim-
nus. **CXIII. De sācto goare & falsa eius acc-
usatōne apud archiep̄m suum.**

Sigibertus.

Anno mauricij. xvij. sāctus goar veniēs
ex aquitania. claret in gallia. **E**x ge-
stis ei? Hic ī suburbano treuerico iuxta
fluuiū uocara ecclōlaz fecit. multozq; ibidem re-
liquias sāctoꝝ collocauit. Ibi die noctuq; deo ser-
uiebat in ieiunijs. vigilijs p̄dicatōne. & oratōne.
multosq; paganos verbo cōuertit. & egrotos m̄-

tos oratōne sanauit. **V**nde dyabolus virtutibus
eius inuidens. multas ei tribulatōnes ingessit. Ita
q; contigit ut legati ep̄i treuerici nomine rusti-
ci scilicet alboimus & almānus ad cellā viri dei q̄st
speculatores aduenirēt. ut ibi aliquā rem nouā v̄
manem inuenire possent. **V**iderūt ergo q̄ more so-
lico mane post psalmodiā & missam. cū p̄grinis
& paupibus in caritate cibum sumeret. Quod ip-
si non caritate sed gulositate fieri estimātes. accu-
sauerūt eum apud archiep̄m. dicentes se eū vidis-
se sine tempamento mane comedere. vel potuz su-
mere. Qd̄ audiens archiep̄us statim iussit ipos le-
gatos illic redire & sāctum dei goarem sibi p̄sen-
tari dicens. q̄ inquisitōnez de ip̄o facere vellet. ut
posset scire quo ingenio vel arte talia p̄sūpsiss; ple-
bi sibi cōmissee exempla monstrare. **Q**ui venientes
ad sāctum goarem. locuti sunt ei dolose. putātes
q̄ accusatōnem illam p̄ quā eum infamauerūt pos-
sent blandicijs verboꝝ obtegere. **A**rchiep̄? in quē
noster rusticus salutem tibi mādat. iubetq; ut ad
colloquiū ipsi? treueris festinanter accedas. **H**ec
audiēs hō dei sāct? goar. cū gaudio dixit. **F**aciat
michi de? faciat ut possim ei obedire. quia obedi-
entia sine mora est faciēdia. **N**octe illa fecit ill' ce-
nam s̄m vires suas. & ip̄e in dei laudibus ut sole-
bat fuit p̄seuerans. **M**ane aut factō. postq̄ cursū
suū finiuit. missaz solēnia celebravit. cūq; opletis;
diuinū officiū die illo. dixit mistro suo. **F**ili fac no-
bis letum diem de abūdantia nostra. ut isti legati
archiep̄i simul nobiscum faciant caritatē. q; in iti-
nere sunt. & forsitan de? aliquē p̄grinū. vel pau-
perem adducet. ut p̄ter epulemur. **Q**uod audien-
tes illi non potuerūt malignitatem cordis abscon-
dere. nec ei voluerūt cōsentire. **A**c sāctus itrodu-
cto quodā p̄grino. p̄ caritatem comedit cum illo.
Quod videntes legati. cū leticia strauerūt equos
dicentes. **N**unc manifeste vidim? qd̄ domino no-
stro archiep̄o nūcimus. **CXIII. Qualiter ad-
uersariorū suoz famem & sitim sedauit.**

Accepto itaq; a viro di cibo & potu ī vas-
cul' ad viaticū itineris ābulātes cū eo cepe-
runt. fame & siti vehementer vrgeri. **M**i-
serūtq; manus ad sistarciā & ad vitem. & nichil
inuenērūt cum vtiq; de domo sācti goaris. suffici-
entem in eisdem deportassēt alimonā. **E**t ait albu-
inus ad almānum. **T**alem ego famem & sitim nun-
q̄ habui. **E**t hec dicens. cecidit de equo suo. qua-
si mortuus. **A**lmānus vero cōuersus. ait ad fama-
lum dei odarem. **S**uccurre nobis pie sacerdos xp̄i
quia fame & siti morimur. **S**āctus goar cum hoc
audisset. cum gaudio dixit. **H**odie filij quād ome
indignū vidistis caritatem facere. non obuissetis
recusare. **I**sta vero que nunc patimini. ad corrip-
endū vos deus meus pmittit fieri. **P**um hec illis
diceret. quos vehemēter cruciabat fames. venērūt
tres cerue mire magnitudinis. quali sāctā trinita-
tem p̄figurantes. steterūtq; alonge. ipos qui loq̄-
bantur aspicientes. **Q**uas cū vidisset vir domini
& inuocasset sanctam trinitatem. iussit eas stare.
Que cum stetissent. apprehendit vasculum suum.
& multit eas. **Q**uod cū factū fuisset. p̄cepit eas
abire & ex ip̄o lacte limiuit mēbra p̄dictoz viroz
& statim nullum dolorē lassitudinis qui in eis de-
med ia acciderat senserunt. **H**oc remedio cōforta-
ti. mox ut miserunt manus ad sacculos. inuenērūt
que apta erāt ad māducandū et bibendū. vsq;
ad abūdantiam. et ceperūt epulari. **C**ūq; mirarcē

de his que viderant et stupentes timerēt ceperūt
incitatis equis velociter itinerare donec venirēt
treueris ciuitatez. Seruus autē dei goar p oratoria
et ecclesias sanctorū sicut solitus erat facere pge
bat. Et sepe dicti legati festinanter venientes ad
epm metropolitanū inuenerūt eum in synodo se
dente in solio suo vna cum clero. Narrauerunt
qz ei omnia que acciderāt eis. vel que facta vider
rant ab ipso facto goar. Que cū audisset cū iracū
dia cepit dicere. Inquātum intelligētia cordis cō
siderare valeo. cōsuetudo istius primacis viri. q sic
mane comedie. & bestias mulget. sine dubio pot
us deputanda est gulositati q caritati. Inquirendū
est tamen quāobrem vel quo hūane laudis deside
rio hec faciat. & vtrū ex pte dei sit. an ex decepti
one aduersarij. **XV** **Qualiter voce pueri**
peccatum epi coactus publicari fecit.

Ux uerba ppleuerat. & ecce vir dei goar i
trauit in domū in qua ipse archiepū resis
bat. Ingressus domū itaqz cepit quāquē
sum aspiciere. si forte esset locus vbi possit stare di
scipulus ei. & capam suā pendere vel absconder
re. Diu ergo circūspiciens vidit in angulo domū
quasi similitudinē fustis. qui certe non erat fustis
sed radius solis. qui p fenestrā penetrabat interio
ra māsonis. Cūqz appiaisset ad radiū solis. speciē
grossioris pice ptendentis. appendit capā suā su
p ipm. ibiqz stare pcepit ministrū suū. Qd cum
vidisset rusticus archiepū. vna cū clero suo dix
it. Videtis quid nūc fecit. Vere si hec causa ex dō
fuisse tam mane non comedisset vel bibisset. quia
anteriores facti p elemosinas & ieiunia intrauēit
in regnū dei. hoc autē mirabile factū quod video.
quid sit oimodis nescio. sed inde non mediocriter
stupeo. Mane comedie & bibit. bestias mulget. ca
pā eē suā in radio solis suspendit. Quid plura. Ac
cedat ppius. vt reddat ratōnem circūsedentibus.
Tūc venit quidā portans in brachio suo infantem
tres noctes habentem. qui fuerat pietus in cou
chā marmoreā. vbi paupcule feie solēt ifātes suos
iacitare. Quem videns archiepū inquit ad factū
goarē. Nunc optet vt ostendas nobis ministrū
tuū. si verum sit an falsū. Si verus est. p verā obe
dictiā pāpio tibi. ut facias istum infantē nob ino
tescere genitozem suū. & genitricē suā. Si hoc fa
cere potes. credemus tibi & virtutibus tuis. Sin
autē nichil tibi credere debem. Tūc vir dei suspi
rauit grauiter. & lacrimas fudit. vehemēter admī
rans. quāobrem pontifex suoz vitupator operuz
talem sibi inanem atqz ineptam obedientiā facere
pcepisset. & fūdens oratōnem ait. Trinitas facta
te inuoco. atqz te infans in nomine eiusdē trinita
tis cōiuro. vt genitozem tuū p nomē denomines.
& genitricē tuā similiter. Respōdens infans dixit.
Iste rusticus epus est pater me. & mater mea af
flagia nūcupatur. Quo audito. epus cecidit velo
citer ad pedes facti goaris. dicens. Nunc scio ve
re. & credo dei te factum fore seruū. cui scelera
mea que sic absconsa putabā ut nullū aliū pte
me & illam mulierē. & vnū puerū meū vnq nos
se possēt. ita sunt tibi patefacta p ipsius nati mei
verba. Hec audiens beatus goar. stupore miracu
li repletus. atqz quasi in excessu factus mentis di
xit ad eum. Heu heu domine. quare p me miserum
peccata tua actenus latentia facta sūt manifesta.
melius quidē fuisset spontanea & secreta corā dō
cōfessio. q ista contra votum tuū ignominiosa pu

blicatō. Deinde solite ac benigne monuit eū ad
penitentiam dicens. Quantū saluator noster pi
est ad dimitten duz. tū nos oportet patos esse ad
penitendū. Ego autē inquātum pietas diuina me
exaudire. & vitam dignabitē cōdonare. vij. annis
penitentiā p te cōpellente fraternā caritate iā des
liberaui facere. **XVI** **Qualiter in archiepū**
postulatus & renuens beneficō mortis euasit.

An te igitē factis famā vel noua gesta
audiens sigibertus rex frācorū. statim trās
missis legatis suis. iussit factum goar ad
se venire. Mirate autē rege atqz dicente omnia que
facta fuerāt a factō miracula. vniuersus populū
vnanimiter clamabat ad regē. quatenū ipm dei vi
rum cōstitueret treuerice ciuitati epm. Quod rex
gratanter audiens. petijt beatū goar vna cum cō
sensu sacerdotū & clericorū ut epū fieret treuerorū.
Statim autē ut vir dei hec audiuit. dixit. Me
lius est michi mori q super episcopum adhuc
viuentē ministeriū illius accipere. & peccare in con
spectu domini. Cōsidera nunc o rex. si te deē fēz
seculi cōstituit. scito tamen reges sempiternū te ha
bere i cel. Ideo dimitte rusticū penitere facimora
sua sicut vis ut domim dimitat tibi peccata tua.
Hec audiēs rex suspirauit grauiter & ait. Per sa
lutē principum volūtariē obediā cōsilij tuis. ac
tamen aliud non fiet nisi quod definiuit euz volū
tate totius populi. scilicet ut episcopū treuerorū
efficiās. quāuis cōtra uotum tuū. Cū hec audisset
uir dei ingemuit & dixit. Glorioso princeps sine
me pū ad cellā meam pgerē. ut ad rnsuz tue celsi
tudini dandū preparē me. Ait ad eum rex. Vade
cum pace. Et transactis. xx. diebus induciāz. ite
rum ueni metis ciuitatem ad colloquiū predestia
tum. Cūqz puenisset ad cellam suā. cepit tristari. &
a valida febre fatigari. & nimīū corpali afflictōne
cōteri. Quid multa. die ac nocte domim precaba
tur ut ei donaret defensionis sue auxiliū. & eriget
eum de tam graui iugo. quod rex ei imponē cupi
ebat. Sicqz sex ānos trāsagens ad regem redire nō
potuit. Sed tandem in bona senectute obiit i pa
ce. pridie nonas iulij. **XVII** **De quibusdam**
euētibz illius tempis. Sigibertus.

Anno mauricij. xvij. aug. ab etherio arla
tēsi episcopo. cōsecratur āgloz episcopū
Hildebertus rex frācorū moritur. cui the
odebertus & theodericus filij eius surrogāt. An
no sequenti cōtentō inter romanā ecclesiā & arro
gātiā iohānis epi cōstātinopolitani. vniuersalis
patriarche nomē sibi usurpatis. sub pelagio papa
cōcepta. & a gregorio iam inde non leuiter exagi
rata. non antea quiescere potuit. q iohannes ipe
subita morte obiit. In nilo egipti flumine uisa sūt
animalia hūane forme. uir scilicet & mulier. usqz
lūbos sup aquam extantes. Qui & ab hominibus
p deum adiurati. a mane usqz ad nonam se uiden
dos pbuerūt. Anno sequenti augustim epus an
gloz. habita synodo cum britonū & scotozū epis
quia sacerdotes et monachos inuenit aduersarios
equitatis. quos noluit habere socios pēdicatōis
terruit eos uaticinio future sup eos calamitatis.
Sactus colūbanus ex hibernia in burgū diaz uenit
ibiqz pmissu theoderici regis. cenobium luxoniuz
edificare cepit. Anno. xxi. mauricij orientales an
gli cum rege suo sigiberto p mellitum episcopū
cōuertūtur ad christum. Per archiepiscopum au
gustinū translata est dignitas archiepiscopatus q

patris londoniensis erat. ad catuariensem ecclesiam. Anno eodem mauricius imperator. cum uxore & filiis a foca pimitur. & imperat focas annis. vii.

De pena mauricii iuxta reuelationes dei sibi presentiter inflicta ut euaderet futuram

Hugo ubi supra.

Mauricius augustus dum esset vir deum timens. malebat in hoc seculo facinororum suorum corporali supplicio vindictam pro solvere. quod tormentis gehennalibus cruciari. Quod cum iugiter in suis orationibus dominum deprecaretur. exaudiri meruit. Quam die itaque nocte dum in stratu suo quiesceret. vidit per somnium ante se eneam astantem saluatoris effigiem. que erat ante portam palatii. ex qua est emissisa vox ad eum dicens. Date mauricius. Et tenetes eum quidam iudicarii ministri. exhibuerunt ei. Tunc ait ad eum saluatoris imago. Vbi vis reddam tibi mala que meruisti. hic an in futuro seculo. Et ille. O amator hominum domine. hic potius quam in illo. Tunc iussit diuina vox tradi eum. & constantiam eius uxorem. & omnem eorum cognationem. foce militum. Expectatus vero. misit ad accersendum philippi cum generum suum. Cui sibi assistenti dixit mauricius. Scis inter agmina nostra. aliquem militem nomine focam. Cui ille. Scio unum. Et imperator. Cuius est qualitas. Qui ait. Iuuenis tumidus. & temerarius. Tunc referens augustus philippico somnium. glorificauit magnifice dominum. per huiusmodi reuelationem. Ipsa etiam nocte apparuit in celo stella que dicitur cometes. Nata sunt preterea eadem tempestate prodigia in suburbaniis bizantijs. puer videlicet quadripes. & alter duos vertices habens. Et apud egipsum in nilo flumine sicut iam dictum est. apparuerunt duo animalia humane forme vir scilicet et mulier. Et vir quidem erat peccatoriosus. & vultu terribilis. rufa coma. canisq. permixtis. Qui etiam usque ad lumbos cunctis demonstrabatur nudus. & reliqua corporis membra cooperiebat aqua. mulier quoque mamillas habebat. & femineum vultum. cesariesq. plixas. & usque ad horam nona omnis populus admirabatur hec astantia videns. Post hec autem mauricius augustus in hostili terra positus. cum milites suos ferro & rapinis abstinere compelleret. nec tamen eis soluta stipendia largiretur. focacem rogare ceperunt. ut imperij regnum super eos acciperet. Quibus sepe dicitur focas obaudiens. regalem purpuram suscepit. Quod audiens mauricius animo dissolutus. rebus aduersum se fluctibus cessit. & in quandam siluam mari contigua fugit. In qua cum uxore & filiis iussit foca cesariis interceptus est.

De moribus & consuetudine beati gregorii pape

Ex gestis eius

Gregorius itaque aduertens se ideo summo pontifice a deo constitutum ut iuxta illud propheticum radicem viciorum euelleret. virtutesque plantaret. omnes consuetudines quas contra apostolicam traditionem nouiter pollulasse cognouerat anathematis interminatione damnauit. A cubiculo suo non solum iuueculos. sed & omnes seculares exclusit. clericorum vel monachorum prudentissimos sibi familiares consiliarios elegit. Qui factitia vel sapientia carebat subsistendi coram eo fiduciam non habebat. Mox ut papa factus est. superstitiosum vniuersalis vocabuli nomen refutauit. primumque se suum suorum dei in epistolis suis nominauit. Mediocribus indumentis ad sue humilitatis indicium in pontificalibus utebatur. Pauperibus itaque seruebat. ut quilibet ab omnibus speciebus suis suo tempore ministraret. Ex quibus

pauperibus dum unum in quodam recessu mortuum vispi lions repperissent. gregorius estimas eum siapis inopia pisse. per aliquot dies a missarum celebratioe penitendo cessauit. A platus sui gloria ita vilipendebat. ut angelus domini ad quendam heremitam qui unum catum per releuando tedio secum habebat. de eodem gregorio testaretur dicens. Maiorem delectationem habes in hoc catto quam gregonius in omni imperio romano. Tante humilitatis fuit. ut cum idem heremita pegrinus ei in solenni apparatu procedenti se poster nere vellet. ipse eidem pegrino post de equo descenderens. metaneum faceret. Crimina semel audita. nulla tenus indiscussa preteribat. Subdiaconem ordinari vetuit. nisi continentiam a coniugio profiteretur. Nullusque altius progredi permisit. nisi cuius castitas in subdiaconatu probata fuisset.

De miraculo veri corporis christi per eum ostenso.

Pater familias quedam rome nobilis erat qui religionis & deuotionis studio oblationes facere. & die dominica ad ecclesiam deferre. summoque pontifici ecclesiastice consuetudinis & familiaritatis eiusdem gratia offerre solebat. Que cum quadam die ex more ad presentandum de manu apostoli ordine suo accederet. illique pontifex hostiam domini corporis porrexisset dicens. corpus domini nostri iesu christi presit tibi in remissione peccatorum omnium & vitam eternam. submisit. Quod vir domini cernens illi orationem sacram retraxit. & separatim super altare repositum. eamque dyacono suam usque dum cuncti communicarent fideles tradidit. Expleto vero sacro misterio. interrogauit eam beatus gregorius dicens. Dic ergo quid cordi tuo emerbit. cum communicatur a risisti. At illa. Recognoui inquit illam portunculam ex eadem oblatione fuisse. quam ego proprijs manibus feci. & tibi obtuli. Et cum ea te intellexerim corpus domini appellasse submisisti. Tunc sanctus dei pontifex sermonem exinde fecit ad populum. & hortatus est eum. ut dominum suppliciter exoraret. quatenus ad multorum fidem corroboranda carnes oculis ostenderet quod infidelitas huius mulieris mentis oculis videre & fidelium oculis aspicere debuisset. Quod cum fuisset oratum. ipse una cum populo & eadem muliere exurrexit. & ad altare cunctis cernentibus. & sese ad cernendum celeste spectaculum cernentibus corporalem pallam releuauit. & vniuerso populo ipsam muliere intueret pretem digiti auricularis sanguine cruentata inuenit. ac mulieri dixit. Dices inquit veritati. vel modo iam credere testantur. Panis quem ego do caro mea est. & sanguis meus vere potus est. Sed prescius doctor noster infirmitatis nostre ea potestate qua cuncta fecit ex nichilo. & corpus sibi ex carne semp. virginis operante spiritu sancto fabricauit. panem & vinum aqua mixtum manente propria specie. in carne & sanguine suum ad catholicam preceptum ob reparationem nostram. spiritus sui sanctificatione auertit. Indeque vniuersos iussit diuinam precari clementiam. ut in formam presentiam sacrosantum reformaret misterium. quatenus mulieri ad sumendum fuisset possibile. Quod et factum est. Vnde stupefacta mulier plurimum in sancta religione et fide perficiens. participatioe dominici sacramenti consecrata est. Et omnes qui viderant in diuino amore et orthodoxa credulitate feruentius excreuerunt.

De partibus corporaliu quas per reliquias misit et de quibus sanguis exiit.

Quidam quoque nobilis et potens cum familiaritatem apostolice sedis adeptus esset. misit

p legatos cōdigna exenia ad sedem pontificale. pe-
 tens reliquias beatorū aplōzū ac martirū sibi trāf-
 miti. Quos sanctus aplicus honorabiliter susci-
 piens aliq̄diu secū morari fecit atq; indefinē san-
 ctōz aplōzū memoriā ac cimiteria martirū. ex
 more p̄isco p̄ huiusmōi negotio missas celebra-
 do. & reliquias in eozū veneratōe cōsecrando cir-
 cūiens. p̄fatōzq; legatos sibi comites semp habēs
 cum explicuisset eozū celebratōnes. quoz reliq̄e
 perebantur. p̄culatim eosdem pannos p̄secratos
 sup̄ quibus sancta celebrauerat. diuidit. & singu-
 lis singillatim bustis imposuit. munitisq; eis sigil-
 lo suo p̄toribus tradidit. Qui accepta benedic-
 tōne gaudentes p̄fecti sunt. Sed dū iter carpent
 ei qui p̄mus ceteris habebat amica hūanitati surzi-
 puit curiositas. dicens sodalib; stulte tate ite-
 ris subisse laborem. cū nescirent quid p̄ciosi domi-
 no suo referrent. P̄detētū autē crescente collatō-
 ne verborū. & virefcēte suggestione locōz. cōfra-
 ctis dignitatis aplicē sigillis. apte sūt bustule. &
 in singulis singule panni sūt repte porciūcūle. Mox
 q; cum indignatōne romaz regressi. archidiaconū
 adēūt cōquirentes. ut quid inquit dominū apli-
 cus tam vilipendit dominū nostrū. qui tātam gra-
 tiam se apud eum obtinuisse spauerat. q; sic volu-
 erit illi illudere. & nos de honoratōni et offensionē
 sue addicere. Festinauim; siquidē nos ossa aplōzū
 uel martirū p̄ciosa hinc ferre. sicut decuerat tātū
 virū uci dominū noster est. a tanta nichilominus
 sede quesita. tam longo & difficillimo satis ite-
 re. & date nobis sūt panni modice porciūcūle. ac
 si huiusmōi p̄niculi genus apud nos nequiuisset
 inueniri. Quos archidiacon; molesta increpatōe
 redarguit. cur in tātam p̄sūptōnem erupim;. ut a
 postolica sigilla corrumptis. hōrtās eos ut rediret
 & que accepant domino suo euz honore deferret
 Sed nullaten; monitis ei; acquiescentes. vsq; ad
 domini gregorij venire p̄sentia. factozq; cōp̄to
 patientissime eoz tulit stulticia. eosq; sacrosactis
 missaz solēnijs p̄cepit interesse. Vnde cū ad locū
 sui h̄monis est ventum. suadet populo dei & san-
 ctōz gratiam exorare. quatinus in hac re digne
 aptissime sic suam potentia patefacere. ut qd̄ mes-
 reatur fides euidentius mī; creduli & ignorātes
 possit cōgnoscere. Et data oratōne accepit ab eo
 cultellum qui temerauerat signa. & sub altare cor-
 poris sancti petri acceptā vnam panni portione p̄
 medium secuit. Ex qua statim sanguis decurrit &
 omnem eādem p̄culā cruetauit. Videntes igitur
 legati & populi stupendū miraculū. ceciderūt p̄-
 ni in terrā adorātes dominū. Et factō silentō. dix-
 it beatus gregorius. Scitote fratres. quia in conse-
 cratōne corpis & sanguinis domini. cū ob sancti-
 ficatōnem reliquiaz in honore aplōzū uel martirū
 eius offerebant. semp illoz sanguis hos p̄anos in-
 trauit. qui effusus est p̄ nomine eius. Et edificat-
 tis in fide cūctis qui viderant. monitisq; itez si-
 gno suo bustulis. voti sui munera legatis tradidit
 & cum gaudio ad dominū suū reuersi. hec ei p̄ or-
 dinez narrauerūt. Qui sancta reuerenter suscepit
 & in loco venerabili p̄didit. quo deus etiā frequē-
 tiora miracula q̄ in ecclesia beati petri fecit.

XXII De duobus magis quos intuitu solo
 excecavit & anima traiani quā ab inferis euocauit

Daterfamilias erat rome dicissim;. sed nō
 minus vicijs plenus q̄ rebus. Qui q; sibi
 vxor sua displicuit. cōtra p̄ceptuz domini

diuorciū fecit. Quod beatus gregorius non lauit.
 Qui cum suauissimis monitōibus & diuini iudi-
 cij terrozibus eū idesinenter suadere cōtendēt. vt
 eam in gratiaz reciperet pactā. ille p̄max ei; mo-
 nita sp̄zuit. Quem beatus gregorius ab ecclesia s̄b
 anathemate nisi resipisceret sequestrauit. Quā ille
 sententiam egre ferens. duos magos pecunijs lo-
 cauit. vt ad factum aplicū apodixen artis sue ad
 vindictā exercerent. Qui quadā die vt eum ad p̄-
 cessionem ex more p̄gentem viderūt equū illi; res-
 p̄tente maleficijs suis vexari a demonib; fecerunt.
 Statim ille nomen domini hiesu inuocauit. & eoi-
 to signo crucis ab equo demonia p̄turbauit. Re-
 spiciensq; in p̄tem. mox vt magos vidit cecati sūt
 & ab eisdem demonibus p̄uali retro sū ceciderūt.
 Vnde id eoz nequitia p̄petratum intellexit. eosq;
 ad se duci iussit. Qui interrogati. cum ordinem rei
 p̄didissent. papa respondit. Perpetuo ceci esse de-
 betis. ne videntes ad cōsuetam peruersitatē redi-
 re temptetis. In nomine domini ih̄sua vexatōne d̄
 monū liberi sitis. Qui mox a demonib; emūdati.
 & credētes. baptizati sūt. Sed p̄petua cecitate dā-
 nati. iubente beato gregorio de cetero siupe eccle-
 siastica aliti sūt. Beatus igitur gregorius cū quo-
 dam tempore ante palatia traiani transfirer. recor-
 datus clemētie eius vt plenius uidelic; sup̄ enā-
 ratum est. amauissime cepit flere. & p̄ eo tādū an-
 te altare sancti petri flēs orauit. donec vox ad eū
 dormientem dixit. traianū p̄cibus eius a penis in-
 fernalibus liberatū. sed de cetero caueret ne pro
 aliquo infideli defūcto orare p̄sumeret.

XXIII De trāitu eiusdem & pena succes-
 soris eius sibi detrahentis.

Qum autē sediss; beat; gregorius annis. xxi
 āno domini. de. vii. migravit ad dominū.
 Cui; caput ansegius monach; archiep̄;
 senonensis a roma trāstulit ad senon. āno domini
 dccc. lxxx. & in ecclesia sancti petri vini collocauit
 honorifice. Post obitum beati gregorij eū fames
 grauis totā pu intiaz fatigaret. venerūt ad succes-
 sozem eius religiosi & pauperes. qui u a sanctas
 gregorij ministrare solebat. & dixerunt. Dñe pa-
 pa quos pat̄ noster gregorius pascere solebat tua
 sanctitas fame perire non sinat. Quib; verbis in-
 dignans papa sic semper respondebat. Si gregori-
 us ad famā sue laudis cūctos populos euauit sus-
 cipere. nos omnes nō possum; pascere. Sicq; va-
 cuos remittebat. Vnde sanctus gregorius tercio
 ei apparuit. & tercio blande corripuit de sua d̄ra-
 ctōne. & illius tenacia. & pauperū necessitate. At
 ille nec ad misericordiā se flexit. nec a dectōne cō-
 p̄scuit. nec manū ad misericordiā extendit. Vnd
 illi quarto apparēs. horribiliter redarguit. & com-
 mimans illum in capite percussit. cuius dolore vexa-
 tus in breui defūctus est. **XXIII** De li-
 bris ab ipso beato gregorio compositis.

Hnc pontificatus cū a papa pelagio d̄ mo-
 nasterio ad ecclesiasticū officiū assūptus
 leuita esset ordinatus. & p̄ responsis ec-
 clesiasticis cōstātinopolim apocrifarius directus
 a fratribus enixe rogatus. maxime q; a leandro
 hispalensi ep̄o. qui p̄ causis wisigothoz legat; cō-
 stātinopolim aduenerat cōpulsus est vt libz be-
 ati iob multis inuolutū misterijs enodaret. Quoz
 quomō iuxta literam intelligend;. qualiter ad xp̄i
 & ecclesie sacramēta referēd;. quo s̄sū vnicuiq;
 fidelium sit aptandus. p̄. xxxv. libroz seriem mira

ratione p̄docuit. In quibus ita de virtutibus vicis-
isq; differuit. ut non solū eadem verbis videatur
exponere. sed formis aliquo modo visibilib; dīmō-
strare. Vnde non dubiū eum p̄fectōnem ip̄az as-
secutū virtutū. quarū tam efficaciter intīmāre va-
luit effectū. Porro eo tempe quo ad pontificatū
raptus est. dū a iohāne rauēnatis vrbis ep̄o ip̄re-
hensus fuisset. cur a pastorali officō delitescendo
se subducere vir tam ydoneus voluisset. hac occa-
sione cōpulsus libz pastoralē p̄posuit. In quo ma-
nifeste apparuit. qualis ad ecclesie regimē assumi-
qualiter ip̄i rectores viuere. qua discretōne sin-
gulas quasq; p̄sonas instruere. quātaq; cōsidera-
tōne xp̄iam quotidie debeant fragilitatē pensare.
Sed & euāgelioz omelias. xl. cōposuit. q̄s in du-
obus codicibus equa sorte distinxit. Libros eti-
am dyalogoz. m̄j. edidit. ī quib; rogatu petri dy-
aconi sui virtutes sanctorū quos in ytalia clario-
res nosse vel audire poterat. ad exemplam viuē-
tū in posteros collegit. ut sicut in libris expositio-
num suaz quib; sic virtutibus insudādū edocuit
ita etiam de scriptis s̄ctoꝝ miraculis que virtu-
tum earū sit claritas ostenderet. Primā quoq; &
vltimāz ezechielis p̄tem que videbāt obscuriores
p̄ omelias. xxij. quātum lucis intus habeāt demō-
strauit. Scripsit p̄terea vir s̄ctus & alia nōnulla
sed etiam epl̄as quāplures. Eoq; magis miruz est
tot euz & tāta cōdere volumina potuisse. quē om-
ni sepe iuuentutis sue tempe creber visceruz dolor
cruciabat. horis atq; momentis omib; fracta sto-
machi virtute lacessabat. lentis quidem sed tamē
cōtinuis febribus ābelabat. Fatigabat eū p̄terea d̄
ordinandis vrbis vigilijs. ne ab hostibus capere-
tur sollicitudo cōtinua. vrebant animū eius inces-
sante filioꝝ hinc inde discrimina nūciata.

**CXXV De miraculo circa eum ostenso duz
visionem ezechielis exponeret**

DEniq; a fideli & religioso viro & ei fami-
liarissimo. fidelit̄ p̄ obitū euz narratū didi-
cimus. q̄ cum visionem vltimā ezechielis
interpretaretur. oppensū velū inter ip̄m & excepto
rem eūdem tractatus sui. illo p̄ interualla p̄lix
recitante. isdem minister eius stilo p̄forauerit. &
euēntū p̄ foramē cōspiciens. vidit colūbā niue cā-
didiorē sup caput eius sedentem. rostrūq; ipsi
ore diu tenere appositū. Que cū se ab ore eiusdem
amoueret. incipiebat pontifex loqui. & a notario.
graphiū ceris imp̄mi. Cum vero reticebat sancti
sp̄s organū. minister eius oculū. foramini iteruz
applicabat. eūq; ac si in oratione leuatis ī celū ma-
nibus simul & oculis. colūbe rostrū more solito
cōspicabat ore suscipe. Quozandē eodem spiri-
tu reuelate. s̄ctus pontifex cognouit. & vehemē-
tissimē tristis effectus. intermīatus est auctozita-
te aplica miraculi diuini in se p̄petrati cōsciū. ne
in vita sua id alicui quoquo modo patefacēt. Qd̄
is iterum secretū custodiens. post defūctōem s̄-
ctissimi sacerdotis opulsus quorūdā inuidia. qui
obrectabāt virū beatissimū. p̄sūptionis timore
tāta ac talia de celestiu archanoꝝ misterijs fuisse
locutum. ita hec se p̄ omnia vidisse fideliter reue-
laue. **CXXVI De libro moralium amisso & p̄
miraculum inuenio**

Dost decessū beati ysidori. qui beato lean-
dro germano suo in archiep̄atu hispalē-
si successerat. libri moralium beati gregozij
in iob. quos eodem leandro petente ediderat. per

negligentiā amissi sunt. ita ut in tota hispania nō
inuenirēt. Post aliquot ānos. xindesimoz rex his-
panie osilium. xxx. ep̄oz in vrbe toletana p̄grega-
uit. & oīm cōsilio rationem cesaragustanū ep̄m. q̄
diuine scripture feruentioꝝ amator erat. rome cū
epl̄is suis p̄ libris eiusdem requirendis misit. Qui
cum de die in diem videret petitionem suā a papa
differri. quasi p̄ multitudinem libroz alioꝝ p̄fati li-
bri non possent in arcio sedis aplice inueniri tan-
dem petijt & obtinuit vna nocte licentiā in eccle-
sia beati petri vigilandi. Vbi cum enixius deum
obsecraret. ut iātamq; p̄sperū iter suum faceret. ml-
titudinē viroz reuerendoꝝ cōspexit ecclesie ianu-
as ingredientē. & ordine decenti. bimos ac bimos
ad altare sancti petri incedentē. Territ? itaq; cuz
se mouere nō auderet. vidit duos ex illis ad se ue-
nientes. ex quibus vnus dulciter eum salutatum
p̄cūctat? est quis esset. vnde & cur veniss; . Qui
cum p̄tinus ei causā sui aduent? exposuisset. ille
digitum p̄tendēs in scrinio iquit illo qd̄ cernis cō-
tinentē libri quos queris. Tūc ep̄us p̄ticens. obse-
cro inquit domine. ut apias michi seruo tuo. que
sit illa tam p̄clara viroz p̄cessio. Cui ille respōdit
Duo illi quos vides p̄cedētes. seq; adiuuicē infer-
ta manu cōplectētes. apostoli sūt petrus & paulus.
Ceteri vero successores eoz romani p̄tifices eo-
dem ordine quo eos secuti sunt in pontificatu. &
nūc ī p̄cessione sequūt. Tūc ep̄us magis exbilara-
tus. obsecro iquit domine. dic michi quis ip̄e sis
qui mecū tam dulciter loqueris. At ille. ego sum
ait gregorius. p̄ cuius libris tāti laborem itineris
sustinui. Et adiecit ep̄us. Edic etiā obsecro michi
si hic est. & quis nam est beatus pater augustinus?
cuius libros non min? q̄ tuos semp dilexi. Ille re-
spondit. Beatū augustinū excellentissimū virum
de quo loqueris. altior a nobis cōmet loc? Hoc
dicto. statim cum socio suo qui secū venerat. ad
cetum alioꝝ redijt. Post hec vidit ep̄us q̄ omēs
ad altare s̄cti petri submissis capitibus reuerentē
inclinātes. eodē ordine quo venerāt ianuā ecclesie
repererent. In crastinū aut omnia que viderat pa-
pe retulic. acceptosq; moralium libros in hispaniā
detulic. Hec visio in omnibus libris moralium. āce
ip̄m p̄logum p̄ totam hispaniam inuenit.

**CXXVII De excerptis p̄dictozum libroruz
& primo de cura regiminis. Actor**

Deter libros beati gregozij sup nominatos
extat & apud nos cōmentariolus euz sup
cātica cāticorum. & liber de cōflictu vi-
cioꝝ & virtutum. Quem tamen pleriq; ascribūt
augustino. quidā aut gregozio. Porro registrum
gregozij. i. liber epl̄az eius decretaliū p̄. x. libros
p̄tiales diuiditur. Qui cōtinēt epl̄as numero. dc.
xc. De his aut omnibus pauca capitula q̄ sequūt
causa breuitatis hic inseruim? Gregozij in pa-
storali libro primo. Pensandū valde est ad culmē
quisq; regiminis q̄lit̄. veniat. atq; ad hoc rite per-
ueniens. qualiter viuat. & bene viuens q̄lit̄ do-
ceat. & recte docens. īfirmatē suā quotidie quā-
ta cōsideratōne cognoscat. ne aut humilitas acces-
sum fugiat. aut p̄uentōni vita contradicat. aut uī-
tam doctrina destituat. aut doctrinā p̄sūptio ex-
tollat. Nulla ars doceri p̄sumit. nisi incerta p̄ius
meditatione discat. Ab ip̄tis ergo pastorale ma-
gisterium qua temeritate suscipiē. quādoquidem
ars est artū regimē animaz. Sepe vero ip̄icia pa-
storū meritis p̄gruic subiectoz. quia quāuis lumē

scientie culpa sua exigente non habeat districto ta-
men iudicio agere. ut p eoz ignoratiam hi etiam q
sequuntur offendat. Vnde scriptum est. Obscurent
oculi eoz. ne videant. & dorsum eoz semp incur-
ua. Obscuratis enim oculis dorsu fle etie. quia cu
lumen scientie pdunt qui p eunt. pfecto ad portā
da peccatoz curuāt onera eoz q sequunt. Et sūt n
nulli q solerti cura spūalia pcepta scrutant. sed q
intelligendo penetrant viuēdo cōculcāt et quod
verbis pdicant moribus ipugnāt. vnde fit vt cū
pastoz p abrupta gōie. ad pceptū grex sequat.
Hinc p pphetam domini? ptra ptempibile pastoz
scientiā querit dicens. Cum limpidissimā aquam
biberitis etc. Hinc rursū de sacerdotib? dicit. Fa-
cti sunt domui israhel offendiculū iniquitatis. Ne-
mo quippe in ecclesia. amplius nocet. q q puerse
agens nomen vel ordinem sactitatis habet. Deli-
quentē quippe hūc redarguē nullus psumit. & i
exemplum culpa vehementer extendit. quādo p
reuerentia ordinis peccatoz honoratur. Sepe sus-
cepta cura regiminis eoz p diuersa diuerberat. &
impar quisq; inuenitur ad singula. dū cōfusa men-
te diuidit ad multa. Vnde sapiens p̄inde admo-
net dicens. Fili ne in multis sint actus tui. Quia
videlicet nequaquā plene in vniuscuiusq; opis ratō
ne colligitur. cum mens p diuersa p̄tē. Cūq; fo-
ras p insolentem curā trahitur. a timoris tirmi so-
licitate uacuat fit in exteriorū dispensatōne solici-
ta. & sui solū modo ignara. Scit multa cogitare
se nesciens. Hec aut pferentes non potestātē rep-
hendimus sed ab appetitu illius cordis infirmitatē
munimus ne imperfecti quisq; culmen regiminis ar-
riperit. & qui in planis stātes titubant. in
p̄cipicio pedem ponant. **XXXVIII De illis**
qui ex diuersis causis recusant officiū pastozis.

Nunc aut nonnulli. qui eximia virtutū do-
na p̄cipiunt & p exercitatōne ceterozum
magnis muneribus exaltāt. Qui nimirū
culmen regiminū si vocati suscipere renuunt. ipa si-
bi plerūq; dona adimūt. que non p se t̄modo. s;
etiam p alijs acceperūt. Cūq; sua & non aliozū
lucra cogitant. ipis se que p̄uata habere appetunt
bonis p̄uant. Hinc petro dominus ait. Si diligis
me. pasce oues meas. Si ergo testimoniū dilectio-
nis est cura pastozis. quisq; virtutibus pollens.
gregem dei renuit pascerē. pastozē sūmum cōmū-
nitur non amare. Ideo enim xp̄us p omnib? mor-
tuus est. vt qui viuūt iam non sibi viuāt sed ei q
p ipis mortu? est & resurrexit. Hinc moyses ait.
ut vxozem fratris sine filiis defūcti sup̄stes fratē
accipiat. atq; ad nomē fratris filios gignat. Sunt
itaq; nonnulli q magnis (ut diximus) muneribus
ditati. dum solius cōtemplatōnis studijs inardē-
cunt. parere utilitati p̄ximoz in p̄dicatōne refu-
giunt. de quo si districte iudicent. ex tātis pcul-
dubio rei sunt. quātis venientes ad publicū p̄des-
se potuerūt. Qua enim mente is q p̄ximis p̄futu-
rus enitesceret. utilitati p̄ximoz secretuz p̄ponit
suum. quādo ip̄e sūmi patris vnigenicus. vt mul-
tis p̄desset. de sinu patris egressus est ad publicū
nostrum. Et sūt nonnulli q ex sola hūilitate refu-
giunt. ne eis qbus se impes estimāt p̄ferant. Quoz
p̄fecto hūilitas. si ceteris quoq; virtutib? cingit
tunc ante oculos dei vera est. cum ad resp̄uēdū
hoc qd utiliter subire p̄cipit p̄tmax non est.

XXXIX Qualiter hoc officiū recipiendū sit
& qualiter declinandū.

Quoniam ergo alicui regiminis culmen impos-
nitur. si iam donis p̄tensus est. & ex eoz
debet fugere. & inuit? obedire. Quāuis
nōnunq; p̄dicatōnis officiū nonnulli laudabiliter
appetit & ad hoc nonnulli laudabiliter coacti p̄-
huntur. Esaias quippe domino p̄tenti quem mitte-
ret. vltro se obtulit dicens. Ecce ego mitte me. Hi
eremias aut mittit. & tamen ne mitti debeat hūili-
ter reluctat dicens. A. a. domine de? etc. En ab
vtrifq; exterius diuersa vox prodiit sed non a di-
uerso fonte dilectōnis emanauit. Per actiū eū
vitam p̄desse proximis cupiens esaias. officiū p̄-
dicatōnis appetit. Per p̄templatiū vero Hieremi-
as p̄ditōris amoz in herere cupiens. ne mitti ad p̄-
dicandū debeat cōtradiat. Quod ergo laudabiliter
alter appetit. hoc laudabiliter alter expauit. Itē
ne tacite cōtemplatōnis lucra loquendo p̄des. ille
ne damna studio op̄is tacendo sciret. Sed hoc
in vtrifq; subtiliter itendum est. quia & is qui
recusauit plene non restitit. & is qui mitti voluit
p̄us se p altaris calculū purgatū vidit. ne aut nō
purgatus adire quisq; sacra mysteriā audeat. aut
quem sup̄na gratia elegit. sub hūilitatis specie su-
p̄be cōtradiat. Quia igit valde difficile est pur-
gatū se quemlibet posse cognoscere. p̄dicatōnis of-
ficiū tutius declinat. non tamen declinari p̄tma-
citer debet. cū ad suscipiendū hoc sup̄na voluntas
agnoscit. Qd moyses vtrūq; miro ope expleuit.
qui posse tante multitudine & noluit & obediuit
Hinc ergo & quisq; p̄cipites colligant cum quan-
ta culpa ex appetitu p̄prio ceteris p̄ferri non me-
tuūt. si sacti vni plebium ducatū suscipere deo eti-
am iubente timuerūt. Moyses suadete dño trepi-
dat. & infirmus quisq; vt honoris on? accipiat a-
helat. Et q ad casum valde urget ex p̄p̄is. hume-
rum libenter opp̄mendū p̄derib? sūmittit. **XXX**

De vanis argumentis abiciozorū.

Plerūq; q posse cōcupiscūt ad vsum sue li-
bidinis. instrumentū aplici s̄monis arri-
piunt. quo ait. Si q̄s ep̄atum d̄siderat. bo-
num opus desiderat. Qui tamen laudās des̄deri-
um. in pauorem protin? vertit quod laudauit di-
cens. Optet aut ep̄iscopū irrep̄chēibile esse. No-
tandum quoq; p hoc illo in tempe dicit. quo quis-
q; plebibus p̄erat. p̄mus ad martirij tormēta du-
cebat. Tunc ergo laudabile fuit ep̄iscopatū quere-
re. quando p hunc quemq; dubiū nō erat ad sup-
plicia grauiora p̄ueire. Vnde ipsū quoq; ep̄is-
copatus officiū boni operis exp̄essione des̄mitur
cum dicit. Si quis ep̄iscopatū desiderat. bonū o-
de. Sacrum ergo officiū non solū nō diligit oīo
sed nescit qui ad culmen regiminis abelans in oc-
cultā cogitatōne ceteroz subiectōne pascit. lau-
de p̄pria letat. ad honorem eoz eleuat. rerū effluē-
tia exultat. S; plerūq; hi qui subire pastozale ma-
gisteriū cōcupiscūt. nonnulla quoq; bona opeā
animo p̄ponūt. & quāuis hoc elatōne appetāt ope-
ratos tamen se magna pertractāt. sicq; ut aliō
in imis intentio sup̄primat. aliud tractātis animo
superficies cogitationis ostendat. Nam sepe sibi
de se mens ipsa mentit. & fingit se de bono ope-
re amare quod non amat. de mundi autem gloria
non amare quod amat. Cūq; percepti p̄ticipa-
tus officio perfrui seculariter cep̄erit. libenter ob-
liuiscitur quidquid religiose cogitauit. Penset er-
go quisq; qd subiect? egerit. & rep̄te agnoscat
si p̄relatus bona agere que p̄posuerat possit quia

nequaquam valet in colmine humilitatem discere qui in imis positus non desijt supbire. Nescit laudem cum suppetit fugere. qui ad hanc didicit cum desisset abelare. Ex antea ergo vita se quisque inueniat. ne in appetitu se culmis imago cogitatio illudat. Quauis plerumque in occupacione regimini ipse quoque boni operis usus proditur. qui in tranquillitate tenebat quia qeto mari recte nauem & impius nauta dirigit. turbato autem tempestatis fluctibus. etiam piteus se nauta confundit. Quid namque potestas culminis. nisi tempestas debeat esse.

XXXI Quam eminentis vite debeat esse qui prelatonis officium suscipit

Anter hec itaque quid tenendum est. nisi virtutibus tollens coactus ad regimen veniat. virtutibus vacuus nec coactus accedat. Considerandum quippe est. quia cum causa popululi electus presul suscipit. quasi ad egrum medicum accedit. Si ergo adhuc in eius corpore passiones viuunt qua presumptione percussu mederi sperat. qui in facie vulnus portat. Ille igitur modis omnibus debet ad exemplum viuendi perhiberi. qui cunctis carnis passionibus moriens. iam spiritualiter viuunt. qui prospera mundi postposuit. qui nulla aduersa premeccit. Qui ad aliena cupienda non ducit. sed propria largit. Qui per pietatis viscera citius ad ignoscendum flectitur sed nunquam plus quam deceat ignoscens ab arce rectorum dimis inclinat. Qui nulla illicita perpetrat. sed perpetrata ab alijs ut propria deplorat. Qui ex affectu cordis aliene infirmitati compatitur. sicque in bonis proximi sicut in suis profectibus letat. Qui sic studet viuere. ut proximorum quoque corda ardentia doctrine valeat fluentis irrigare. Qui orationis usu & experientia didicit. ut obtinere a domino que poposcerit. possit. Si enim homo apud hominem de quo minime presumit fieri intercessor erubescit. qua mente apud dominum intercessionis locum pro populo arripit qui familiariter se eius gratie esse pro vite meritum nescit. Aut quomodo ab eo alijs veniam postulat. qui utrum sibi sit placatus ignorat. Est adhuc & aliud sollicitus formidandum. ne qui placare iram posse creditur. hac ipse ex proprio reatu mereatur. Quid cum his qui displicet ad intercedendum mittit. iracundia animus ad deteriora prouocat. Tacum itaque debet actionem populi actio transcendere presulis. quantum distare solet a grege vita pastoris. Oportet namque ut se metum non studeat. quanta tenende rectorum necessitate cōstringit. sub cuius estimatore populi grex uocatur.

XXXII Qualis esse debeat in cogitatione & ope in silentio & sermone in opatione & contemplatione.

Sic ergo necesse est cogitatione mundum. ut in alienis quoque cordibus pollutio maculas tergat. quod necesse est ut esse munda studeat manus quod dituere sordes alienas curat. ne tacta queque detenus inquinat. si sordida insequens luctu terret. Sit opatione precipuus. ut etiam vite subditis viuendo denunciet. & grex qui pastoris vocem moresque sequitur. per exempla melius quam per uerba gradat. Illa namque vox libenter auditorum corda penetrat. quod dicentis vita comodat quia quod loquendo impat ostendendo adiuuat ut fiat. sit discretus in silentio. ut in verbo. ne aut tacenda proferat. aut proferenda reticeat. Sepe namque rectores impudici humanam gratiam amittere formidantes. loqui libere recta premeccit. nec iam gregis custodia pastorum studio. sed mercenariorum vice deseruiunt. quia ueniente lupo su-

gunt. dum se sub silentio abscondunt. Hinc per prophetam dominum dicitur querit. Non ascendisti ex aduerso. Hinc rursus delinquenti populo dicitur. Propheti tui uiderunt tibi falsa & stulta. nec aspiciunt iniquitatem tuam. Clavis quippe apertionis est sermo correctio. quia increpatione culpam detegit. quare sepe nescit etiam qui perpetravit. Prouidendum quoque rectoribus est. ut non solum praua nullo modo sed ne recta quidem nimie & inordinate proferantur quia sepe dictorum uirtus perditur. cum apud corda audientium loquacitas incauta oportunitate leuigat. Unde paulus discipulum de instatia predicacionis admonens dicit. Predica uerbum in ista oportune impotune. Dicitur impotune proferat oportune. quia scilicet apud auditoris mentes ipsa sua uilitate se destruit si habere impotunitas oportunitatem nescit. Sic etiam rector singulis compassione proximi pro cunctis contemplatione suspensus. quia tunc ad alta caritas mirabiliter surgit. cum ad ima proximorum se misericorditer attrahit. & cum benigne descendit ad ima ualenter recurrit ad summa. Tales quoque se se qui presunt exhibeant. quibus subiecti occulta quoque sua prode non erubescant. ut cum tempestatum fluctus puuli tolerant. ad pastoris mentem quasi ad matris sinum recurrant.

XXXIII Qualiter se debet subiectis equare & qualiter proferre

Sic autem & bene agere sociis. & honore supposito equalem eis se credat. in nullo se proferat. omnes homines natura equales genuit. sed uariante merito ordine alios alijs culpa postponit. Ipsa autem diuinitas que accessit ex uicio diuino dispensat iudicio. ut quia equare stare non ualet omnis homo. alter regat ab altero. Unde cum ceteri qui presunt non in se potestatem debent ordinari sed equalitatem pensare conditionis nec posse se hominibus gaudeant sed prodesse. Antiqui etenim patres non reges hominum sed pastores prope fuisse memorant. Et noe ac filijs eius dicitur. Terrores uester ac tremores super cuncta animalia terre. Quorum uidelicet terrores quia esse super animalia precipue profecto esse super homines prohibet. quia terra natura superbiere est ab equali uelle timere. Et tamen necesse est ut rector a subditis timeat. quando ab eis deum minime timeri despondunt. ut humana saltem formidie peccare metuunt qui diuina iudicia non formidant. Nou enim propositi ex hoc quesito timore superbiunt. in quo non suam gloriam. sed subditorum iustitiam querunt. In eo enim quod metu sibi a peruersis uiuentibus exigunt. qua si non hominibus. sed animalibus dantur. quia ex qua pre bestiales sunt subditi. ex ea debet etiam formidari subiaceere prostrati. Sed plerumque rector dum ad usum eius cuncta subiaceret. dum ad uotum uelociter iussa compleret. dum omnes subditi si qua bene gesta sunt laudibus efferunt. male gestis autem nulla aucto. itate tradunt. dum etiam plebem laudat quod reprobare debuerat. seductus ab his qui infra superpetunt. super se animo tollit. & dum fons imenso fauore cum cunctis. inter ueritate vacuat atque sui oblitus in uoces se spargit alienas talis se esse credit qualis foris audit. non qualis intus discernit obuiat. Subiectos despicit. & quos forte potestate excedit. transcendisse se etiam vite meritis credit. Cunctis se estimat amplius sapere. quibus se uidet amplius posse. Sicque usque ad eius similitudinem ducit. id quo scriptum est. Omne sublime uidet. & apostate quippe similis angelo efficit. dum homo hominibus esse similis designatur. Hic autem potentiam bene

regit. qui & tenere illam nouerit & impugnare. Qui scit & per illam super culpas erigi. & cum illa ceteris equalitate cōponi. equalem se euz illa ceteris cernere. & tamen se peccatibus zelo uitio- nis anteferre. Sumus itaq; locus bene regit. cum is qui p̄est uicij potius q̄ fratribus dominatur.

XXXIII **Q** erga subiectos suari dbeat &

Plerūq; etiā dignū ē ut **A**moz & vigor eosdem quos corrigimus tacita nobis cogitatione p̄feramus. Illoz nanq; uicia per nos discipline vigore feriuntur. in his uero que ip̄s si omittimus. ne uerbi quidem ab aliquo inuectioe laceramur. Tāto ergo apud deum obligatores sumus. quāto apud homines inulte peccamus. Disciplina uero nostra subditos diuino iudicio tāto liberiores reddit. quāto hic eoz culpas sine uictoria non deserit. Seruāda itaq; est & in corde humilitas. & in ope disciplina. Atq; inter h. c. solerē ite- endum est. ne dū imoderatius custodiē uirtū hūilitatis. soluatur iura regimīs. Teneat ergo rectores exteri. quod p̄ alioz uilitate suscipiūt. & uent interius qd̄ de sua estimatōne p̄mescūt. S; tamen quibusdā signis decenter erupentib;. eos apud se esse humiles etiā subiecti dephendat. q̄t̄ nus & in auctoritate eoz quod formidēt uideāt & de humilitate quod imitenē agnoscat. Curādū q; est. ut rectorem subditis. & matrem pietas. & patrem exhibeat disciplina. ne aut districtō rigida aut pietas sit remissa. Erga subiectos enim in esse rectoribus debet. & iuste p̄sulens misericordiā. & pie seuiens disciplina. ut nec multa aspitate exulcerent subditi. nec nimia benignitate soluatur. Sit itaq; amoz sed non emolliens sit vigor. s; non exasperas. ut p̄ uinū putrida mordeatur. per oleum sanāda foueant. Caput subiectoz sūt cuncti qui p̄sunt. A subiectis itaq; inferiora gerēda sunt. a rectoribus sūma cogitāda. ut scilicet oculum qui p̄uidendis gressibus p̄minet cura pulueris nō obscuret. Aliquādo subiectoz uicia prudēter dissimulāda sūt. sed quia dissimulat̄ indagāda aliquādo & apte cognita mature tolerāda. aliquādo uero subtiliter occulta p̄scrutanda aliquādo leniter arguenda. aliquādo aut uehemēter increpāda.

XXXV **Q** diuersi diuersimode admonendi sūt ut aliter egeni q̄ diuites & leti q̄ tristes

Idem in secūdo libro. **S**icut longe ante nos uenerande momozie gregorius nazanzenus edocuit nō vna ea demq; cūctis exhortatō ogruit. quia nec cūctos p̄ mox q̄litas astrigit. sepe nāq; alijs officiūt. q̄ alijs. p̄sūt. q; & plezq; herbe q̄ qdā ania- lia nutriūt alia occidūt. & leuis sibilus equos mī- tigar. catulos instigar & medicamentū quod hūc morbū iminuit. alteri vires iūgit. & panis qui uī tam fortū roborat. puuloz necat. Pro qualitate igit̄ audiētū d̄bet formari sermo doctoꝝ. ut etiā ad sua singulis ogruat. & tamē a oñis edificatōis arte nūq; recedat. Aliter itaq; ad monendi sūt in opes. aliter locupletes. Alis nāq; debemus offerre solatiū contra tribulatōnem. istis uero inferre metū contra elatōnem. Illis dicit̄ elegi te i camio paupertatis. de istis uero dicit̄. diuitib; huius seculi p̄cipe. non sublimē sape. nec spare in incerto di- uiciāz. Aliter leti aliter tristes. Habēt enim leti ex p̄mquo luxuriā. tristes iram. Discant itaq; leti ex minaz aspitate qd̄ timeant. audiant tristes p̄- mioz gaudia de quibus p̄sumāt.

XXXVI

Q aliter admonendi sūt subditi q̄ plati & ser- ui q̄ domini

Aliter admonendi sūt subditi. aliter plati. Illos ne subiectō cōterat. istos ne locus

supior extollat. Illi ne minus impleāt que iubent. isti ne plus iusto iubeāt que cōpleāt. Illi discant quomō ante oculi arbitri oculos interi- ora sua p̄ponant. isti quomō etiam omissis sibi ex- empla bene uiuendi exteriū p̄beant. Scire etenim plati debēt. quia si p̄uersa nōnunq; p̄perant. tot moribus digni sūt quot ad subiectos suos p̄diti- onis exempla trāsmittūt. unde necesse est ut tāto cautius se a culpa custodiāt. quāto p̄ p̄uā q̄ faci- unt non soli moriūt. s; & alioz anime quos p̄uo exemplo destruxerūt. Admonēdi sūt illi ut tanto circa se sollicitius uiuāt. quanto eos aliena non ip̄li- cant. isti uero ut sic alioz curas expleant. quatin; & sua agere nō desistant. & sic in p̄p̄ia sollicitu- dine ferueant. ut a cōmissoz custodia mīe torpes- cant. Sicut scripsum est. Fili si spononderis pro amico tuo rē. Pro amico spondere. est alienā aīaz i piculo sue p̄uersionis accipere. Verū oris sui illa queat. quia dū cōmissis sibi cogit̄ bona dicere. ip- sum necesse est pus que dixerit custodiē. Apd̄ di- strictū enim iudicē cogit̄ in ope tāta exoluē. quā- ta eum cōstat alijs uoce p̄cepisse. Admonēdi sūt qui p̄sunt. ut p̄ circūspexionis studiū oculos pui- giles intus & in circūitu habeant. & celi animalia fieri cōtēdant. quatinus & interno iudici i semet- ip̄is placere studeāt. & exempla uite exteriū p̄- bentes. etiam ea que i alijs corrigēda sūt dephē- dant. Subditi uero admonēdi sunt. ne p̄posito uī- suoz uitam temē iudicēt. si quid eos fortasse age- re rephensibiliter uideēt. ne cum culpas eoz cōside- rant. cōtra eos audacōres fiant. Sed sic si qua ual- de sūt eoz p̄ua. apud semetip̄os diuicēt. ut tū diuino timore cōstricti. ferre sub eis iugum reue- rentie n̄ recusent. Cum em̄ ega p̄posito delinqm̄ ei? ordinatōni qui nobis eos p̄tulit obuiam? di- cente moysē. Non contra nos est murmur uestru- sed contra dominū. Aliter admonēdi sūt sui. alie domini. Illi ut in se semp humilitatē conditionis aspiciant. & dominos nō despiciāt. ne deuz offen- dant. si eius ordinatōni supbe contradicāt. isti uo- ut nature sue memoriā non amittant. sed quos p̄ cōnditōnem subditos tenēt. p̄ nature consortiū sibi equales agnoscant. Illi ut sciat se suos esse do- minoz. isti ut cognoscant se suos esse suorum.

XXXVII **Q** aliter impudentes q̄ ve- recundi & inuidi q̄ beniuoli.

Aliter admonendi sūt impudentes. alie ve- ro uerecundi. Illos nāq; nō nisi increpatō- dura p̄pescit. istos autē plerumq; ad meli- us exhortatio modesta p̄ponit. Illos melius corri- git qui inuehendo rephendit. istis maior p̄fect; aduocit. si hoc quod in eis rephendit quasi ex late- re tangat. Aliter impatiētes aliter patiētes. Impatiētib; nāq; dicit̄ dum frenare spi- ritum negligunt. p̄ multa etiam que non appetūt iniquitatum abrupta rapiunt. quia uidelicet men- tem furoz impellit. quo desiderium non trahit. & agit p̄mota uelut nesciens unde postmodum dole- at sciens. Audiant ergo quod scriptum est. Meli- or est paciēns uiro forti rē. Animus quippe non a- liquid exteriū. sed semetip̄m sibi ip̄i subigit. quā- do eum paciētia intra se frenare p̄pellit. Audiat etiam qd̄ electis suis ueritas dicit. In paciētia

vestra pos. a. u. Sic enim cōditi mirabiliter sum?
re ratō animā & anima possideat corpus. Ius ve
ro anime a corpis possessione repellit. si non p̄us
anima a ratōne possidet. Patientes vero admonē
di sūt. ne in eo quod exterius portāt. interius dor
leant. sed illos etiam studeāt diligere. quos sibi ne
cesse est tolerare. ne si patientiā dilectō nō sequit̄
in deteriozem odij culpā virtus ostensa cōuertat̄
Vnde caritas inquit patiens est. benigna ē. Quia
quos ex patientiā tolerat. amare etiā ex benignita
te non cessat. Virtus est coram hominibz aduersa
rios tolerare sed virtus coram deo diligere. quia
hoc solum deus sacrificium accipit. quod ante ei?
oculos flama caritatis accendit. Admonendi sunt
beniuoli ut sic alienis bonis cōgaudeāt. quatinus
& p̄pria habere occupat̄. Sic p̄ximoz facta dili
genda laudent. vt ea etiam imitando multiplicēt
ne si in hoc p̄sentis vite stadio ad certamen alienū
deuotū fautores. sed pigri spectatores assistant.
post certamen sine brauiū remaneāt. & tūc eozū
palmas afflictū respiciant. in quoz laboribus nūc
ociosi p̄durāt. Valde quippe peccat. si aliena be
ne geste non diligimus sed nil mercedis habem?
si ea que diligimus inquam possumus non imi
tamur. En etiam grauius extrema vltione feriēdi
sūt. quibus placuit quod imitari noluerūt. Inuidi
autē admonendi sūt. vt p̄p̄dāt quāte cecitatis sūt
qui alieno p̄fectu de ficiūt. & aliena exultatōne
stabilescūt. qui alioz bona que habere nō possunt.
si diligerēt sua facerēt. Nostra sūt nimirū. que &
si imitari non possum. in alijs amam. & amāciū
fiūt quecūqz amant in nobis. Hinc ergo pensēt in
uidi. caritas quāte virtutis sit. que alieni laboris
opeza nostra sine labore facit. **XXXVIII. C.**

Q aliter impuri q̄ simplices & egrī q̄ incolumes
Aliter admonendi sūt simplices. aliter im
puri. Simples quidē ut sicut fallaciam
semp̄ vtiliter vitant. ita veritatem semp̄
vtiliter p̄ferant. & simplicitatis bono prudēciam
adiugant. scdm̄ illud. Volo vos sapiētes esse i bo
no. simplices autē in malo. Impuri vero vt q̄ gra
uis sit quē culpa sustinet dupliciter laborē agno
scant. dū enim de p̄buit metuūt. semp̄ im p̄bas d̄
fensionis querūt. semp̄ pauidis suspitōnibz agitā
tur. Nil autē ad defendendū puritate tutius. nil ad
dicendū veritate facilius. Nam dū fallaciā suam
tueri conātur. duro cor labore fatigat. Aliter ad
monendi sūt incolumes. aliter egrī. Incolumes q̄
dem vt salutem corpis exerceant ad salutē mētis
ne si eam ad vsū nequicie inclinent dono deterio
res fiant. Egrī vero. vt eo se filios dei esse sentiāt
quo illos discipline flagella castigāt. Considerent
qz quāta sit salus cordis molestia temporalis. q̄ ad
cognitōnem sui mētē reuocat. & q̄ plerūqz sal?
abijcit. infirmitatis molestia reformat. que etiā ad
missa peccata diluit. & ea que admitti poterāt cō
pescit. que sūpra ab exterioribz plagis cōcussē mē
ti penitentie vulnera infligit. Cōsiderent quoqz i
cessat̄. quāta redemptor noster ab his quos cre
auit mala p̄tulit. qz tot abiecta puiciorz p̄bza su
stinuit. insultantiū alapas accepit a p̄fidoz spū
tis faciem non abscondit. flagella & collaphos per
culit. spinis caput supposuit. fel in siti sua accepit
sub irrisione adoratus tacuit. vitam mortuis p̄pa
rās. vsqz ad mortem ip̄a vita puenit. Cur itaqz as
perū crediē. vt adeo homo toleret flagella p̄ mal
ti tāta de? ab hominibz p̄tulit mala p̄ bonis. aut

quis sana intelligentia de percussione sua ingratus
existat. si ip̄e hinc sine flagello non exijt. qui hic si
ne peccato vixit. **XXXIX. C.** Q aliter taciti
q̄ loquaces.

Alter admonendi sunt nimis taciti aliter
multiloquio vacantes. Insinuari nāqz nimis
tacitis debet. quia dum quedā vicia incau
te fugiūt. occulte deteriozibus implicant̄. nam se
pe linguam qui imoderatius frenat. in corde gra
uius multiloquiū tolerant. vt eo plus cogitatōes
in mente ferueant. quo eas violenta custodia tōi
secreti silentij angustat. Plerūqz nimis taciti cum
nōnulla iniusta patiūt. eo in acrozem dolorem p̄
deūt. quo ea que sustinent nō loquūtur. Nam si il
latas molestias trāquille lingua diceret. mēs a do
loze cōscientie aliena maneret. Vulnera enim clau
sa plus cruciat. Nam cū putredo que interius fer
uet eijcit ad salutem dolor apit. Admonendi sūt
itaqz vt si p̄ximos sicut se diligūt. minime illis ta
ceant. vnde eos iuste reprehendūt. Vocis enim me
dicamie veroqz salutē cōcurrūt. duz & ab illo q̄
infert actio praua cōpescit. & ab hoc qui sustinet
doloris feruor vulnerē apto tempore. Qui em̄ p̄xi
mum mala respiciūt. & cum in silentio linguā p̄e
munt quasi cōspectis vulneribz vsum medicami
nis subtrahūt. & eo mortis actores fiūt. quo vī
rus cum poterant curare noluerūt. Lingua itaqz
discrete frenada est. nō insolubiler liganda. Sic
scriptum est. Tempus tacendi. & tempus loquē
di. At contra admonēdi sūt multiloquio vacantes
vt vigilanter aspiciant. qz mens eorum quot sup
uacuis verbis a silentij sui censura dissipat. quali
tot riuus extra se ducit. Vnde & redire interi? ad
sui cognitōnem nō sufficit. quia p̄ multiloquiū sp̄
sa. a secreto se intime cōsiderationis excludit. totā
qz se insidiantis hostis vulneribus d̄tegit. q̄ nul
la munitione custodie circūcludit. Vnde scriptū
est. Sicut vrbs patens & absqz muroz ābitu. ita
vir qui nō potest in loquendo cobibere spūm su
um rē. Quia enim murum silentij nō habet. patet
inimici iaculis ciuitas mentis. plerūqz dum ociosa
verba cauere negligimus ad noxia puenim? Ocio
sum aut verbum est. quod aut ratōne iuste necessi
tatis. aut intentōne pie vtilitatis caret. Si ergo ra
tio de ocioso verbo exigit pensemus que pena ml
tiloquiū maneat. in quo etiam p̄ noxia verba pecca
tur. **XL. C.** Q aliter mansueti q̄ iracūdi et hūi
les q̄ elati.

Alter admonendi sunt mansueti. aliter ira
cūdi. Sepe enim mansueti d̄solutōnis
torpescūt tedio. sepe iracūdi rectitudinis
fallunt̄ zelo. Dum ire sue stimulum iusticie zelum
putant. & cum viciū virtus crediē sine metu cul
pa cumulat. Ideo spūsanct? i colūba & igne mō
stratus est. quia scilicet omnes quos implet. & co
lumbe simplicitate mansuetos. & igne zeli ardētē
exhibet. Admonendi sūt ergo mansueti vt habere
etiam emulationem iusticie studeāt. iracūdi vero
vt emulationi quā se habere estimant mansuetudi
nem subiungant. Sepe iracundi etiam se declinan
tes insequuntur. rixē occasionem commouēt. labo
re contentionis gaudent. Quos tamē melius cor
rigimus si in ipsa ire sue commotione declinamus
p̄turbati quippe quid audeant ignorare. sed ad se
reducti. tanto libentius exhortationis verba reci
piunt. quanto se tranquilli? toleratos erubescūt.
Menti autem furore ebriet. omne quod dicit̄ p̄sū

videtur. **C**uz vero ita iracundi sic alios impediunt
ut declinari omnino non possint. non apta ex pro
bratio ne. sed sub quadam cautela sunt reuerentie p
cendo ferendi. sicut legi qd pculsit abner. asael a
uersa hasta in inguine. cum insequens eum nollet de
sistere. **A**uersa hasta psequentem ferire. est fure
tem tranquille ex quibusda tangere. & quasi pces
do supare. **A**lter huius. aliter elati. **A**llis dicatur.
quia dum se deiciunt ad dei similitudinem ascendunt
istis quia dum se erigunt in apostate angelis imitatio
nem cadunt. **Q**uid itaq; elatione deiectionis. que dum
supra se tendit ab altitudine vere celsitudinis elon
gatur. **E**t quid humilitate sublimius. que dum se i
ma deprimis. auro suo manenti sup summa coniungit
Plerumq; nonnullis qui sibi humiles vident. is qui
hominibus deferri non debet timor coniungit. & cuz
quoda increpada sunt vicia illi reticent ex timore
& tamen tacere se estimant ex humilitate. **P**lerumq;
etiam elatos comitari solet libere vocis affecto. &
loquuntur p impatientiam elationis. & tamen loqui se
credunt p libertatem rectitudinis. **V**nde & elati ad
monendi sunt ne plusq; decet sint liberi. & humiles
ne plusq; expedit sint subiecti. ne aut illi defensio
nem iusticie vertant in exercitacionem superbie. aut
isti cum student plusq; necesse est hominibus sub
ijci appellatur etiam eorum vicia venerari. **CXLII**

Q aliter abstinentes & aliter gulosi.

Alter admonendi sunt gulosi. aliter abstine
tes. **I**llos enim supfluitas locutionis. leui
tas opis atq; luxuria. istos vero sepe ipa
cientie. sepe vero superbie culpa comitatur. **N**isi enim
gule deditos immoderata loquacitas rapet. diues
ille qui epulatus quotidie splendide dicit in lin
gua grauius non arderet. **R**ursu qd gule deditos
leuitas primus opis sequatur. auctoritas sacra testa
tur. dicens **S**edit populus manducare & bibere &
surrex. **Q**uos tamen plerumq; edacitas ad luxuri
am perahit. quia dum saturitate venter extendit
aculei libidinis excitant. tantoq; longius a seculo pa
rente recedit quanto p immoderatu vsu dum man
ad cibum tendit. penitus pmi lapsus iteratur. **A**bsti
nentes vero admonendi sunt. ut abstinentiam suam &
semp sine imminutione custodiant. & nunq hac apud
occultu iudicem eximie virtutis credant. ne si for
te magni esse meriti credatur cor in elatione sub
leuet. **H**inc naq; p prophetam dicitur. **N**uquid hoc
est ieiunium quod elegi. sed frage inquit esuriendi pa
nem tuum etc. **Q**ua in re pensandum est virtus absti
nentie qd pua respicit. que non nisi ex alijs virtu
bus comendatur. **N**ouerint quoq; quia tunc deo ab
stinentiam placentem offerunt. cum ea que sibi de alim
tis subtrahunt. indigentibus largiuntur. **A**udiatur
quod p prophetam dominus redarguit dicens. **N**uquid
ieiunium ieiunastis michi etc. non enim deo sed sibi ie
iunat. qui ea que ventri subtrahit non inopibus tri
buit. sed ventri postmodum offerenda custodit.

CXLIII **Q** aliter misericordes aliter rapaces
& aliter inter utrumq; medij.

Alter admonendi sunt qui iam sua misericor
diter tribunt. aliter qui aliena rapere con
tendunt. **A**dmonendi naq; sunt qui sua misere
cordie dant. ne cogitatione tumida se sup eos q
bus terra largiuntur extollant ne idcirco meliores
se estimant quia contineri p se ceteros vident. sed
a celesti domino dispensatores se positos subsidio
rum temporalium cognoscant. & tanto humiliter pbeant.
quanto & aliena esse intelligunt que dispensant. **V**n

de & necesse est. ut solite ppendat. ne comissa i
digne distribuatur. ne aliqua quibus nulla. ne nulla q
bus aliqua. ne multa quibus pauca. ne pauca pbe
ant quibus impede multa debuerat. ne precipitatio
ne hoc quod tribuit inuiciter spargant. ne tardita
te petentes cruciet. ne recipiende hic gratie intetio
surzeat. ne datoms lumen transitorie laudis appe
titus extinguat. ne oblatu munus coniuncta tristitia
obsideat. ne in bñ oblato munus animus plusq;
deez hilarescat. ne sibi quidq; cum totu reete ipse
uerint tribuant. & simul omnia postq; pegerint p
dant. **N**am ne saltem aliquid illis pbeant. quibus om
nino conferre nichil debent. audiatur quod scriptur
est. **D**a bono. & non recepis peccatozem. **N**onnulli
enim huius mundi diuites. cum fame crucient xpi
paupes. effus largitibus nutriunt histriones. **Q**ui
vero indigenti etiam peccatozi panem suum non quia
peccatoz est sed quia homo est tribuit. non peccato
rem sed iustu nutrit. quia in illo non culpam sed na
tura diligit. **A**dmonendi sunt etiam ne cum peccata com
missa elemosinis redimunt. adhuc redimenda comit
tant. **Q**ui enim escam vel vestimentum paupibus
largit. sed tamen anime vel corporis iniquitate pollui
tur. quod minus est offerre iusticie. quod maius est
culpe. sua enim dat deo. & se dyabolo. **A**t contra
admonendi sunt qui aliena rape contendunt. ut solite
audiatur. quid veniens ad iudicium dominus dicat.
Esuriui & non dedistis michi ad manducandum etc.
quibus & pmittit dicens. **D**iscedite a me. ma. in
etc. **H**inc ergo colligendum est quanta damnatione
plectendi sunt qui aliena rapiunt. si tanta aduersio
ne ferunt qd sua indiscrete tenuerunt. ppendat qd
mereat iniusticia illata. si tanta pculsione digna est
pietas non impensa. **A**dmonendi sunt qui nec aliena
appetunt. nec sua largiuntur. ut sciant qd ea de qua
superi sunt cunctis hominibus terra communis est. & id
circo alimenta quoq; hominibus omni pferit. **I**n
cassum ergo se innocentes putant. qui commune dei
munus sibi puaem vendicant. qui cum accepta non
tribuunt. in proximorum nece grassantur. quia tot pene
quotidie pimit. quot morientium pauperum apud se
subsidia abscondunt. **N**am cum quilibet necessaria in
digentibus ministrant. sua illis reddimus. non no
stra largimur. & iusticie potius debitum qd misericor
die opera implemus. **H**inc enim psalmista dicit.
Dispersit deus pauperibus etc. **Q**uidam vero non
qd dicere solent. **C**oncessis vtimur. aliena non que
rimus. & si digna misericordie retributionem non
agimus. nulla tamen peruersa perpetrant. **A**t il
lum diuitem qui induebat purpura & bisso. e. e. f.
post hac vitam vltimam a suscepit. non quia ali
ena rapuit vel aliquid illicitum gessit. sed quia in
fructuose ppijs vsu fuit. & imoderato vsu totu
se licitis tradidit. **A**dmonendi sunt ergo tenaces. ut
nouerint qd hanc pnam deo iniuriam faciunt. quia da
ti sibi omnia nullam misericordie hostiam reddunt.

CXLIII **Q** aliter admonendi sunt discordes
q pacati & prosperitate fruentes q miser.

Alter admonendi sunt discordes. aliter pa
cati. **Q**ui abstinentiam a pcoria separat
audiatur quod dicitur. **L**audate eum in timpa
no & choro etc. **I**n timpano sicca et percussa pell
resonat. in choro autem voces societate concordant.
Quisquis itaq; corpus affligit. sed concordiam de
ferit. deum quidem laudat in timpano sed non lau
dat in choro. **A**dmonendi sunt pacati. ne dum nimis
humanam pacem desiderant. puros hominum mores

nequaquam redarguat. & consentiendo pueris. ab au-
toris sui se pace disingant. Nam iofaphat q̄ tot d̄
anteacta vita p̄conijs attollit. de achab regis ami-
cicis pene piturus increpat. & ei a domino p̄ p̄-
phetā dicit. Impio p̄bes auxiliū d̄c̄. Admonendi
sūt ergo ne si ad correptionis verba p̄siliant. tem-
palem pacem sibi p̄urbare formidant. & rursus ad-
monendi sūt vt eandem pacem integra dilectione
interius teneant. quā p̄ infectionē vocis sibi extri-
secus turbant. sicut dauid qui dicit. Cum his qui
oderūt pacem erā par. Admonendi sunt qui in
hoc quod temporaliter appetūt p̄sperant. ne cū cū-
cta ad votū suppetūt. dantem querere negligant
sed in his que dant aim figāt. ne p̄grinationez p̄
patria diligant. ne subdola icimeris in obstacula p̄-
uentōms p̄uertāt. Quisquis enim p̄speritatē qua
vitur. apud iudiciū cordis melioris vite amore
non rep̄mit. fauorem vite trāseūtis imp̄petue mor-
tis occasionem vertit. Solerter autē cōsiderent. qd̄
p̄sentis vite p̄speritas aliquādo idcirco datur. vt
ad meliorem vitam puocet. aliquādo vero vt in
eternū pleni us dānet. De p̄mo dicitur. Dedit eis
regiones gentiū. & labores populoz possiderūt
&c̄. De sc̄do in inferno diuici cruciatio dicit. Re-
cepisti bona in vita tua. &c̄. Idcirco enim hic bona
recepit & malus. ut illic pleni us mala recipet. qui
hic nec p̄ bona fuerat cōuersus. At cōtra admonē-
di sūt qui ea quidem que mūdi sūt cōcupiscunt.
sed tamen aduersitatis labore fatigātur. vt solici-
te p̄pendant. creatōe dispositoz q̄ cūctoz quanta
sup̄ eos gratia vigilat. quos in sua desideria nō re-
laxat. Egro quippe quem medicus despat. conce-
dit vt cūcta que cōcupiscit accipiat. Nam q̄ saua-
ri posse credit. a multis q̄ appetit p̄hibet. Et pue-
ris nūmos subtrahim? quib? tota simul patimo-
nia hereditibus seruamus. Cōsiderent quoq; q̄ ple-
rūq; etiam iustos cū temporalis potentia sustollit.
velut in laqueū culpa cōphendit. **XLIII.**

Q aliter cōtinentes q̄ coniugati.

Admonendi sūt coniugati. vt cū vicissim q̄
sunt alterius cogitāt. sic eoz quisq; place-
re studeat coniugi. vt non displiceat cōdi-
tor. Sic ea que mūdi sunt agant. vt tamē appete-
re que dei sūt nō omittāt. Sicq; qui habent vxores
tāq; non habētes habeāt. Vxorem quippe q̄si non
habent habet. qui curā carnalis ex necessitate toleāt
sed eterna gaudia ex desiderio spūs expectat. Ad-
monendi sūt. vt suscipiēde plis causa meminerint
se iunctos. & cum imoderate admixtioni seruien-
tes. p̄pagatōnis articulū in vsum trāsserūt. volu-
ptatis p̄pendāt q̄ licet extra non exeant. in ipso
tamen coniugio iura trāscendūt. Vnde ne-
cesse est vt crebris exoratiob? doleant q̄ pulcrāz
copule speciem admixtis voluptatibus fedāt. At
p̄tra admonendi sūt qui ligati cōiugijs non sunt.
vt p̄ceptis celestibus eo recti? seruiāt. quo eos ad
curas mūdi iugū carnalis copule nō incliat. vt tā-
to eos patiores quāto & expeditōres dies vltim?
inueniat. ne quo meliora agere vacātes possūt. sed
tamen negligūt. eo deteriora supplicia mereantur.
Audiant quod paul? dicit illis quos ad celibatū
gratiā instruit. Non vt laqueū vobis iniiciam rē.
Plerūq; actione seculariū. pfunditē vita otimentū
cum & illi vltra habitū assumūt opera. & isti iux-
ta ordinem p̄prium non excitāt corda. Hinc per p̄-
phetam dicit. Erubescite syon ait mare. Quasi em̄
p̄ vocem maris ad peregrinādam syon adducit. qn̄

per opationē vite seculariū. atq; in hoc mūdo flux-
ctuatium. eius qui munitus & quasi stabilis cerni-
tur. vita reprobatur. Sic ergo in humano genē. &
quidam in meliori ordine deteriorēs sūt. & quidā
in deteriori meliores. quia & isti forte extremi ha-
bitus bene viuendo trāscendūt. & illi superioris
loci meritum moribus non exequēdo diminuunt.
XLV. **Q** aliter admonendi sūt qui peccata
deplangūt & qui non.

Admonendi sūt qui peccata deplorāt opū
vt singula queq; admissa peccata p̄sdrēt.
& dum per vnū quodq; erroris sui iniqui-
tationem deflent. simul se ac totos lacrimis mun-
dent. Vnde bene per hieremiam dicit. Diuisiones
aquaz deduxit ocul? meus. Admonendi sūt. vt d̄
miscordia quā postulāt p̄sumāt. rursūq; sic d̄ spe
fiduciam habeant. ne incauta securitate torpescāt
plerūq; enim hostis callid? mentem quā peccato
supplāuit. cum de ruina sua afflictaz respicit. se-
curitatis pestifere blandicijs seducit. Qd̄ figurate
circa factū dīne memorat. Dīna quippe vt mulie-
res videat extranee regionis egredit. quādo vna
queq; mens studia sua negligens. & actiones alie-
nas curans. extra habitū atq; extra ordinem p̄p-
rium vagat. Quā sicheem p̄iceps terre opprimit. qz
inuentam ī curis exteriorib? dyabolus corripit.
Deinde quia mens cum a culpa resipiscit afficit.
atq; admissum flere conatur. corruptoz autē spem
ac securitates vacuas ante oculos reuocat. q̄muis
utilitatem tristitie subtrahat. recte illic adiungit
Tristemq; blandicijs delinuit. Modo em̄ aliorū
facta grauiora. modo nichil esse quod perpetrātū
est. modo misericordē deum loquit. modo adhuc
tempus subsequēs ad penitēciam pollicet. vt duz
per hec decepta mens ducit ab intentione penitē-
tie suspendat. In p̄mo quidem pente didicim? qz
tribus modis omnis culpe nequitiam p̄petramus.
suggestione scilicet delectatione cōsensu. Primuz
per hostem. secundum p̄ carnē. terciū vero p̄ spūm
p̄petrat. Vnde & illic serpens p̄ua suggestit. eua
quasi caro delectatōni se subdidit. adam vero tan-
q̄ spūs suggestionē ac delectatōne superatus ab-
scellit. Admonendi sunt qui peccata admissa d̄plā-
gunt. nec tamen deserunt. vt sciant. quia flendo
se inaniter mūdant. q̄ viuendo nequiter iniquāt.
Nam & sus in volutabro luti dum lauat sordidi-
oz redditur. Et q̄ admissa plangit nec tamen d̄scite
pena grauioris culpe se subijcit qui & ipam quaz
impetrare flendo potuit veniam cōtemnit. et q̄si
in lutosā aqua semetipm̄ voluit quia dum fletib?
suis vite mūdiciam subtrahit. ante dei oculos sor-
diditas etiam ipas lacrimas facit. Hinc scriptū est.
Ne iteres verbum in oratione tua. Verbum nan-
q; in oratione iterare. est post fletū d̄mittere quod
rursūm necesse sit flere. At contra admonēdi sūt.
q̄ admissa deserunt. nec tamen plangunt. ne iaz re-
laxatas estimēt culpas. quas et si agēdo non mul-
tiplicant. nullis tamen fletibus mūdant. Neq; em̄
debitoz absolutus est q̄ alia non multiplicat. nisi
et illa quibus se ligauerat soluat. ita et cum deo
delinquimus. nequaquam satisfacimus si ab iniquitate
cessamus. nisi et voluptates quas dilexim? econ-
trario appositis lamentis insequamur. Nec tamen
deus nostris cruciatibus pascit. sed delictoz mor-
bos medicamentis contrarijs medet. vt qui volu-
ptatibus d̄lectati discessimus. fletibus amaricati
redeamus. et qui per illicita flendo cecidimus.

etiam a licitis nosmetipsos restringendo surgam?
XLVI. Qualiter illi q̄ mala sua laudat &
qui e contrario

Admonendi sunt qui illicita q̄ faciunt etiā
laudat. vt phideret q̄ plerūq; plus ore q̄
ope delinquant. Ope nanq; p̄ semetipsos
solos p̄ta p̄petrant. ore autem p̄ tot personas imi-
quitatem exhibent. quot audientium mentes iūq;
laudantes docent. Admonendi sūt ergo: vt si era-
dicare mala dissimulat. saltem seminare p̄mescat.
De talibus enim scriptū est. Peccatū suū sicut so-
doma p̄dicauerūt. Et alibi. Clamor sodomoz & ē
Peccatū in voce est culpa in actōe. Peccatū ve-
ro cum clamore. est culpa cum libertate. At cōtra
admonendi sūt qui accusant p̄ua nec tamen deu-
tāt. vt p̄inde p̄pendant. quid in districto dei iudi-
cio p̄ sua excusatōe dicturi sunt. q̄ de reatu crī-
minū suoz etiā semetipsi iudicibus non excusā-
tur. Hi itaq; quid aliud q̄ p̄cones sui sūt. qui vo-
ces contra culpas p̄ferūt. & semetipsos operibus
reos trahūt. Nam cum acceptā ad adiutoriū sciē-
tiam negligūt. hāc contra se in testimoniū vertūt.
Quoz nimirū nequicia cum malū agit quod diu-
dicat. venturum iam iudiciū hic degustat. vt tan-
to illic grauiora tormēta p̄cipiat. quāto hic malū
non deserit etiā quod ip̄a cōdemnat.

XLVII. Qualiter illi qui i minimis frequē-
ter excedunt & qui bona incepta nō p̄ficiunt.

Admonendi sūt qui quāuis in minimis ta-
men frequenter excedūt. vt nequaquā cō-
siderent qualia sed quāta cōmittūt. facta
sua si despiciūt timere cum pensāt. debent formi-
dare cum numerāt. Solicite quozq; cōsiderēt. quia
nōnūq; in p̄ua deterius q̄ in maiori culpa peccat.
Maior enim quo citius quia sit culpa cognoscit.
eo etiā celerius emendat. minor vero dum quasi
nulla credit. eo peius quo & securius in vsu reti-
netur. Vnde fit plerūq; vt mens assueta malis le-
uibus nec grauiora phoretat. atq; ad quādam
auctoritatem nequicie p̄ culpas nutrita pueniat.
vt tanto in maioribus cōtemnat p̄mescere. quā-
to in minimis didicit non timēdo peccare. Leuari
nāq; nō appetit. qui & hocip̄m quia cecidit nescit
& qui dolorem vulneris nō sentit. saluēis rēdia
nō requirit. Admonendi sūt qui i choata bona mi-
nime cōsumant. vt phiderēt quia dum p̄posita non
p̄ficiūt. etiā q̄ fuerāt cepta cōuellūt. Si enim qd̄
gerendū est solicite intentōe nō crescit. etiā quod
fuerat bene gestū decrescit. In hoc quippe mūdo
hūana aīma. quasi in mari nauis est cōtra ictū flu-
mis p̄descedētis. vno in loco nequaquā stare p̄mit-
titur. quia ad ima relabiē nisi ad sūma conet. Si
ergo inchoata bona fortis manū opantis ad p̄fe-
ctionem nō subleuat. ip̄a opandi remissio contra
id quod opatū est pugnat. Hinc p̄ salomonē dici-
tur. Qui mollis ē. **XLVIII.** Qualiter illi
q̄ mala occulte agūt et bona publice & q̄ cōtraio

Admonēdi sūt qui mala occulte agunt et
bona publice. vt in fine rez mētis oculos
figāt. pensētq; humana iudicia quāta ve-
locitate euolāt. diuina aut iudicia quāta imobilita-
te p̄durāt. Dum ergo occulta mala sua diuinis iu-
dicijs. recta aut sua humanis oculis atēponūt. &
sine teste est bonū quod publice faciūt. & nō sine
eterno teste est quod latenter delinquūt. Cūq;
p̄ recto ope laus trāsitoria querit. eterna retribu-
tōne res dignā vili p̄cio venūdatur. At cōtra ad-

monēdi sūt qui bona occulte faciūt. & tamen qui
busdā factis publice de se mala opinari p̄mittunt
ne cum semetipsos actōnis recte virtute viuificāt
in se alios p̄ exemplū p̄ue estimatōnis occidāt. ne
minus q̄ se p̄ximos diligāt. & cum ip̄i salubzē vi-
ni potū sorbeant. intentis in sui cōsideratōne men-
tibus pestiferū veneni poculū fūdant. dicēte apo-
stolo. Peribit infirmus in tua sciētia frater zē. Sic
autē inquit peccātes zē. Plerūq; autem fit vt bonū
opus & in occulto fit cū fit publice. & rursum in
publico cum agit occulte. Qui em̄ in publico bo-
no ope non suā sed sup̄ni patris gloriā q̄rit. quod
fecit abscondit. quia illum solū testem habuit. cui
placere curauit. & qui in secreto suo bono opere
dephendi ac laudari p̄cupiscit. & si nullus fortasse
vidit. hoc tamē coram hominib; fecit. quia tot tes-
tes in bono ope secū duxit. quot humanas laudes
requisiuit. **XLIX.** Qualiter vox p̄dicatoris
temperari debet inter vicia cōtraria.

Anta vox exhortatōnis arte temperandā ē
vt cum diuersa sint auditoroz vicia. & sin-
gulis inueniat agrua. & tamen sibi metip̄i
non sit diuersa. aut inter passiones media vno qui
de; ductu teāseat. sed more bicipitis gladij tumo-
res cogitationuz carnaliū ex diuerso latere icidat
quatinus sic sup̄bis p̄dicet humilitas. vt tamen
tūmidis non augeat metus. sic tūmidis infūdatur
auctoritas. vt tamen sup̄bis nō crescat effrenatio.
Sic p̄mentibus laudeē virginitas corpis. vt tamē
in iugib; despecta nō fiat fecūditas carnis zē. Sic
ergo p̄dicatōa sunt bona. ne ex latere iubeantur
mala. Sic laudanda sūt bona sūma. ne despiciantē
ultima. Sic nutriatur ultima. ne dum credūt suffi-
cere nequaquā tendat ad sūma. Ecce dum dōmōstra
re qualis esse debeat pastor. muigilo. pulcrū des-
p̄xi hominē pictor. fedus. aliosq; ad p̄fectionis
dirigo lit. qui adhuc in delictoz fluctib; vsor.

L. De p̄fectu vicioz & virtutum & p̄mo d̄
supbia cum filiab; suis & hoz p̄trarijs.

Supbia dicit. Certe multis imo pene om-
nibus melior es verbo. sciētia. diuicijs. ho-
nozibus. Cūctos ergo despice. cūctis te
sup̄iozem attende. Humilitas respondet. Memento
quia puluis & cinis es. qz putredo & v̄mis es.
Qui etiā si aliquid es. nisi tanto te humiliet quā-
to magnus es. perdis omnino quod es. Quis ille p̄-
mus agel? de tanta sublimitate per superbiam ce-
cidit. quomodo tu ad tātam celsitudinē superbiēs
de imis p̄scendes. Ceterum. filius dei humiliavit
semetipsum & c. Si tāta humilitate se dep̄mit di-
uina maiestas. quō sup̄ ire in aliquo audz hūana
infirmitas. Inanis gloria dicit. Ostende bonum cū
ctis quod agis. vt a cūctis bonus dicaris. vt a
cūctis venerabilis p̄diceris. & nemo te despiciat
sed debitum tibi honozē quisq; persoluat. Timor
domini respondet. Imo si boni aliquid agis non p̄-
transitorijs honozib; age sed p̄ eternis. Occulta
quod agis. iquātum vales. quod si ex toto nō va-
les. sit in animo occultandi volūtas. & non erit d̄
ostentatōne vlla temeritas. nec criminis erit mani-
festare quod semper vis celatū habere. Simulatō
dicit. Quia nichil boni in abscondito facis. ne a cū-
ctis cognitis detesteris. finge te foris esse qd̄ it?
non appetis. Vera religio respondet. Imo magis
satage esse quod non es. & iuxta domini sententi-
am p̄us mūda quod intus est. vt fiat & id quod d̄
foris est mundum. Contēpt? i. imobediētia dicit

Quis tu ut peioribus obtemperes magis te quam illos decuerat impare. qui tibi non possunt ingenio vel industria coequari. Obtempera igitur magis domini in pio. & non sit tibi cura de aliquo. Subiecto respondet. Si domini obtemperandum est impio. humano sibi di necesse est megisterio. ipso dicente. Qui vos au dit me au. &c. Non est enim potestas nisi a deo etc.

CLII. De inuidia & ira cum filiabus suis & virtutibus contrariis

Inuidia dicit. In quo illo vel illo minor es cur ergo eis vel equalis. vel superior non es. Fraternalis congratulatio respondet. Si ceteros virtutibus antecellis. tutius in loco infimo quam in summo temetipsum seruabis. semper enim de alto peior ruina fit. Si autem alij tibi superiores sunt quid hoc te ledit. Odiu dicit. Absit ut illi ames. quem in omnibus tibi contrarium vides. qui tibi insultat. peccata tua impperat. & te dictis opibus atque honoribus preterferat. Nisi enim tibi inuideret. nequaquam se tibi ita preferret. Dilectio respondet. Numquid quia hec que narras odio habenda sunt in homine. propterea non est amanda dei imago in homine. imago scilicet christi qui & in cruce positus inimicos suos dilexit. & ante crucis tormentum admonuit dicens. Diligite inimicos vestros etc. Detractio dicit. Quis potest sustinere vel silentio tegere quanta illi vel ille tua committit. nisi forte qui sentit. Libertas iuste correctio respondet. Nec tacenda sunt mala proximi. nec consentienda. sed caritate fraternali in facie proximi rearguendus. non occulte detrahendus. Ira dicit. Que erga te agunt. equanimiter ferri non possunt. imo hec patienter tolerare peccatum est. quia si non eis cum magna exaspatione resistit. contra te deinceps sine mensura cumulat. Patientia respondet. Si passio redemptoris ad mentem reducitur nichil tam durum quod non equo animo toleretur. christus enim passus est nobis relinquens exemplum etc. Sed quanta sunt in operatione passionum illius ea que patimur. Alle enim opprobria irrisiones. alapas. sputa. flagella. spinas. crucemque sustinuit. & nos miseri ad nostram confusionem vno simone fatigamur. vno verbo deijcitur. At plura sunt inquis que amittit. & me sepius offendit. Ad hec non ego sed dominus respondet. Non dico tibi usque septies. sed usque septem. Quia multi autem sunt que suas iniurias tarde relaxent. dei vero citius indulgent. fitque nonnunquam ut occasione domini iniurias vindicandi suas vindicent irati. Tumor dicit. Testem habes deum in celis. non tibi sit cure. quid de te homines suspicent in terris. Satisfactio respondet. Non est danda detrahendi occasio. non susurrandi suspitio. sed aut si sunt que corrigantur manifesta. aut certe si desunt humili pretestatione neganda. quia & apostolus monet. nullam occasionem dare aduersario maledicti gratia.

CLIII. De tristitia cum filiabus suis & virtutibus contrariis.

Tristitia dicit. Quid habes unde gaudeas. cum tanta mala de proximis portas. Spirituale gaudium dicit. Memeto. quia nostre religionis apostoli habent gaudentes a conspectu concilij. quoniam digni etc. Nullus ergo locus merori sit. ubi tanta leticia succedit. Torporis ignauia dicit. Si lectioni deuotio studio semper insisteris caliginem oculorum incurris. si indelinerenter lacrimas fundis. ipsos etiam oculos amittis. si prelati vigilijs psallis. in saniam capitis acquiris. si quotidiano labore te conficis. ad opus spirituale surgere non poteris. Ex

ercitium respondet. Quid tibi ad hec preferenda tam longa spatia proponis. Numquid scis si crastina victurus sis. Discute torporis inertiam. semperque memento quia regnum celorum non tepidi & molles sed violenti diripiunt. Dissoluta vagatio dicit. Si deum esse ubique credis. cur unum singulariter locum ubi tanta mala perpetrare custodis. & non potius ad alia transis. Firma stabilitas respondet. Si ita est ut assensum quia deum ubique esse fateris. ergo nec iste locus desereendus est quem fugere appetis. quia in ipso deus est. At inquis meliorem requiro. meliorem inuenio. Cui respondeo. Numquid meliorem. aut etiam talem inuenis. quale dyabolus & hominem perdidit cognoscis. Memor esto itaque quia per angelum de celo ruit. & per hominem de paradiso expulsus. ad erumam huius seculi peruenit. loth exercitio malorum perbar. iter sodomitas sanctus fuit. in monte vero securitate torpens peccauit. Despatio dicit. Que & quanta & quam innumerosa crimina & delicta commisi. & pene in melius nec dum vitam mutasti. Mala consuetudine obligatus teneris. exurgere conaris. sed peccatorum oneribus pregrauatus relaberis. Quid ergo agendum est. quando & de preteritis immet certa damnatio. & de presentibus nulla succurrit emendatio. Spei fiducia respondet. Si de criminibus agere. ecce dauid adulterij simul & homicidij reus. de inferni faucibus dei misericordia liberatus describitur. Ecce manasses omnium peccatorum nefandissimus. & fordidissimus. atque sceleratissimus. per misericordiam dei de morte ad vitam rediit. Sic maria magdalenae post innumerarum fornicationum iniquitatem. sic petrus post negationem. latro post seditionem & fraternali sanguinis effusionem. paulus quoque post ecclesie dei persecutionem. Vbi ergo tot tantaque prece dunt exempla. det locum despatio mala colloquium cum etiam scriptum sit. Quacumque die ingemuerit peccator etc. De conversione vero in melius non mutata. quid aliud respondeat nisi ut quod heri quisque non egit. agat hodie. dum adhuc licet viuere. Seperque viribus desuper acceptis. prope consuetudini resistens. dicat mane & vespere. Dixi nunc cepi etc.

CLIII. De cupiditate et gula et luxuria cum filiabus suis et virtutibus contrariis.

Cupiditas dicit. Valde sine culpa es. quod quedam habenda concupiscis. quia non multiplicari appetis. sed egere premetiscis. et quod male alius retinet. ipse melius expendis. Mundi concupiscentia respondet. Quanto quisque plus habere cepit. tanto amplius habere concupiscit. fitque ut modum in concupiscendo non habeat. dum innumeris huius seculi curis deseruire festinat. Hic autem auaricie morbus nunquam melius concupiscitur. quam cum dies mortis iugiter meditatur. Ventris ingluuius dicit. Ad esum deus omnia munda creauit. et qui saturari cibo respuit quid aliud quam muneri concessio tradidit. Parsimonia respondet. Omnia quidem ad esum deus munda creauit. sed ne comedendi mensuram homo excederet. abstinentiam impauit. Nam inter cetera sua mala. saturitate panis maxime sodomae perijt. Quapropter sicut eger ad medicinam. sic ad sumendas dapas quisque debet accedere. nequaquam scilicet in illis voluptatem appetens. sed necessitati succurrens. ipsa veritate dicente. Attendite ne grauentur corda vestra etc. Et apostolo Esca ueneri etc. Huius autem ille plene viciu superat. qui in sumendis dapibus non solum parsimoniam tenet. ut. si. reflectionem semper esuries imperet. verum etiam accuratorem

& lautiores epulas excepta corporis infirmitate.
& hospitem susceptione stemnit. Inepta leticia
dicit. **V**e quid animi gaudiū let? abscondis. Egre
dere in publicum letus et dic aliquid vnde vel tu
vel pximi tui rideant. Moderatus mero: respōdō
Compme inanem leticiam. quia necdū euasisti. pe
nalem crūnam. necdū de exilio redisti ad patriam
Nonne apud omnes infamis iudicā. qui carceras
libus tenebris reclusus gaudere conat. **A**n forte
memoria excessit quod domin? dicit. **V**e vobis q
nunc ridetis rē. **E**t alibi mundus autem gaude
bit rē. **M**ultiloquium dicit **N**equaq̄ ille reus tene
tur. qui plura quidem sed bona loquitur sed ille
qui saltem rara sed mala dicere p̄batur. **D**iscreta
taciurnitas respondet. **V**erum est quod dicitis. s̄
dum multa bona p̄ferri vident. sepe cōtingit ut a
bonis locutō inchoans ad aliquid p̄uū diriuetur.
dicente scriptura **I**n multiloquio peccatū non de
erit. **T**enendus est ergo modus in loquēdo. & ab
ipsis nōnunq̄ vtilibus verbis p̄cedū. sicut dauid
fecisse se dicit. **H**umiliatus sum inquit. & si. a. b.
Fornicatio dicit. **S**i deus misceri hominē in volu
ptate coitus nollet. in ipso hūani generis exordio
masculū & feminā non fecisset. **C**arnis mūoicia re
spondet. **N**ubendi licentia quibusdā. i. his qui cō
tinentiam non sūt p̄fessi tribuit. fornicatio vō n̄
li cōceditur impune. **A**ppetitus seculi dicit **Q**uid
pulcri? quid ve delectabili? esse potest. q̄ quod
in p̄senti vita quotidie cernim? **O** q̄ mirabilis ce
li camera in sole & luna & siderib? q̄ oblectabil
terra in nemoꝝ floribus. in fructū suauitatibus
i p̄atoꝝ riuoꝝq; amenitatib? rē **A**mor patrie re
spondet **S**i te ita delectat que sub celo sūt. cur n̄
magis ea que sup̄ sunt. **S**i carcer ita pulcer est pa
tria ciuitas & domus qualis est. **S**i talia sūt q̄ co
lunt pegrini. qualia sūt ea que possidet filij. **Q**ua
p̄pter recedat amor p̄santis seculi. & succedat a
mor futuri. **CLIII** **D**e miraculis factoz p̄
tri & pauli. **I**dem in registro libro. n̄. ad p̄stā
timam augustam.

Erenitas vestre pietatis religiōis studio
& factitatis amore cōspicua p̄pter eam q̄
in honorem facti pauli apli in palatio eoi
ficatur ecclesiaz. caput eius dē facti pauli apli aut
aliud quid de corpe ipsius suis ad se iussionibus a
me p̄cipit debere trāsmitti. **I**lla p̄cipitis. que face
re nec possum nec audeo. **N**am corpa factoz p̄
tri & pauli apostolorū tātis in ecclesijs suis coruf
cant miraculis atq; terrorib? vt neq; ad orandū
sine magno illic timore possit accedi **D**eniq; dum
beate recordatōnis decessor meus. argentū quod
supra sacratissimū corpus facti petri apostoli eāt
longe tamē ab eodem corpe fere quindēcim pedib
bus. mutare voluit. signū ei non pui terroꝝis ap
paruit **S**ed et ego aliquid similitē ad sacratissimū
corpus facti pauli apostoli meliorare volui. & qz
necesse erat vt iuxta sepulcrum eius effodi altū? d
buisset. p̄positus loci ipsius ossa aliqua nō quidē
eidem sepulcro cōiūcta repperit. **Q**ue quoniā le
uare p̄sumpsit. atq; in alio loco trāspōnere. appa
rentibus quibusdā tristib? signis. subita morte d
fūctus est. **P**reter hec aut facte memorie p̄oces
sor meus idem ad corpus facti laurentij martiris
quedā meliorare desiderās. dum nesciē vbi corpe
esset venerabile collocatum. effoditur exquirēdo
& subito sepulcrū ipsius ignorāter apertum ē. **E**t
hi qui p̄sentes erant atq; laborabāt inōachi et mā

tionarij. qui corpus eius dē martiris viderūt. om
nes intra decem dies defūcti sūt. ita vt null? vi
te supesse potuisset. qui factum & iustū corpe? il
lius viderat. **C**ognoscat aut trāquillissima domi
na. quia romanis cōsuetudo non est. quādo factō
rum reliquias dāt. vt quicq; tangere p̄sumant
de corpe. sed tācūmodo in pixide p̄adiū mittitur
atq; ad sacratissima corpa sanctorū ponit **V**ndē cō
tingit q̄ beate recordationis leonis pape tempoꝝe
sicut a maioribus tradit. dū quidā greci de talib?
reliquijs dubitarent. p̄dictus pontifex incidit. &
ex ipa incisione sanguis effluxit. **I**n romanis nāq;
vel totius occidentis p̄tibus omnino intolerabile
est atq; sacrilegū. si factoz corpa tangere quisq;
fortasse voluerit. **Q**z si p̄sūpserit. certum est. qz
hec temeritas impunita nullo modo remanebit.
Pro qua re de grecoz p̄suetudine qui ossa leuare
sanctorū seasserūt. vehementer miramur. & vix
credimus. **CLV** **A**dhuc de corpalibus coruz
& cathena facti pauli.

De corpibus vero beatorū apostolorū quid
ego ducturus sū dum cōset quia eo tem
poꝝe quo passi sunt ex oriente fideles ve
nerūt. qui eoz corpa sicut ciuiū suoz repeterēt
Que ducta vsq; ad scdm vrbis miliarū. in loco q̄
dicitur catacumbis collata sūt. **S**ed dū ea exmō le
uare omnis eozū multitudo cōueniens niteretur.
ita eos vis conitruū atq; fulguris nimio metu ter
ruit ac disp̄sit. vt talia denuo nullatenus tempta
re p̄sumerēt **T**unc aut exētes romani. eoz corpa
qui hoc ex pietate domini meruerūt leuauerūt. &
in locis quib? nūc sūt cōdita posuerūt. **S**udarium
vero quod similiter trāsmitti iussistis. cum corpo
re eius est quod ita tangi non potest. sicut nec ad
illius corpus accedi. **S**ed quia serenissime domie
tam religiosū desiderū n̄ debet esse vacuū. de ca
thenis quas ipse factus paulus aplus in collo &
in manibus gestauit. & quib? multa miracula in
populo demonstrantur. p̄rem vobis aliquā trāsmit
tere festinabo. si tamen hanc tollere limādo p̄nea
luzo. **Q**uia dum frequenter ex cathenis eiusdem
multi venientes benedictōne petunt. vt parū qd
ex limatura p̄cipiant. assistit sacerdos cū lima &
aliquibus petentib? ita cōcite aliqui dē cathenis
ipsis excutitur. vt mora nulla sit. quibusdā vero
petentibus diu p̄ cathenas ipas lima ducit & ta
men vt aliquid exinde exeat non obtinetur.

CLVI **D**e clauē aurea sancti petri **I**dem
in libro sexto theocliste & andree.

Sancti petri apostoli clauem a sacratissi
mo eius corpe trāsmittam. de qua videli
cet clauē hoc est gestū quod nāro miracu
lum. **D**um eam quidā longobard? ciuitatem igref
sus in trāspadanis p̄tibus inuenisset. quia sancti
petri clauis esset despiciens. sed p̄ eo q̄ eam aure
am vidit. facere sibi ex illa aliquid aliō uolēs. eon
xit cultellum vt illam incidere. **Q**ui mox cultellū
cum quo eā p̄ p̄tes minuere voluit. arrept? p̄ spi
ritum sibi in gutture defixit. ea demq; hora extim
ctus cecidit. **E**t dum illic rex longobardoz aueha
rich. atq; alij multi eius homines adessent. & ipse
qui se p̄cussit seorsum mortuus. clauis vero se
orsum iaceret in terra. factus est omnibus vebem
tissimus timor. vt eandem clauem de terra leuare
null? p̄sumeret **T**ūc quidam longobard? catho
licus. qui sciebat orationi & elemosinis dedit?
minul? nomine vocat? est. atq; ipse hanc leuauit

de terra. Autharich vero p eodem miraculo alias
clauem auream fecit. atq; cu ea piter ad facte me
morie decessorez meū trāsmisit. indicās quale per
eam miraculū cōtigisset. **CLVII.** De quibus
dam miraculis facti andree apostoli. **Idem** in
libro octauo ad rusticānam patriciam

Delemosina quā beati andree apli mona
sterio fecistis. quid necesse est me aliquid
dicere. cum scriptum sit. absconde elimo
sinā in sinu paupis. & hec p te orabit. Si ego apd
secretas aures domini habet ipsa bona opatio vo
cem suam. siue nos clamemus siue taceam. hoc ip
sum quod bene egistis clamat. Indico tamen quia
tanta miracula. tāta cura. tanta custodia mōacho
rum. in eodem monasterio eiusdem apli est. ac si
specialiter abbas monasterij ipse sit. Nam vt pau
ca de multis loquar. que abbate ac pposito mona
sterij narratib? cognoui quādā die duo exīde fra
tres trāsmissi sunt qui aliquid emere p mōasterij
humilitate debuissent vnus iunior qui prudentior
videbatur. alter senior q custos iunioris esset. Per
reuerūt vterq; & de p̄cio quod acceperūt. ipse q
custos iunioris missus fuerat. nesciente altero de
eodem p̄cio furtū fecit. Qui mox vt in monasteri
um sūt reuersi. atq; āte oratorij limē venerūt. ar
reptus a demonio is qui furtuz fecerat cecidit &
vexari cepit. Dimissus aut a demonio pcurrenti
bus mōachis requisit? est. ne forsitan de eo quod
acceperat furtū fecisset. Negauit atq; itez vexat?
est. Octo itaq; vicibus negauit. octo uicib? ves
xatus est. Post octauā vero negationē cōfess? ē.
quātos nūmos furto abstulerat. Et agēs peniten
tiam pstratus se peccasse testat? est. pceptaq; pe
nitētia vteriq; ad eū demoniū n̄ accessit. Alio quo
q; tempe dum in die natalicō eiusdē apli iam me
ridianis horis fratres quiescerēt. subito quidam
frater ap̄tis oculis cecatus cepit tremē. voces in
gentes emittere. quib? vocib? testabaē ferre se n̄
posse quod petiebat. Cōcurrerūt fratres. viderūt
cecū oculis ap̄tis tremētem & clamātem. & a p̄sen
tibus alienū. nichilq; quod foris agi poterat lētiē
tēm. eumq; in manibus leuauerūt atq; āte altare
facti andree apostoli piecerūt. ipi quoq; p eo in
orātione pstrati sūt. Qui statim ad se reuersus. qd
passus fuerat cōfessus est. quia senex quidā ei ap
paruit. & canē nigrū ad eum dilaniādum dimisit
dicens. Quare de monasterio isto fugere voluisti
Cunq; euadere d̄ canis morisibus nullo mō potu
issem. venerūt quidā monachi. & eūdem senex p
me rogauerūt. Qui statim iussit canem abscedere
& ipse ad me reuersus sū. Qui etiam sepe cōfess?
est postea dicens. quia eo die quo ista p̄tuli. p̄siliuz
habueram de eodem monasterio fugere.

CLVIII. Adhuc de eodem

Alius quoq; monachus discedē ex eodem
monasterio latēter voluit. Cūq; hoc mte
tractasset. voluit oratorij ingredi. & sta
tim demonio traditus. vehemētissime vexat? est.
Reliquēbat vero a demonio & si extra oratorij
stetisset. nichil patiebat aduersi. si vero conat? fu
isset ingredi. statim maligno spūi tradit? vexaba
tur. Cūq; hoc sepi? fieret. culpā suam cōfess? est
quia de monasterio egredi cogitabat. Tūc p illo
fratres collecti sese p̄tridū i p̄cib? astrinxerūt.
atq; ita curatus est. vt ad eum postmodū nunq̄
malign? spūs accedēt. Dicebat aut eūdē se beatū
apostolū dum vexareē vidisse. seq; ab eo increpa

tum eē cur voluisset abscedē. Alij quoq; duo fra
tres de eodē monasterio fugerūt. atq; aliqua p̄
colloquēdo fratribus signa dederūt. quos p ap̄iā
descēdentes hierosolimā tēderēt. Qui exeutes di
uerterūt de itine. & vt a sequētib? inueniri min
ime potuisset. retrufas criptas iuxta flameā portā
inueniētes in eis se occultauerūt. Cū vero vespi
nis horis requisiti minime in cōgregatōne inuen
ti essent. ascensis caballis eos quidā fratres secuti
sūt p metroni portam exeutes. vt eos in latinam
portam vel ap̄iā viam segrēnt. Subito p̄siliū eis or
tum est. vt eos in salariā viam requirēt extra ci
uitatem. Igit? p̄gētes deflexerūt in salariā. eos vō
minime inueniētes p portam flameā decēuerūt re
uerti. Cūq; reuertēnt. mox vt equi eorū āte cri
ptas illas viderūt in quibus se absconderāt. fixe
runt gradum. Puffati & cōpuli. passū mouē no
luerūt. Cōsiderauerūt monachi. rem talem sine mō
sterio eē non posse. Accēderūt ad criptas vidrūt
earum adit? missa maceria dānatos. S; caballis su
is nusq; euētibus. descēdentesq; deposuerūt lapi
des qui in introitu criptaz positi fuerāt. Ingressi
sūt. eosq; in eisdem tenebrosis latibul? p̄sternatos
terre inueniūt. Qui ad monasteriū reducti. ex eo
dem miraculo ita meliorati sūt. vt eis multū p̄fue
rit. ad paz temporis de monasterio defuisse.

CLIX. De facta simplicitate & patientia lib
tini fūdelis prepositi.

Idem in dyalogo li. p̄mo
Ar reuerēdissim? libertin? regis totile tē
pore. fūdelis monasterij preposit? fuit.
dumq; dārida gothoz comes cū exercitu
in eūdem locum venisset. dei seru? ex caballo quo
sedebat ab hominib? eius est piect? Qui iumen
ti dānū libēter ferens. etiaz flagellū quod tenebat
diripientib? obtulit dicens. Tollite. vt habeatis
qualiter hoc iumentū minare possitis. Quibus di
ctis. p̄tin? se in orātione dedit. Cursu aut rapido
predicti ducis exercitus puenit ad fluuiū nomie
vulturū. vbi equos suos ceperūt singuli hastis
tūdere calcaribus cūentare. seo tamen equi vberi
bus celi. calcarib? cruentati. fatigari poterāt. mo
neri non poterāt. sicq; aquam fluminis tangē. qua
si mortale precipitiū p̄tmescebant. Cūq; diu sedē
do fessozes singuli fatigarent. vn? eorum iculit.
quia ex culpa quaz suo dei in via facerent. illa sui
itineris dispendia tolerabant. Qui statim reuersi
post se. libertinū repiūt in orātione pstratū. Cui
cum dicerēt surge. tolle caballū tuū. Ille respōdit.
Ite cū bono. ego op? caballo non habeo. Descen
dētes vero inuitū eum in caballo de quo deposue
rant leu auēte. & p̄tin? abscesserūt. Quorū equi
tanto cursu fluuiū trāserūt. ac si alue? aquam mi
nime habēt. Sicq; factū est. vt dū suo dei vn? su
us caballus redōitur. omnes a singulis recipent.
Eodem tempore i campanie ptibus bucellim? cuz
frensis venit. De mōasterio vero p̄fati dei famu
li rumor exierat q; multas pecunias habēt. Ingres
si oratorij franci ceperunt seuiētes libertinuz
querē. libertinum clamare. Vbi ille in oratione p
stratus iacebat. mira valde res. querētes seuiētes
q; franci in eum impingebant. & ipsum vidē non
poterant. Sicq; sua cecitate frustrati. a mōasterio
vacui sunt regressi. Quadam die is qui post hono
rati exitum monasterij regimē tenebat. cōtra eū
dem libertinum in graui iracundia exarsit. ita vt
eum manibus cedēt. Et quia virgam qua eū ferire
posset minime iuenit. p̄phenso scabello suppedaneo

ei caput & faciem tudit. totūq; illius vultū tu-
mētē & liuidū reddidit. Qui vehementē ces? ad
stratū pprium tacit? recessit. Expletis hūmīs ma-
tucinalibus ad lectū abbatis venit orationem sibi
hūiliter petijt. Cūq; ille p̄ veritate monasterij ad
p̄stitūtionem cause egressus fuisset. multi viri no-
ti ac nobiles qui eum valde semp̄ honorabāt. admi-
rati requirebāt. quid hoc esset quod tā tu mentem
& liuidā faciē habēt. Quib? ille dicebat. Hestēno
sero peccatis meis facientib? in scabello suppedno
impegi. atq; hec pruli. Sicq; vir factus suans in
pectore honore veritatis & magistrī. nec patris
p̄bebat viciū nec falsitatis crimen incurabat.

**CLX De ortolano eiusdem monasterij & fu-
re deprehensio.**

In eodem monasterio. quidaz magne vite
monachus erat ortolan? Fur vero venire
psueuerat p̄ sepe ascendē. & occulte ole-
ra auferre. Cūq; ille multa plātaret que minus
inueniret. & alia pedibus oculosq; alia discreta cō-
spiceret. totū ortū circūiens. inuenit iter vñd fur
venire cōsueuerat. Qui in eūdem ortū deābulās
repperit etiam serpentem. Cui p̄cipiens dixit. Se-
quere me. Atq; ad aditū furis pueniens. impauit
serpentē dicens. In nomine hiesu xp̄i p̄cipio tibi.
vt aditū istum custodias. ac furem huc ingredi n̄
pmittas. Protinus serpens totū se in itinere in trās
uersū tetendit. ad cellā monachus redijt. Cūq;
meridiano tempe cūcti fratres quiescerent. more
solito fur aduenit. ascendit sepem. & dum in or-
tam pedem poneret. vidit subito quia tensus ser-
pens claussisset uiam. Extremefact? post semet-
ipm cōcidit eiusq; pes p̄ calciamētum in fude ses-
pis inhesit. Venit ortolan? pendētem in sepe fu-
rem repperit. Serpentē autē dixit. Gratiās ago dō
implesti quod iussi. Recede mō. Qui ilico absces-
sit. ad furem vero pueniens ait. Quid est fraē. tra-
didit te michi deus. Quare in labore monachorū
furtū totiens facere p̄sūpsisti. Qui hec dicens. pe-
dem eius a sepe in qua inheserat soluit. eumq; si-
ne lesione deposuit. Cui dixit. Sequere me. Quē
sequentē duxit ad aditū orti. & olera q̄ furto ap-
petebat auferre. ei cuz magna dulcedine p̄buit di-
cens. Vad & post hec furtū n̄ facias. sed cū neces-
se habes. huc ad me ingredi. & que tu cum pec-
cato laboras tollere. ego tibi deuotus dabo.

CLXI De uirtutib? facti abbatis equicij.

Uir factissim? equicius nomine in ualīe p̄ti-
bus. p̄ vite sue merito apud omnes illic
magne admiratōni habebat. Hūc cum in
iuuentute sua acri certamine carnis incētia fa-
tigarent. & hac in re a deo remediū cōtinuis p̄se-
cibus querēt. nocte quadā. assistente āgelo eunu-
chizari se uidit. eiusq; uisioni apparuit q̄ omnem
motū ex genitalibus eius mēbris absideret. Atq;
ex eo tempe ita alienus exiit a temptatōne. ac si
sexum non haberet in corpe. Qua uirtute fretus
ex dī auxilio vt uiris āte perat. ita excepit postmo-
dum etiam feminis p̄esse. Quadā uero die. vna dī
famula ex monasterio uirgnū ortus est ingressa.
Que lactucā cōspiciens concupiuit. eamq; signo
crucis benedicere oblita. a uide momordit. Sed ar-
repta a dybolo protinus cecidit. Cūq; vexare
tur eidem patri equicio sub celestiate nunciatum
est vt veniret citius. & ut orando succurreret.
Moxq; vt portā monasterij idem pater est ingres-
sus. cepit ex eius ore quasi satisfaciēs ip̄e qui hāc

arripuerat dyabolus clamare dicens. Ego quid fe-
ci. Ego qd̄ feci. Sedebā michi sup lactucā. Venie
illa & momordit me. Cui gūi idiḡtōe vt abscedēt
p̄cepit vir dei. & locū in dei famula non haberet.
Qui p̄tinus abscessit. nec eā cōtingere ultra p̄ua-
luit. Quidā uero felix nomine. mirie p̄uicie no-
bilis. cū eundem venerabilem viz sacrum ordmē
non habere cōspiceret. & p̄ singula loca discurre-
re. atq; studiose p̄dicare. eū quadā die familiari-
tatis ausu adijt dicens. Qui sacri ordmē nō ha-
bes. atq; a romano p̄tifice sub quo degis p̄dica-
tōnis licentiā non accepisti. p̄dicare quomō p̄esu-
mis. Qua eius inquisitōne cōpulsus vir fact?. in-
dicauit p̄dicatōnis licentiā qualitē accepit dicēs.
Ea que michi loqueris. ego quoq; mecū ip̄e pra-
cto. Sed nocte quadā speciosus michi p̄ uisionē
iuuenis afficit. atq; in lingua mea medicinale fer-
ramētū. i. fleothomū posuit dicens. Ecce posui
verba mea in ore tuo. egredere ad p̄dicatōnē. At-
q; ex illo die etiā cū uoluerō. de dō tacē nō possū.
Tātus quippe illū ad colligendas animas. dco fer-
uor accenderat. vt sic monasterijs p̄esset. quati-
n? p̄ ecclesias p̄ castra p̄ vicos. p̄ singulorū quoq;
fidelīū domos. cūcūq; discurreret. & corda au-
diētium ad amorem patrie celestis excitaret. Erat
vero valde uilis in uestib?. atq; ita despect?. vt
si quis illū fortasse nesciret. salutaris etiā saluta-
re despiceret. Et quotiens ad alia tendebat loca.
iumentū sedere cōsueuerat. quod esse despiciabi-
us iumentis omnibus in cella potuisset. regiri. in
quo etiā capistro p̄ freno et ueruecū pellib? p̄ sel-
la utebat. **CLXII De uirtutibus facti cō-
stācij & marcellini.**

Uir factus cōstācius. ecclesie beati stepha-
ni mātionarius. dū in eadem ecclesia oleū
decessit. & vnde lāpades accenderet om-
nīmōdo non haberet. omnes ecclesie lampades a
qua impleuit. atq; in medio ex more papirū posu-
it. quā allato igne succendit. Sicq; aqua arsit in lā-
padibus. ac si oleum fuisset. Perpende igit̄ cuius
meriti uir iste fuit. qui necessitate cōpuls? elem-
ti naturā mutauit. Quia uero valde opinio facti
tatis eius excreuerat. multi hūc ex diuersis p̄u-
tīs āxie uidere sitiebāt. Quadā igit̄ die. ex longin-
quo loco ad uidentum eū quidā rusticus uenit.
Eadem uo hora casu cōtingerat. vt viz factus stās
in lignis gradibus reficiendis lāpadibus deserui-
ret. Erat autē pusill? ualde. exili forma atq; despe-
cta. Cūq; is ad uidentum eum uenerat. quisnā
esset inquireret. hi qui illum nouerāt mōstrauerūt
quis esset. Sed sicut stulte mentis homines meū-
tum ex qualitate corporis metiunt. eum puulum
atq; despectum uident. non credidit q̄ ip̄e esset.
Cui ip̄sum esse dum a pluribus fuisset astrūctum
de spexit & irrisit dicens. Ego grandem homines
credidi. iste autem de homine nichil habet. Qd̄
vt uir dei cōstantius audiuit. lampades quas refi-
ciebat p̄tinus letus relinquens. cōcitus descendit
& in eius rustici amplexū ruit dicens. Tu sol? es
qui in me oculos aptos habuisti. Ex qua re pensā
dum est. cuius apud se humilitatis fuit. qui despi-
cientem se rusticum amplius amauit. Qualis em̄
quisq; apud se lateat. cōtumelia illata p̄bat. Eius-
dem quoq; āchōnitane antistes ecclesie uenerabi-
lis uirtute carcellus fuit. cuius gressum dolore ni-
mio podogra cōtraxerat. eumq; familiares sui ubi
necesse esset. in manibus ferebāt. Quadā uo die.

per culpam in curie eadem ciuitatis succensa est. Cumque vehementer arderet. concurrerunt omnes ut ignem extinguerent. Sed illis aquam certatim piscicibus cum obistere nullus valeret. deductis manibus uenit episcopus. & tanta periculi necessitate impulsus familiaribus suis se portatibus precepit dicens. Contra ignem me ponite. Cepit autem miro modo in semetipsum incendium retorqueri. ac si reflectione sui impetus exclamaret se transire non posse. Sicque factum est ut flamma frigeret. & contingere ulterius quicquam edificij non auderet. Perperdis petre cuius sanctitatis fuerit. egrum hominem sedere. & flamas exorando premere. **CLXIII. De virtutibus sancti bonefacij episcopi.**

Hic vir vite venerabilis. bonefacij nomine qui in ea ciuitate que ferentis dicitur episcopatu officio tenuit. moribus impleuit. Hic pactis missarum solentibus. cum ad nobilis viri fortunati mensam inuitatus uenisset. presens deo hinc num diceret. sicut quidam ludendi arte solent vitium querere. repente ante ianuam uir cum simia astitit. & cymbala percussit. Quem sanctus uir sonitum didigit. dixit. Heu heu mortuus est miser iste mortuus est miser iste. Ego ad mensam refectiois ueni. os ad huc ad laudem dei non apui. & ille cum simia ueniens cymbala percussit. Subiunxit tamen & ait. Ite & per caritatem a cibum potumque ebibe. scitote tamen quod mortuus est. Qui infelix uir. dum panem & uinum ex eadem domo precepisset. egressi ianuam uoluit sed saxum in gens subito de tecto cecidit. eique in vertice uenit. die uero altero secundum uiri dei sententiam fudit. fuit uita. Quam in re aperte pensandum est. quatinus sic sanctis uiris timor exhibendus. templa etenim dei sunt. Et ad iracundiam sanctus uir trahitur. quis alius ad irascendum nisi eiusdem templi inhabitator excusatur. Tanto ergo metuenda est ira iustorum quanto & constat. quia in eorum cordibus ille presens est. qui ad inferendam uisionem quam uoluerit inualidus non est. Alio tempore ostentus presbiter nepos eius equum suum xij. aureis uendit. quos in paruas arcas ponens ad exercendum aliquod opus discessit. Cum subito ad eum pauperes uenerunt. qui importune precabantur. ut eis aliquid largiretur. Sed uir dei quia quod tribueret non habebat. estuare cepit in cogitatione. ne ab eo pauperes vacui exirent. Cui repente ad memoriam aut rediit. quia constantius equum uendidisset. & precium in arca sua haberet. Absente igitur eo accessit ad arcam & pie uolentus claustra arce commouit. & xij. aureos uult. eosque indigentibus diuisit. Itaque constantius reuersus arcam fractam repperit. & caballi sui precium quod illic posuerat non inuenit cepit magna uoce prestrepere. & cum furore clamare. Cumque eum uir dei locutione blanda tempore uoluerit. cepit ille cum iurgio respondere dicens. Omnes tecum uiuunt. ego solus hic ante te uiuere non possu. Redde michi solidos meos. Quibus uocibus motus episcopus. beate marie semper uirginis ecclesiam est ingressus. Et eleuatis manibus stando cepit orare. Repente in sinu suo. xij. aureos inuenit. quos in sinu furentis presbiteri proiecit dicens. Ecce habes solidos quos quesisti. Sed hoc notum tibi sit quia post mortem meam tu huic ecclesie episcopus noueris. propter auariciam tuam. Ex qua sententia ueritate colligitur. quia eosdem solidos presbiter pro adipiscendo episcopatu preperabat. Quadam die ingressus ortum. magna huic erucarum multitudine inuenit esse cooperum. Qui omne olus depire aspiciens. ad

easdem erucas uersus dixit. Adiuro uos in nomine domini nostri iesu christi. recedite hinc atque hec olera comedere nolite. Qui statim ad uiri dei uerbum ita omnes sunt egressi. ut ne una quidem intra spatium orti remaneret. **CLXIII. De bonis eius in iugis ab infancia & eius abstinentia.**

Eo tempore quo cum matre sua puer habitabat egressus hospitium. nonnumquam sine linea crebro etiam sine tunica reuertebatur. quare mox uenit nudum quempiam reperisset uestiebatur. Die quadam matris eius horreum ingressa. pene omne triticum quod sibi stipendio totius anni pauperat. inuenit a filio suo pauperibus expensum. Cumque semetipsam alapis pugnifque tunderet. quasi anni subsidia perdidisset. superuenit bonefacij puer dei. eamque uerbis quibus ualuit cepit consolari. Que cum nichil consolationis admitteret. hanc rogauit ab horreo exire. seseque illic presens in orationem dedit. Post paululum egressus ad horreum matrem rediit. Quod ita tritico plenum inuentum est sicut ante plenum non fuerat. Quadam uero die dum in uestibulo puer bonefacij staret. vulpes ex more uenit. & gallinam abstulit. Ipse autem concitatus ecclesiam intrauit. & se in orationem prosternens dixit. Placet tibi domine. ut de nutrimento matris mee manducare non possim. ecce enim gallinas quas nutrit. vulpes comedit. Qui ab oratione surgens ecclesiam est egressus. Mox vulpes rediit. gallinam quam in ore tenebat dimisit. atque ipsa mortuus ante eius oculos in terram cecidit. **CLXV. De muliere voluptuosa per sanctum fortunatum episcopum a legione demonum curata.**

Matrona quedam nobilis in vicinis partibus tuscie habebat nurum. que intra breue quo filius eius eam accepit. cum eadem socru sua ad dedicationem oratorij beati sebastiani martiris fuerat inuitata. Nocte uero eadem que subsequenti die ad dedicationem predicti oratorij fuerat processura. uoluptate carnis deuicta. a uiro suo sese abstinere non potuit. Cumque mane facta conscientiam deterreret perperata carnis delectatione. processionem uero imparet uerecundia. plerumque erubescens uultum hominum que dei metues iudicium. cum socru sua ad dedicatum oratorium processit. Mox uero ut martiris oratorium sunt ingressa matrone nurum malignus spiritus arripuit. & coram omni populo uexare cepit. Eiusdem uero oratorij presbiter dum hanc uehementissime uexare conspiceret. ex altari presens sindonem tulit. eamque cooperuit. Sed hunc repete simul & dyabolus inuasit. quia ultra uires uoluit quicquam presumere. Ducta itaque est ad flauium. atque in aquam mersa. Ibi que diuinitus incantationibus agere malefici moliebantur. ut is qui eam uiaferat dyabolus exiret. Sed miro dei iudicio. dum pueris arte ab ea uix repellitur. in eam subito legio intrauit. Cepit ex hoc illa tot motibus agitari tot uocibus clamoribusque prestrepere. quot spiritibus tenebatur. Tunc inuito consilio. pentes eius sue perfidie culpam fatentes. hanc ad uirum dei fortunatum episcopum duxerunt. eique reliquerunt. Quam ille suscepta se diebus & noctibus in orationem dedit. Non post multos dies. eam sanam atque incolumem reddidit. **CLXVI. De ceteris eiusdem episcopi virtutibus.**

Alio quoque tempore. idem dei famulus ex obsessio quodam immundum spiritum excussit. Qui spiritus aduersus pascente iam die peregrinum quempiam esse se simulans. circumire cepit plateas ciuitatis & clamare. O uirum sanctum

foenatū ep̄m. ecce quid fecit. pegrinū hominē
de hospitio suo expulit. quero ubi requiescere d̄be
am. & in ciuitate eius non inuenio. Tūc q̄dā in ho
spicio cum vxore sua & puulo filio ad prunas sed
bat. qui vocem eius audiens. & quid ei ep̄us fece
rit requirēs. hūc hospitio inuitauit. & sedere secū
iuxta prunas fecit. Cūq; vicissim aliqua pfabula
rentur. puulū eius filiū idem malignus sp̄s inua
sit. & i easdē prunas picēte ibiq; mox eius animā
excussit. Qui orbatu miser. vel quem ipse susce
perit. vel quem ep̄iscop⁹ expulsisset agnouit. Mul
ta p̄terea vidēt bona sed nō sūt quia bono aimo
non sūt. Ego nāq; hūc virum qui dū quasi hospī
talitatē exhibēt orbat⁹ est. non pietatis ope dele
ctatū estimo. sed ep̄i de rogatione. nam pena s̄bse
quens innotuit. q̄ p̄cedens illa susceptō sine cul
pa non fuit. Sūt nāq; nōnulli qui idcirco bona fa
cere student. vt gratiam aliene op̄atōis obnubilēt
nec pascūtur bono quod faciūt. sed laude boni q̄
ceteros p̄mūt. Qua de re existimo hūc ostentatiōi
potius intendisse q̄ op̄i. ut meliora q̄ ep̄us fecisse
videretur. Accessit idem vir factus aliquādo ro
gatus ad locū ubi iacebat corp⁹ exanime. ibiq; se
in orationem de die. Defūctum p̄ nomen vocauit.
dicens. Frater marcelle. Ille autē ac si leuēt dormi
ens oculos apuit. atq; ad ep̄m respiciens dixit.
O quid fecisti. o quid fecisti. Quid inquit ep̄⁹. At
ille ait. Duo hesternō die venerūt. qui me eicien
tes ex corpore in bonū locū duxerūt. hodie autez
vnu missus est qui dixit. Reducite eū. quia forte
natus ep̄us in domū illius uenit. Quib⁹ expletis
verbis. mox ex infirmitate ualuit. & in hac vita
diutius māsit. Nec tamen credēdum est. quia locū
quem accepat p̄didit. quia dubiū non est. q̄ intē
cessoris sui p̄cibus potuit post mortē meli⁹ uiue
re. qui & ante mortē studuit domino placere.

CLXVII. De uirtutib⁹ s̄ctoz martiri⁹ & se

Quidā autē in ualeria p̄uincia in ar. **Q**ueri.
tirius nomine. deuotus valde deo famul⁹
fuit. Qui dum quadā die fratres illi⁹ sub
cinericiū panem fecisset. ei⁹q; oblit⁹ essent signū
crucis imp̄mere. vt i hac p̄uincia crudi panes li
gno signari solent. affuit. ei⁹q; referentib⁹ signa
tum non fuisse cognouit. Cūq; iam panis prunis
& cineribus esset cooptus. dixit. Quare hunc mi
nīe signastis. Hec dicens. signū crucis digito con
tra prunas fecit. p̄tinus imēsum crepitū panis d̄
dit. Qui dū coctus fuisset ab igne subtractus ea
cruce signatus inuentus est. q̄ non cōtact⁹ sed si
des fecerat. Erat quidā uir vite valde admirabil
nomie seuer⁹. ecclesie beate marie uirginis s̄ctos
Hūc cuz q̄dā p̄f̄familias ad extremū uenisset diē
missis cōcite nūcijs. rogauit vt ad se quātōti⁹ ue
niret. suisq; orationibus p̄ peccatis eius interce
deret. vt acta de malis suis penitentiā. solut⁹ cul
pa & corpore exiret. Qui scilicet sacerdos inopi
nate cōtigat. ut ad putādam uineā esset occupat⁹
atq; ad se uenientib⁹ diceret. antecedite. ecce ego
uos subsequor. Cūq; uideret sibi in eodem ope
paz aliquid supesse. paululū morā fecit. ut opus
quod minimū restabat expleret. Quo expleto. ce
pit ad egrū p̄gere. Eūi uero in itinere. occurren
tes hī qui p̄s uenerāt obuiam facti sūt. dicētes.
Quare tardasti pater. noli. fatigari. quia iam d̄fū
ctus est. Quo audito. ille tremuit. magnisq; uo
cibus se interfectorem illi⁹ clamare cepit. Flens
itaq; puenit ad corp⁹ defūcti. seq; coram lecto il

lius cū lacrimis in terrā dedit. Cūq; uehementē
fleret. seq; reū mortis illius clamaret. repente d̄fū
ctus animam recepit. Cūq; eum requirerēt ubi
fuerit. vel quomodo redisset. ait. Terri valde erāt
homines qui me ducebāt. ex quoz ore & naribus
ignis exibat. quem tolerare non poteram. Cūq;
p̄ obscura loca me ducerent. subito pulcre uisio
nis iuuenis cum alijs nobis eūtib⁹ obuiā factus
est. qui me trahentibus dixit. Reducite illū. q̄ se
uer⁹ p̄sbiter plāgit. eius enimeū lacrimis d̄ns do
nauit. Qui scilicet seuer⁹ p̄tin⁹ de terra surrexit
ei⁹q; penitentiam agenti opem sue intercessiōis p̄
buit. Et dū p̄ dies. vij. de p̄peratis culpis penitē
tiam eger redeuū⁹ ageret. vñ. die lect⁹ de corpore
exiuit. Perpende queso hūc seuerū q̄ dilectū do
min⁹ attendit. quez cōristari nec ad modicū pu
lit. **CLXVIII. De s̄cto benedictō abbate**
& eius uirtute contra demones. **Idem in secun
do libro.**

Huit uir vite uenerabilis gratia benedict⁹
& nomine. a puericia cor gerens senile h
in monte castino habitas. p̄morātem ecū
quaq; multitudinem. p̄dicatōne cōtinua ad fidem
vocabat. Sed hoc antiqu⁹ hostis tacite n̄ ferēs ap
ta uisione eiusdē patris se oculis ingerebat. & ma
gnis clamorib⁹ uim se perpeti⁹ querebat. ita vt
voces illius etiam fratres audirēt. quāuis ei⁹ ima
g nem minime cernerent. pus etem hūc vocabat.
ex nomine dicens. Benedicte benedicte. Et cum
eum sibi in nullo respondere cōspiceret. p̄tin⁹ ad
iungebat. Maledicte non benedicte. quid mecu
z habes. Quid me persequeris. Quadā die duz fra
tres habitacula p̄struerent celle. lapis in medio ia
cebat. quem in edificū leuare decreuerūt. Sed ita
immobilis māsit. ac si radicatus in terra tenerēt ue
palam daretur intelligi. q̄ super eum ipse p̄ se an
tiqu⁹ hostis sedet. Difficultate igit facta ad virū
dei missum est. Qui mox uenit. orationem faciens
b̄ndictionem dedit. & tanta lapis celeritate leua
tus est. ac si nullum p̄s pond⁹ habuisset. Tūc in
p̄spectu uiri dei placuit. ut in loco eodē terrā fo
derent. Quam dū fodiendo altius penetrarēt. &
ereū illie ydolum fratres inuenerūt. Quo ad horā
casu in coquinam p̄iecto. exire ignis repente uis⁹
est. atq; in cūctoꝝ monachoz oculis. quia omne
eiusdem coquine edificium cōsumeret ostēdit. Cū
q; iacendo aquam. & ignem quasi extinguendo p̄
streperent. pulsatus eodem tumuleu uir domini
aduenit. Qui eūdem ignem in oculis fratꝝ esse in
suis uero non esse p̄siderans caput p̄tin⁹ in orati
onem flexit. & ut oculos suos signarent monuit.
& sanū illud coquine edificium assiste cernerent
et flamas quas ātīqu⁹ hostis sinxerat non uident.
Rursū dum fratres parietē paulo alti⁹ edificarēt
uir dei orationis studio intē celulle sue claustra mo
raba. Cui antiqu⁹ hostis insultas. apparuit. et q̄
ad laborantes fratres p̄geret indicauit. Quod eti
am uir dei per nūcium fratrib⁹ celerzime indica
uit dicens. Fratres caute uos agite. quia ad uos
hac hora malign⁹ sp̄s uenit. is qui mādatum de
tulit. uix uerba compleuerat. et malign⁹ sp̄s eū
dem parietem qui edificabat euertit. et unum pu
erulum monachum cuiusdā curialis filium oppri
mens ruina contriuit. Cōristat omnes patri be
nedictō studuerunt hoc celeriter cū graui luctu
nuciare. Tunc isdē pater. ad se dilaceratū puez
deferri iubet. Quez portare n̄ nisi i sago potuerit

quia collapsi saxa pietatis eius non solū mēbra sed etiam ossa cōstruerāt. Vir dei oratōni instātū incubuit. hora eadem hūc incolumem ad eundē iterum laborem misit. **CLXIX. De spiritu pphetic** quo futura vel absentia nunciabat.

Quēpiam vero inter ista etiā ppheticū spū polere. vētura p̄dicere p̄sentibz absentia nūtiare. Gothoz tempibus cum rex eorum totū factū virū ppheticū spūm habere audisset ad eius monasteriū p̄gens paulo longius subsistit eiq; se venturū esse nūtiavit. Quidā vero ei spatariū riggo dicebatur. cui calciamenta sua p̄bus itē eūq; induit regalibus uestibz fecit. quem quasi ī p̄sona sua p̄gere ad dei hominem p̄cepit. Quē ille venientem cōspiciens. clamavit dicens. Pone fili. pone hoc quod portas. non est tuū. Qui riggo p̄tm? ī t̄ra cecidit. & q; tāto viro illudē p̄sūsus ex p̄avit. Tūc p̄ se isdem totū ad dei hominē accessit. Quem cū longe sedentem cerneret. non ausus accedere se ī terrā dedit. Quem de terra leuās s̄ suis actibus increpauit. & cūcta que illi erāt ventura p̄nūciavit. dicens. Multa mala facis. multa mala fecisti. iam aliquādo ab antiquitate cōpescē. Et quidē romā īgressurū es. mare trāsiturū. ix. annis regnabis. x. emozieris. Quibus auditis rex vehementer territus. oratōne petita recessit. atq; ex eo tempore nimis crudelis fuit. Quodā tempore exhilaratus noster trāsmissus a domo suo fuerat. ut dei viro ī monasteriū. vīno plena duo lignea uascula. que vulgo flascones vocantur. deferret. Qui vīnū detulit. alterū vero p̄gens ī itinere abscondit. Vir autē domini quē facta absentia latere non poterant. vīnū cū gratiāz actōne suscepit. & discedentē p̄uez monuit dicens. Vide fili de illo flascone quem abscondisti. iam non bibas. Sed ī dīna illū caute. & inuenies quod intus habetur. Qui cōfusus valde a dei homine exiuit. & reūsus volens adhuc p̄bare quod audierat. cū flasconem inclinasset. de eo p̄tinus serpens est egressus. Tūc exhilaratū puer p̄ hoc qd ī vīno reperit. expauit malū quod fecit. Alio tempe ī eadem campanie regione fames incuberat. iāq; ī benedicti monasterio triticū deerat. panes vero pene omnes cōsūpti fuerāt. ut non plusq; v. ad refectōnis horā fratribus inueniri potuissent. Cūq; eos venerabilis pater cōtristatos cerneret ait. Quare de panis īopia vester animus cōtristatur. Hodie quidē minus est. sed die crastina abundanter habebitis. Sequenti autē die. ce. farinē modij. ante fores celle ī saccis sūt inueni. Quod omnipotēs deus quibus deferentibz trāsmississet. nūc vsq; manet incognitū. Quod cū fratres cernerēt. domino gratias referentes didicerūt iam de abundantia nec ī egestate dubitare. **CLXX. Qualiter ī sōnis apparēs** cuidam quid agendum esset ostendit.

Quodā fideli viro fuerat rogatū. ut ī eius p̄dio cōstruere monasteriū debuisset. Qui & rogatū cōsentiens. deputatis fratribz patrem cōstituit dicens. Ite. & die illo ego venio & ostendo vobis. ī quo loco oratoriū. ī quo etiam refectoriū fratrum. ī quo susceptōnem hospitū. vel quēcūq; sūt necessaria edificare obeatis. Qui benedictōne p̄cepta. ilico prexerūt. Nocte vero qua p̄missus illucebat dies eidem seruo dei quē ibi patrem cōstituerat. ac eius p̄posito uir domini ī sōnis apparuit. & loca singula ubi qd edificare debuisset subtiliter designauit. Cūq; vē

q; a somno surgeret. sibi inuicem quod viderāt fulerūt. Non tamen visioni illi omnino fidem dātes. virū dei expectabāt. Cūq; cōstituto die non venisset. ad eū sūt reūsi dicētes. Expectauimz pater ut venires sicut p̄miseras. & nobis ostēders ubi quid edificare deberemus. & non veisti. Quibus & ipse ait. Nunquid sicut p̄misi nō veni. Nūquid verisq; vobis dormientibz nō apparui. & loca singula designaui. Ite & sicut p̄ visionem audistis. omne habitaculū monasterij ita p̄struite. Vix ipa petre cōmunis eius locutō a virtutis erat p̄dere vacua. quia cuius cor se ī alta suspenderat. nequaquā verba de ore eius ī cassum cadebant.

CLXXI.

De ceteris eius miraculis.

Quadam autē die. dū quidam eius puerulū monachus p̄ntes suos vltra q̄ debuūt diligens. & ad eoz habitaculū tendēs. sine benedictōne de monasterio exisset. eo die mox ut ad eos puenit. defūctus est. Cūq; esset sepultus die altero p̄iectū foras corp? ei? īmētū est. Qd rursus tradē sepulture curauerūt. Sed & sequenti die. ita p̄iectum exteri? ut p̄us īmuerūt. Tūc cōcite ad benedicti vestigia currētes. cum magno fletu petierūt. ut ei suam gratiā largiri dignaret. Quibus vir dei manu sua p̄tinus cōmunionē dominici corpis dedit. dicens. Ite & hoc dñicū corpus sup̄ pectus ei? cū magna reuerētia ponite. eumq; sepulture tradite. Qd dū factū fuisset. susceptum corp? ei? terra tenuit. nec vltra p̄iecit. Quadam die vir dei. dum ad beate iohānis oratorium p̄get. ei antiquū hostis ī mulo medici specie obuiam venit. cornu & tripedicā ferēs. Quē cum requisisset dicens. ubi vadis. ille respondit. Ecce ad fratres vado. potōnē eis dare. Vnū igitē senio rem. monachum inuenit aquā haurientē. ī quo statim ingressus eū ī terram p̄iecit. Quē cū vir dei. ab oratōne rediens tam crudeliter vexari aspiceret. ei alapam dedit. & ab eo malignū spūm p̄tinus excussit. ita ut ad eum vltē redire non audēt. Gothorū quidam galla nomine. auaricie estu succēt. ī rapinā rerum imbiāns. dum quēdam rusticū tormentis crudelibz affligēt. uictus penis rusticū. se res suas b̄ndictō dei famulo cōmēdasse est cōfessus. ut dum hoc a torquente creditur. suspēsa interim crudelitate. ad uitam hore rapent. Tūc eum idem galla lorīs fortibus astringens ante equū suum cepit impellere. ut quis esset benedictus qui ei? res suscepit demonstraret. Quem ligatis brachijs rusticus antecedēs. duxit ad facti viri monasteriū. eumq; ante īgressū celle solū sedere repit. & legētem. Eidem autē subsequenti & seuieti galle rusticus dixit. Ecce iste est de quo dixerā benedictus pater. Quē dum feruido spū cum p̄uerse m̄tis īsanā fuisset intuit? cepit uocibz clamare dicens. Surge. surge. & res isti? rustici reddere quas accepisti. Ad cui? voces uir dei oculos p̄tinus leuauit a lectōne. eumq; intuit? mox etiam rusticū q; ligat? tenebat attendit. Ad cui? brachia dū oculos deflexisset. miro modo tanta se sceleritate cepit alligata brachijs lora dissoluerē. ut dissolui tam cōcite nulla hominum festinatōne potuissent. Ad tāte potestatis uim tremefactus galla ad terrā corruit. & ceruicem crudeliter rigidā ad ei? vestigia inclinans. oratōnibus se illius commendauit.

CLXXII. De sancta scolastica sorore eius & uisionibus ei ostēsis.

Soror eius scolastica. domino ab infantie tempore dedicata. ad eum semel per annum venire consueverat. Ad quam uir dei non longe extra ianuam. in possessione monasterii descendebat. Quadam vero die venit ex more. & ad eam cum discipulis descendit. Qui totum diem in dei laudibus sacrisque colloquiis ducentes. incubentibus iam noctis tenebris simul acceperunt cibos. Cuius adhuc ad mensam sederet. & inter sacra colloquia tardior se hora protraheret. eadem sanctimonialis soror eius eum rogauit dicens. Queso te. ut hac nocte me non deseras. ut usque mane aliquid de celestis uite gaudijs loquamur. Cui ille respondit. Quid est quod loqueris soror. Manere extra cellam nullatenus possu. Tanta uero erat celi serenitas. ut nulla in aere nubes apparet. Sanctimonialis autem. cuius uerba fratris negatus audisset. insertas digitis manus super mensam posuit. & caput in manibus domini rogatura declinauit. Cuius leuaret de mensa caput tanta coruscationis & tonitruum uirtus tantaque iundatio pluuie erupit. ut neque benedictus. neque etiam fratres qui cum eo aderant. extra limem pedem mouere possent. Cepitque conuerti tristitatus dicens. Parcat tibi deus soror. quid est quod fecisti. Cui illa respondit. Ecce te rogavi. & audire me nolui. Rogavi dominum meum. & audiuit me. Sicque factum est. ut totam noctem peruigilem duceret. atque per sacra spiritalis uite colloquia sese uicaria relatione satiarent. Cuius die altero eadem femina ad cellam propriam recessisset. uir uero ad monasterium rediit. Tunc ecce post triduum in cella consistens eleuatis in aera oculis. uidit eiusdem sororis sue animam de eius corpore egressam in colube specie celi secreta penetrare. Qui tunc eius glorie gaudeo deo gratias reddidit. eiusque obitum fratribus denuntiavit. Quos etiam prius misit. ut eius corpus ad monasterium deferret. & in sepulchro quod sibi ipse preparauerat ponerent. Quo audito. contigit ut quorum mens una semper in deo fuerat. eorum quoque corpora nec sepultura separet. Cuius uir dei benedictus adhuc quiescentibus fratribus istas uigilijs. nocturne orationis tempa peruenisset. ad fenestras istas & dominum deprecans. subito respiciens uidit fufas lucem desuper cunctas noctis tenebras effugasse. tantoque splendore clarescere ut diem uinceret lux illa que iter tenebras radiasset. Mira autem res in hac speculatione secuta est. quod sicut postea ipse narrauit. omnibus etiam mundus quasi sub uno solis radio collectus ante oculos eius adductus est. qui dum inter tam oculorum aciem in hoc splendore insingeret. uidit germani capuani episcopi animam in spa ignea ab angelis in celum ferri. **CLXXIII. De iudeo signato qui episcopi temptacionem a demonibus didicit.**

Idem in libro tercio

HD memoriā uenit quid erga adreā fūda ne ciuitatis episcopi diuina misericordia fecerit. Hic namque uir cum uitam multis plenā uirtutibus duceret. seque in arce continentie custodiret. quadam sanctimonialē quā secū pūsus habueat noluit ab episcopi sui cura repellere. sed certus de sua eiusque cōmētia. secū hāc pmissit habitare. Ex quā re actū est ut antiquus hostis apud eius animam aditum temptacionis exquireret. Nam cepit spem eius oculis mentis illius impmere. ut illelectus nefanda cogitaret. Quadam uero die. quidam iudeus ex capanie partibus romā ueniens. capue iter carpebat. Qui ad fūdanū cliuū pueniens. cū diem iā aduēspāscere

cerneret. & quo declinare posset minime reperire iuxta appollinis templū fuit. ibique se ad manendū cōtulit. Qui ipm loci illius sacrilegiū primefcens quāuis fidem crucis minime haberet. signo tamen crucis se munire curauit. Noctē autē media pio solitudinis pauore turbatus puigil iacebat. & repēte cōspiciens. uidit malignoz spiritū turbā quā si in obsequiū cuiusdā potestatis preire. euz uero qui ceteris perat in eiusdem gremio loci cōsedisse. Qui cepit singuloz spiritū obsequiū sibi cauſas & actus discutere. quatinus unusquisque quātum nequicie egisset inueniret. Cuius singli spiritus ad inquisitionem eius exponeret. quid operati cōtra bonos fuissent. unus in mediū psiluit qui in andree episcopi animam per speciem sanctimonialis femine quā in episcopio eius habitabat. quātā temptacionez carnis cōmouisset apuit. Cum uero hoc malignus quā perat spūs inbianter audiret. & tāto sibi factum lucrū grande crederet. quātō factiois uiri animū ad lapsū potestatis inclinare. ille spūs qui hec eadē fatebat. adiūxit. quod usque ad hoc quoque die peritō uespertina hora eius mentem traxerit. ut in terga eiusdem sanctimonialis femine bladiens alapa daret. Tūc malignus spūs & būani generis atiquus inimicus. exhortatus hūc blāde est. ut proficeret quod ceperat. quatinus ruine illius singularem inter ceteros palmā teneret. Cuius iudeus qui aduenerat hec uigilās cerneret & magne formidinis anxietate palpitarat. ab eodem spū qui cūctis illic obsequentibus perat iussum est. ut requirerent quisnā esset ille. qui iacere in templo eodē psupisset. Qui maligni spiritus pgentes & subtilius influentes. crucis misterio signatum uiderunt mirātesque dixerunt. Ve uas uacū & signatum. Quibus hoc renūciātibz. cūcta illa malignoz spiritū turbā dispauit. Iudeus uero qui hec audierat ilico surrexit. atque ad episcopū cum festinatione puenit. Quem in ecclesia sua repiens seorsum tulit. ei qua temptacione uergetur inquisiuit. Cui cōfiteri episcopus temptacionem suā uerecūdatu noluit. Cum uero ille dicere quod in illa tali dei famula pui amoris oculos inieciſset. & ad huc episcopus negaret adiūxit dicens. Quare negas quod inquireris. qui ad hoc uespere hesternō es pductus ut posteriora eius alapa ferires. Ad que nimis uerba deprehensum se episcopus intuens. humiliter cōfessus quod per primaciter negauit. Cui ruine & uerecūdie isdem iudeus asulens. qualiter hoc cognouisset. uel ea que in uentū malignoz spiritū de eo audisset. indicauit. Quod ille cognoscens. sese in terzam prius in orationem dedit. moxque suo habitaculo non solum eadem dei famulā. sed & omnem quoque feminam que in eius illic obsequio habitabat expulit. In eodem uero templo appollinis beati andree apostoli repente oratorium fecit & omni illa temptacione carnis funditus caruit. Iudeum uero cuius uisione et inceptatione saluatus est ad eternam salutem traxit. **CLXXIII.**

De sanctis episcopis dacio mediolanensi et sabino placentino.

Quoniam dacio mediolanensis urbis episcopus causa fidei exactus. ad constantinopolitanam urbem pergit corinthēum puenit. Aspexit enim domū agriuentis magnitudinis. eamque sibi preparari ad hospitandū iussit. Cuius eiusdem loci incole dicerent. in ea hūc manere non posse quia multis iam annis hanc dyabolus inhabitaret atque ideo uacua remansisset. dacio respondit dicens.

Inmo ideo hospitari in domo eadem debemus. si
hac malignus spūs iuasit. & ab ea hoīm habitatio
nem repulit. Itaq; nocte cū uir dei quiesceret. āci-
quus hostis inensis uocibus cepit imitari rugit?
leonū. balatus pecorū. rudit? asinorum. sibulos ser-
pētū grūnit? porcorū & stridoēs sozicū. Cūq; rpe
te daciū tot bestiarū uocib? excitatus surzeat ve-
hementer iratus. & cōtra hostē cepit clamare di-
cens. Bene tibi cōtigis miser. & qui imitari domi-
num indigni noluit. ecce ut dign? es bestias imi-
tari. Ad quā eius uocem deiectionē suā spūs ma-
lignus erubuit. qui eandē domū ad exhibenda mō-
stra que cōsueuerat. ulterius nō intrauit. Venera-
bilis uiri uenācij epī miraculū relatōne cognoui.
quod in placencia urbe phibet gestū. In ea namq;
ciuitate sabimū nomie fuisse asserūt. mire uirtutis
epm. Cui dum die quadā suus dyacon? nūciasset
q; curus sui padus alueū egressus. ecclesie agros
occupasset. eoraq; illic loca nutriendis hominibus
p̄futura teneret. respondit dicens. Vade & dic ei.
Mādat tibi epūs ut te cōpescas. & ad p̄p̄riū alueū
redeas. Quod dyaconus eius audiēs. despexit. &
irrisit. Tūc uir domini accersito notario. dictauit
dicens. Sabimus domini hiesu xpi seru? . p̄monico-
rium pado. Precipio tibi in nomine dñi hiesu. ut d
aluo tuo in locis istis ulterius non exeas. nec ter-
ras ecclesie ledere p̄sumas. Atq; eidem notario s̄b
iūxit dicens. Vade hoc scribe. & in aquam eius de
fluminis p̄ijce. Quo facto sanct? uir p̄ceptū sus-
cipiens. statim se a terris ecclesie fluminis aq̄ com-
pescuit. & ad p̄p̄riū alueū reuersa. exire ulterius in
loca eadem nō p̄sūpsit. Qua in re petre quid ali-
ud q̄ inobediētū. hoīm duricia cōfūdē. quādo i
uirtute hiesu etiā elemētū irradōabile facti uiri p̄-
ceptis obediuit. **CLXXV De sancto ysaac**

Umpozibus gothorū fuit. **U**spoletano
iuxta spoletanā urbem uir uite uenera-
bilis ysaac noie. Hic cū p̄mo de urbe p̄ib?
ad spoletanā urbem uenisset. ingress? ecclesiam a
custodibus petijt. ut sibi quātum uellet licētia cō-
cederet orandi. eūq; horis secretiorib? egredi nō
uigerent. Qui mox ad orādum stetit. diem quoq;
terciū i oratōe pegit. Cūq; hoc vn? ex custodib?
supbie spū inflatus cerneat unde p̄ficere debu-
it. inde ad defect? damna puenit. Nam hūc silatores
dicere. & uerbo rustico cepit in pastore clamare.
qui se tribus diebus & trib? noctibus orare ante
oculos hoīm demonstraret. Qui & p̄mus uir dei
alapa p̄cussit ut quasi religiose uite simulatoz de
ecclesia cum otumelia exiret. Sed hūc repente ul-
tor spūs inuasit. & ad uiri dei uestigia strauit. ac
p̄ os illius clamare cepit. ysaac me eiicit. ysaac me
eiicit. Vir quippe p̄grinus quo censereē nomie
nesciebat. sed eius nomen ille spūs p̄didit. q̄ se
ab illo posse eiici clamauit. Mox autē super vexati
corpus uir dei incubuit. et malign? spūs qui eū i
uaserat abcessit. Currere uiri et femine nobiles &
ignobiles piter ceperūt. certatimq; eum in suis ra-
pere domibus conabatur. Egressus urbē non lō-
ge desertū locuz repperit. ibiq; sibi humile habita-
culum p̄struxit. Ad quem dū multi p̄gunt. exem-
plo illius eterne uite accendi desiderio ceperunt.
atq; sub eius magisterio in domini seruitiū se dō-
runt. Cūq; ei crebro discipuli humiliter inuerēt
ut p̄ usu mōasterij possessiones que offerebantur
acciperet. ille sollicitus sue paupertatis custos fortem
sententiā tenebat dicens. Monach? qui i terra pos-

sessionem q̄rit monachus nō est. Sic quippe metue-
bat paupertatis sue securitatem p̄dere. sicut auari
diuites solent p̄curas diuitias custodire

CLXXVI De quibusdā eius miraculis
Ibi itaq; p̄phetie spū. magnisq; miraculis
cūctis longe lateq; habitantib? uita ei?
mclauit. Nam die quadā ad uesperz in or-
tum monasterij fecit iactare ferramēta. que uita-
to nos nomine uargas uocam? . dixitq; discipulis
suis. Tot uargas in ortum p̄ijcite et citius redite.
Nocte uero eadē duz ex more cū fratrib? ad exhi-
bendas laudes dōmīno surzeisset p̄cepit dicens.
Ite et oparijs nostris coquite pulmētum. ut mae
p̄mo sit patum. Facto autē mane fecit deferri pulmē-
tum quod pari iusserat. atq; ortum cum fratrib?
ingressus quot uargas iactari p̄ceperat. tot i eo la-
borantes oparios inuenit. Ingressi quippe fures fu-
erant. sed mutata mente p̄ spūm apprehenderunt
uargas quas inuenerūt. et ab ea hora q̄ ingressi sūt
quousq; uir domini ad eos ueniret. cuncta orti il-
lius spacia que inculta fuerant coluerunt. Quib?
uir domini mox ut ingressus est ait. Gaudete f̄res
multum laborantes. iā quiescite. Quibus ilico ali-
menta que detulerat p̄buit. eosq; post tanti labo-
ris fatigatōnem refecit. Sufficiens autē refectis
ait. Nolite malū facere. Quoties de ortu alqd vul-
tis. ad orti aditum uenite. & trāquille petite. cum
benedictōne p̄cipite. & a furti prauitate cessate.
Quos statim collectis olerib? onustari fecit. Actū
q; est ut qui ad ortum nocituri uenerant. cū labo-
ris sui premio et repleti ab eo et innocui redirent.
Alio quoq; tempe accesserūt ad eum p̄grini. qdē
misericordiam postulātes scissis uestimētis. p̄anis
q; oblitū. ita ut pene nudi uiderent. Cūq; hūc ue-
stimenta peterēt. eoz uerba uir domini tacit? au-
diuit. Qui unum ex discipulis suis p̄tinus silēter
uocauit. eiq; p̄cepit dicens. Vade et in illa silua in
tali loco cauam arborem require. et uestimenta q̄
in ea inueneris affer. Cūq; discipulus abisset. abo-
rē ut fuerat iussū exquesiuit. Vestimenta repperit
et latē detulit magistro. Que uir dei suscipiens p̄-
egrimis nudis et petētib? ostēdit et p̄buit dicens.
Venite. quia nudi estis. ecce tollite et uestite uos
Hec illi induentes. recognouerūt que posuerat ma-
gnoq; pudore osternati sunt. et qui fraudulenter
uestimenta querebāt aliena. p̄fusa receperūt sua.
Alio quoq; tempore quidā se eius oratōnibus cō-
mendans. sportas duas plenas alimentis ei p̄ pue-
rum cāsmisit. quaz unam isdem puer surripuit
atq; in itinere abscondit. unam uero ad dei hoīem
detulit. quā uir domini benigne suscipiens. eūdez
puerum admonuit dicens. Gratias agim?. sed uide
sportam quā in itinere posuisti. ne incaute tange-
re p̄sumas. quia in eam ingressus est serpens. Esto
ergo sollicitus ne si incaute tollere uolueris a spē-
te feriaris. Quibus uerbis puer ualde p̄fusus. re-
uersus ad sportam caute attendit. sed eam iā sicut
uir domini p̄dixerat serpens tenebat

**CLXXVII De sancto florentio et urso sibi
in solatium dato.**

Eodem quoq; tempore in mīrsine p̄tis p̄ui-
tia. duo uiri in uita et habitu sancte p̄uer-
satōnis habitabāt quoz un? euehici? fra-
trum p̄cibus acquiescens multis annis monasteri-
um rexit. At ne oratorium in quo p̄us habitauerat
solum remanere potuisset. illic uenerabilem uirū
alterum. scz florentium reliquit. In quo dū solus

habitarer. die quadam sese in oratione prostravit. & a domino petijt. vt ei illuc ad habitandum aliquo solatiū donare dignaretur. Qui mox vt opleuit orationem. oratoriū egressus. ante fores vsū reperit stantem. Qui dū ad terrā caput declinaret. nichil. qz feritatis in suis motibus demonstraret. apte dabat itelligi. quod ad viri dei obsequiū venissz. Qd viri domini p̄m̄ agnouit. Et quia in eadem cella pecudes quattuor vel quinq; remāserant. q̄s omnino deerat qui pasceret & custodiret. eidē vsū p̄cepit dicens. Vade & oues ad pastū eijce. ad sextā vero horam reuertere. Cepit itaq; indefinēter hoc agere. Inuēgebat vsō cura pastoralis. & quas mandere cōsueuerat pascebat oues bestia ieiuna. Cum vir domini ieiunare voluisset. ad nonā p̄cipiebat reuerti vsō cū ouibus. cum vero voluissz ad sextam. & ita in omnibus viri dei mādatis obtemperabat vsus. Cūq; diu hoc agere. cepit in loco eodem tāte virtutis longe lateq; fama crebrescere. Quattuor autē viri ex discipulis venerabilis eubicij vehementer iuidentes. q̄ eorū magister siḡ nō faceret. & is qui solus ab eo relictus fuerat. tanto miraculo clarus appareret. eūdem vsū in hōi antes occiderūt. Quē vsq; ad vespam expectans cepit affligi. q̄ is quē ex simplicitate multa fratres vocare cōsueuerat vsus minime reuertere. Die vero altera prexit ad agz vsū p̄ter ouesq; que siturus. quem occisus reperit. sed solite iquirēs citius a quibus fuerat occisus inuenit. Tūc sese i lamentis dedit. fratry magis maliciā. q̄ vsū mortem deplorās. Quem venerāus vir eubicij ad se deductū solari studuit. Sed idem vir domini coram eo doloris magni stimulis accensus imprecarus est dicens. Spero in deo quia in hac vita ante oculos oīm ex malicia sua v̄m̄ictā recipient. q̄ nichil se ledentem vsū meum occiderūt. Cuius vocem p̄m̄ vsū dīuina secuta est. Nā quatuor monachi qui eū deq; vsū occiderūt. statim morbo elephātino sūt percussi. ita ut mēbris putrescentibus interirent. Quod factū viri dei florenti? vehementer expauit. seq; fratribus maledixisse pertimuit. Omni em̄ vite sue tempe flebat quia exauditus fuerat. se crudelē in eorū interitu clamabat homicidam. Idem florenti? uir dei egit aliud. quod fileri non debeat. Cum em̄ magna eius opinio longe lateq; crebresceret. quidam dyacon? lōge positus ad eum pergere studuit. vt eius se orationib? commendaret. Qui ad eius cellulam veniēs. omnem locū p̄ circūcum inuenit. inumeris serpentibus plenū. Cūq; vehementer expauissz. clamauit dicens. Serue domini ora. Erat autē tunc miras renitas. Egressus vero florenti? oculos ad celum & palmas tetēdit. vt illā pestē sic sciēt dñs auferret. Ad cuius voces subito celū intonuit. & idē conitrus omnes ilios qui eūdem locū occupauerāt serpentes interemit. Quos dū viri dei florenti? interemptos aspiceret. dixit. Ecce occidisti eos dñe. quis eos hinc leuat. Moxq; ad eius vocem tante aues venerūt. quāti serpentes occisi fuerūt. Que eos portantes singulos & longi? p̄sientes. locū habitatiōnis illius mūdum oīno a serpentib? reddiderūt. **CLXXVIII De sancto martino solitario.**

Nuper quoq; in pte campanie vir ualde uenerabilis martinus nomine. in monte martino solitaria uita duxit. multisq; annis in specu angustissimo inclusus fuit. Cui? hoc mira-

culū p̄m̄ fuit. q̄ uē mox se in p̄dicti montis foramine cōtulit ex petra eadem que in se metip̄a cōcaua angustū specū fecerat aque stilla prupit. que martino dei famulo in vsu quotidiano sufficere. & nec pl? adesset nec necessitati deesset. Sed atiqu? hostis eius uiribus iudens. amica sibi bestia. scilicet serpentem ingressus. hūc ab eadem habitatiōne eijcere facto terrore est conatus. Cepit etenim serpens in spelūcam venire sol? cum solo. eoq; orante se ante eū sternere. & cū cubane p̄ter cubare. Sed uir sanctus oīno impertitus. eius oī manū uel pedem extendebat dicens. Si licetiā accepisti uel ferias. ego non p̄hibeo. Cūq; hoc p̄ trienniū gereret. die quadā antiquus hostis tanta ei? hac cōtinua fortitudine uictus isfremuit. seq; p̄ deuexu? montis latus i p̄cipitiū serpens dedit. omniaq; arbuta loci illius flama ex se exēte cremauit. Qui in eo q̄ montis latus omne cōbussit. cogente deo monstrare cōpulsus est quāte uirtutis fuerat. qui uictus abscedebat. Perpende queso iste uir domini in quo montis uertice stetit. qui cum serpente p̄ trienniū iaciuit securus. In specu uero illi? magna desup rupis eminebat. que cum ex pte exigua monti uideretur affixa. martini celle p̄m̄mens casum suū quotidie & illius meritiū ruitura miabatur. Itaq; dū ea que uenerat multitudo conaret. si posset sine piculo uiri dei illud igens quod dsuper incuberat saxum leuare. cūctis uidentib? re p̄te res admirabilis cōtingit. quia moles ipsa quā conabatur euellere. subito ab eisdem laborantibus auulsa ne spelūcam martini rectū tangeret. saluū dedit. & quasi serui dei lesionem fugiens lōgius cecidit. Hic cū p̄us i eodem monte se cōtulit. nuduz clauso specu habitans. cathena sibi ferrea pedem ligauit. eamq; saxo ex pte altera affixit. ne ei ultra liceret p̄gredi. q̄ cathene eius deq; quāctas tendebatur. Quod uir uite uenerabilis benedict? audiēs cuius sapiens memoriā feci. ei p̄ discipulum suum mādare curauit. Si es serui? dei. non te teneat cathena ferrea. sed catena xp̄i. Ad quā uocem martinus p̄tinus eandē cōpedem soluit. sed nunq; post modū solutū tetendit pedem. ultra locū quo hūc tendere ligatū cōsueuerat. **CLXXIX De sancto stephano p̄sbitero & mena solitario.**

Uir uite uenerabilis stephanus nomine. ualerie p̄uincie p̄sbiter fuit. Hui? nostri bonifacij dyaconi & dispensatoris ecclesie agnatiōne p̄tinus. Qui quadā die quasi de itinere domū regressus. mancipio suo negligenter loquēs p̄cepit dicens. Veni dyabole discalcia me. Ad cuius uocem mox ceperūt se caligarū corrigia i sūma uelocitate soluere. ut apte constaret q̄ ei ip̄e q̄ noīatus fuerat ad extrahendas caligas dyabolus obedissz. Quod mox ut p̄sbiter uidit uehementer expauit. magnisq; uocibus cepit clamare dicens. Recede miser recede. non enim tibi sed mancipio meo sum locutus. Ad cuius uocē p̄tinus recessit & ita ut inuenite sunt magna iam ex pte dissolure corrigie remāserunt. Qua in re colligi potest. antiqus hostis qui tam p̄sto est factis corporalibus q̄ nimis insidijs nostris cogitatiōibus insistat. Nuper in sannie p̄uincia. quidam uenerandus uir menas nomine solitariam uitā ducebat. qui nichil aliud ad usum suum nisi pauca apum uascula possidebat. Huic cum longobardus quidam in eiusdē apibus rapinam uoluisset ingerere. pus ab eodem uiro uerbo correptus est. & mox p̄ malignū sp̄m

ante eius uestigia uexatus. **Q**ua ex re factum est. ut sicut omnes incolas. ita etiam apud eadez bar baram gentem eius celebre nomen haberet. Sepe em ex vicina silua venientes vrsi. apes eius comedere conabant. quos ille de phensos ferula quam portare osueuerat cedebat. ante cuius vbera imanissime bestie rugiebant. & fugiebant. & que gladios formidare vix poterant. ex eius manu ictus ferule primesciebant. Huius studiū fuit. nil in hoc mundo habere. nil querere. omnes qui ad se caritatis cauēiebant ad eterne vite desideria accendere. si quā aut quozūlibet culpas agnosceret. nūq̄ ab increpatione p̄cere. Possessor quidā carterius nomine. in mundo desiderio deuictus. quādaꝫ factimoniale femina rapuit. sibiq; illicito matrimonio cōiūxit. Quōd mox ut vir domini cognouit. ei p̄ quos potuit q̄ fuerat dignus audire mādauit. Cūq; ille sceleris sui cōsciū timeret. & ad virum dei accedere nāq; q̄ p̄sumeret. ne forte hūc aspe de delinquentes solebat increparet. fecit oblationes suas. easq; iter alioꝝ oblationes misit. ut eius munera saltem nesciēdo suscipet. Quod ut ille p̄ spūm cognouit. spreuit & abiicit dicens. Ego tuā oblationem non accipio. quia suaz abstulisti deo. **CLXXX** De miraculis in quibusdam ecclesijs ostensis

Ad hoc fere quinquēniū quādo apud hanc romanā urbem. alueum suū tiberis ē egres sus. tantūq; crescens ut eius vnda super muros vrbis influeret. & in ea maximas regias occuparet. apud veronensem urbem fluius artes excrecens. ad beati zenonis martiris & pontificis ecclesiā venit. Cuius ecclesie dū essent ianue apte. aqua in eam non intrauit. Que paulisp̄ crescens. vsq; ad fenestras ecclesie que erant terre p̄xime p̄uenit. Sicq; stans aqua ecclesie ianuam clausit. ac si illud elementū liquidū in soliditatez parietis esset imutatum. Cūq; essent multi interius inuenti sed aquaz magnitudine ecclesia omni circūdata q̄ possent egredi non haberet. ibiq; siti & fame deficere formidarent. ad ecclesie ianuā veniebant. & ad bibendū hauriebant aquā. Ad ostendendū igitur cūctis meritū martiris. & aqua erat ad adiutoriū & quasi aqua non erat ad inuadendū locū. Quid aut mirū. si electi quiq; in carne positi multa facere mirabiliter possunt. quozum ipsa ossa mortua plerūq; in multis miraculis viuūt. in valerie nāq; puincia. res est hec gesta quam narro. Ibi etenim quidā venerabilis sacerdos defūctus est. & ante ecclesiam sepultus. Quāda autem nocte cū clericis intra ecclesiā p̄fallentib; fur venisset. ut igressus caulas furtū faceret. veruecē tulit & concitus exiit. Cū vero puenisset ad locum vbi vir domini sepultus erat. repente hesit. gressūq; mouere n̄ potuit. veruecem quidē de collo deposuit. eumq; dimittere voluit sed manū laxare non valuit. facta aut mane. expletisq; laudib; dei. ab ecclesia egres si sūt clerici & iuenerūt ignotū hoīem veruecem manu tenentē. Res venit in dubiū. utq; veruecem tollerent an offerret. Sed culpe reus citius indicauit penam. Qui se primus in orationem dederūt suisq; p̄cibus vix obtinere valuerunt. ut qui res eoz venerat rapere. saltem vacuū exire mereretur. Cum ad spoletanā urbem longobardoz ep̄us. scz arzianus venisset. & locū ibi vbi solēnia sua agere non habet. cepit ab eius ciuitatis ep̄o ecclesiā petere quā suo errori dedicaret. Quōd dū valde ep̄ negaret. isdem qui venerat arzianus. beati apostoli pau

li illic ecclesiā cōmīn? sitam se die altero violēter intraturū esse p̄fessus est. Quod eiusdez ecclesie custos audiens. festin? cucurrit. ecclesiā clausit. seris muniuit. facta aut vesp̄e lampades omnes extinxit. seq; in interiorib; abscondit. In ip̄o autem subsequētis noctis crepusculo. arzianus ep̄ colle cta multitudine aduenit. clausas ecclesie ianuas effringē patus. Sed repente cūcte simul regie diuinitus cōcussit. abiectis longiq; senis apte sūt. atq; cum magno sonitu omnia ecclesie claustra patuerūt. effusoq; desup lumīne. omnes que extincte fuerāt lampades accense sunt. Arzianus vero ep̄us qui vim facturus aduenerat. subita cecitate ē percussus. & alienis manibus ad suū habitaculū redūctus. Quod dū longobardi in eadem regione positi omnes agnoscerent. nequaq; p̄sūperūt vterius catholica temerare. **CLXXXI** De miraculis in dedicatōne cuiusdā ecclesie demonstratis

Arzianorum ecclesia in regione vrbis huius que fura dicit. cū clausa vsq; añ biēnium remāssit. placuit ut fide catholica introductis. illic beati sebastiani & sacte agathe martirum reliquijs dedicari debuiss; . Quod & factum est. Nam cū magna populi multitudine venientes. atq; omnipotenti domino laudes canētes. eadem ecclesiā ingressi sumus. Cūq; in ea iam missaz solēnia honeste celebraretur. & p̄ eiusdez loci angustia populi se cōp̄mēt multitudine. quidā ex his qui extra sacrariū stabant. porcū subito intra suos pedes huc illucq; discurre senserunt. Quod dum vnusquisq; sentiret. & iuxta se stantibus indicaret. isdem porc? ecclesie ianuas petiit. & omnes p̄ quos transiuit in admiratōnem omouit. s; videri non potuit quāuis scire potuiss;. Quod idcirco diuina pietas ostendit. ut cunctis patescēt. quia de loco eodē imundus habitator exiret. Peracta igit missaz solēnitate recessimus. S; adhuc nocte eadē magnus in eiusdem ecclesie tectis strepitus factus est. ac si i ea aliqui errādo discurre rēt. Sequētī aut nocte grauior sonitus excreuit cum subito tanto terroze insonuit. ac si illa omnis ecclesia a fūdamentis fuiss; eūsa. Et primus recessit ac nulla illic vterius antiqui hostis inquietudo apparuit. sed p̄ terroze sonitum quem fecit innotuit. a loco quē diu tenuerat. q̄ coactus exibat. P̄ paucos vero dies. in magna serenitate aeris sup altare eiusdem ecclesie. nubes celitus descendit. suoq; illud uelamē opuit. omnez ecclesiā tāto terroze ac suauitate odoris repleuit. ut patentibus ianuis nullus illuc p̄sumeret intrare. Et sacerdos atq; custodes. uel hi qui ad celebrandā missaz solēnia uenerāt. rem uidebāt. ingredi minime poterant. & suauitatem mirifici odoris trahēbāt. Die uero alio cū in ea lampades sine lumīe dependērent. emissio diuinitus lumīe sunt accense. Atq; post paucos dies. iterum cū expletis missaz solēnijs. extinctis lampadibus. custos ex eadē ecclesia egressus fuiss; post paululum intrauit. & lampades quas extinxerat repperit. quas negligenter extinxisse se credidit. atq; eas iam sollicitius extinxit. Qui exiens ecclesiam clausit. Sed post horarū trium spaciū regressus est. et lucentes lampades quas extinxerat inuenit. ut videlicet ex illo lumīe apte claresceret. quia locus ille de tenebris ad lucem uenisset. **CLXXXII** De sacto gregorio q̄ sacti eleuterij precibus robor corporis accepit et de sacto maximiano

Quoniam ergo quodam tempore in monasterio positus. incisionem vitalium patere. crebrisque angustiis per horarum momenta ad exitum propinquarem. quam medici molestiam greco eloquio sincopim vocant. & nisi me frequenter frater cibo reficerent. vitalis michi spiritus interdicti videretur. paschalis superuenit dies. Et cum sacratissimo sabbato in quo omnes & etiam puuli pueri ieiunant. ego ieiunare non potuissem. cepi plus merore quam infirmitate deficere. Sed tristis animus consilium citius inuenit. ut eleutherium virum dei secreto in oratorio ducerem. eumque peterem. quatinus ut michi die illo ad ieiunandum virtus daretur. suis apud dominum precibus obtineret. Quod factum est. Nam mox ut oratorium ingressi sumus a me humiliter postulatus. sese cum lacrimis in orationem dedit & post paululum completa oratione exiit. & ad vocem benedictionis illius. virtutes tantam me stomachum accepit. ut michi fuditus a memoria tolleretur cibum & egritudo. Et cepi mirari quis essem quis fuerim. Quia & cum ad animam redibat infirmitas. nichil in me ex his que memineram recognoscebam. Cuius in dispositione monasterij occupata mens esset. obliuisceretur fuditus egritudinis mee. Si vero ut praedixi rediret egritudo ad memoriam. cum tam forte me esse sentirem. mirabar si non comedissem. Qui ad vesperum veniens tante me fortitudinis inueni. ut si voluissem ieiunium usque ad diem alterum transferre potuissem. Sicque factum est. ut in me parare ea etiam de illo vera esse. quibus ipse mimime interfuissem. Dum iussione pontificis mei in constantinopolitane urbis palatio responsis ecclesiasticis deseruirem. illuc ad me venerabilis maximianus caritate exigente cum fratribus uenit. Qui cum ad monasterium meum romam rediret. in mari adriatico nimiam tempestate deprehensus. inestimabili ordine & inusitato miraculo. erga se cunctosque qui cum eo aderant omnipotentis dei & iram cognouit & gratiam. Nam cum in eorum morte uentorum nimietatibus eleuati fluctus seuirent. ex nauis clauis sunt praediti. arbor abscissa est. vela in undis praecisa. totumque vas nauis quassa cum nimis fluctibus ab omni fuerat opage sua dissolutum. Remis itaque patentibus intravit mare atque usque ad superiores tabulas impleuit naues. ita ut non tam nauis inter undas. quam undam iam intra nauem esse uiderentur. Tunc in eadem nauis residentes non iam ex mortis vicinia. sed ex ipsa eius praesentia & uisione turbati. omnes sibimet pacem dederunt corpus & sanguinem redemptoris acceperunt. deo se singuli commendantes. Sed omnipotens deus qui mentes eorum mirabiliter terruit. eorum quoque uicium mirabiliter seruauit. Nam diebus. unius nauis usque ad superiores tabulas aquis plena praecipue iter peragere enatauit. Nono autem die in corronensis castris portum deducta est. ubi cum omnes egressi fuissent incoluimus. mox in eiusdem portus profundum nauis demersa est. ac si illis egredientibus pro pondere subleuatione caruisset. **LXXXIII De viro dei sancto & eius transitu.**

De quadam longobardis captus quidam dyaconus tenebatur ligatus. eumque ipsi qui tenuerant interficere cogitabant. Mox pascente autem die. vir dei factolus ab eisdem longobardis petijt. ut relaxari eius vita concedi debuisset. Quod posse se facere oino negauerunt. Cumque morte illius deliberasse eos cerneret. petijt ut sibi ad custodiam tradi debuisset. Cui proximus responde-

runt. Tibi quidem eum damus ad custodiendum. sed ea conditione interposita. ut si ipse fugerit pro eo ipso moriaris. Quod vir domini libenter accipiens. praedictum dyaconum in sua suscepit. Nocte media cum longobardos omnes somno graui depresso aspiceret. exciuit eum & ait. Surge et uade. Fuge. liberet te omnipotens deus. Sed isdem dyaconus permissionis eius non immemor respondit dicens. Fugere pater non possum. quia si ego fugero pro me sine dubio moriaris. Quae vir domini factolus ad fugiendum compulsi dicens. Surge & uade. omnipotens dominus te eripiet. nam ego in manus eius sum. tantum in me possum facere. quantum ipse permiserit. Fugit itaque dyaconus. et quasi deceptus in medio fideiussorum remansit. Facto igitur mane longobardi qui dyaconum ad custodiendum dederant uenerunt. et quem dederant petierunt. Sed hunc uenerandus presbiter fugisse respondit. Tunc omnibus qui illic aderant longobardis placuit. ut eum capite truncare debuisset. quatenus tenuit sine graui cruciatu uitam eius compendiosa morte terminaret. Venerandus igitur uir inter armatos deductus. ad sua arma statim cucurrit. Nam petijt. ut si bi paululus orandi licentia daretur. Cui dum concessum fuisset. in terra se strauit et orauit. Qui dum paulo diutius oraret. hunc electus interfector calce pulsauit ut surgeret dicens. Surge et flexu genuum tende ceruicem. Surrexit autem uir domini. genuum flexit. et ceruicem tetendit. Sed tunc collo. eductam contra se spatam intuens. hoc unum ferre publice dixisse. Sancte iohannes suscipe illam. Tunc electus carnifex euaginatam gladium tenens. ac nisu fortim altum brachium percussurus leuauit. sed deponere nullo modo potuit. Nam repente dirigit. et erecto in celum gladio brachium inflexibile remansit. Tunc omnis longobardorum turba que ad illud mortis spectaculum aderat. in laudis fauorem conuersa mirari cepit. uirumque dei cum timore uenerari. quatenus praefecto claruerat cuius sanctitatis esset. qui carnificis sui brachium in aere ligasset. Itaque postulat ut surgeret. surrexit. postulatus ut brachium sui carnificis sanaret. negauit dicens. Ego pro eo nullo modo orabo. nisi michi ante iuramentum dederit. quod cum manu ista christianum hominem non occidat. Omnes igitur tante uirtutis hominem cognoscentes. boues & iumenta que depredati fuerant. certatim ei offerre in munere uolebant. Sed uir domini tale munus suscipere renuit. munus autem bonae mercedis quasi dicens. Si michi uultis aliquid concedere. omnes captiuos quos habetis michi tribuite. ut habeam unde pro uobis debeam orare. **LXXXIII.**

**De uita anime post obitum.
Ex libro quarto.**

Quoniam quia quia inuisibilia scire non ualent pro experimentum dubitant utrum ne sit quod corporalibus oculis non uident. Quae in mirum dubietas primo genti nostro esse non potuit quia exclusus a paradisi gaudijs. hoc quod amiserat quoniam uiderat recolebat. Hi autem sentire uel recoleere audita non possunt. qui eorum nullum sicut ille saltem de praeterito experimentum tenent. Ac si enim pregnans mulier mittatur in carcerem. ibique puerum pariat. qui natus in carcere nutritur & crescat. cui si fortasse mater que hunc genuit. solam lunam. stellas. montes. & campos. uolantes aues. currentes equos nominet. ille uero qui est in carcere natus et nutritus. nichil aliud quam tenebras carceris sciat. et hoc quidem esse audiat. sed quia ea pro

experimentum non nouit. ueraciter esse diffidit. Ita in hac exili sui cecitate nati homines. dum esse summa atque inuisibilia audiunt. diffidunt an uera sint. quia sola haec infirma in quibus nati sunt uisibilia nouerunt. Vnde factum est. ut ipse inuisibilium & uisibilium creator spiritus sanctus ad corda nostra mitteret. quatinus per eum uiuificati crederemus. que ad huc scire per experimentum non possumus. Quotquot ergo hunc spiritum hereditatis nostre pignus accepimus. de uita inuisibilium non dubitamus. Nam quia post mortem carnis uiuat anima. patet ratio sed fidei admixta. Et quidnam sancti apostoli & martires christi presentem uitam despicerent. pro amore dei animas ponerent. nisi certiores animarum uitam subleui scirent. Et ecce hi qui animas in morte posuerunt atque amarum uitam post mortem carnis esse crediderunt. quotidianis miraculis coruscant. Ad exemplum etiam nati quorum corpora uiuentes egri ueniunt. & sanantur. Si igitur uitam anime manentis in corpore deprehendimus ex motu membrorum. cur non propendimus uitam anime post corpus. & iam per ossa mortua in uirtute miraculorum. Nam & multi nostrorum mentis oculum fide pura & uerbi oratione mundantes. egredientes ex carne animas frequenter uiderunt.

CLXXXV. Exempla quedam ad hoc probandum.

Uenerabilis pater nomine spes. monasteria constructi. Cui cum iam anni quadragessimi fuisset in cecitate tempore exemptum. ei dominum lumen reddidit. viciniam suam obitum denunciatum. atque ut monasterium circumquaque constructis uerbum uite predicaret. amonuit. quatinus corporis recepto lumine. uisitatis in circuitu fratribus cordis lumen aperiret. Qui statim iussis obtempas fratrum cenobia circumcuiuit. mandata uite que agendo didicerat predicauit. Quotdecimo igitur die ad monasterium suum parata predicatone reuersus est. ibique fratribus puocatis astans in medio sacramentum dominici corporis & sanguinis suscipit. moxque cum eis mysticos psalmorum canticum exorsus est. Qui illis psallentibus orationem intente animam reddidit. Omnes uero fratres qui aderant. ex ore eius exisse colubam uiderunt. que mox apertecto oratorum egressa. aspicientibus fratribus penetrabit celum. In eadem puncta miris contigisse referebat abbas stephanus. quod presbiter quidam commissam sibi cum magno timore domini regerat ecclesiam. Qui ex tempore ordinis accepti. presbiteram suam ut sororem diligens. sed quasi hostem cauens. ad se propius accedere non quod sinebat. Anno quadragesimo ordinatiois sue inardescente grauer febre correptus. ad extrema deductus est. Sed cum eum presbitera sua conspiceret. solueis iam membris quasi in morte distensum. si quod ad huc ei uitale spiramen inesset. naribus eius apposita curauit aure dimoscere. Quod ille sentiens cui tenuissimum merat flatum. quanto ualuit erupit dicens. Recede a me mulier adhuc ignicula uiuic. paleam tolle. Illa recedente. crescente uirtute corporis. cum magis cepit leticia clamare dicens. Bene ueniunt dominum mei benedictum dominum mei. quod ad tantillum suum uelut uestis estis digni conuenire. Venio uenio. Gratias ago gratias ago. Cuius haec iterata crebro uoce repeteret quibus hoc diceret notum sui qui illum circumsteterant requirebant. Quibus ille admirando respondit. Numquid conuenisse hic sanctos apostolos non uideris. petrum & paulum primos apostolorum non aspicias. Ad quos iterum conuersus dicebat. Ecce uenio. & ecce uenio. Atque inter haec uerba animam reddidit.

CLXXXVI. De uiro dei suulo et eius transitu.

Sciendum est. quia sepe animabus exuentibus electorum dulcedo solis laudis celestis erumpit ut dum illa libenter audiunt. dissolutionem carnis ab anima sentire minime permittant. Vnde in omelias quoque euangelij iam narrasse me meminimus. quod in ea porticu que euntibus ad ecclesiam beati clementis est uia. fuit qui dum seruum nomine cuius te quoque non ambigo meminisse qui pauper quidem reb. sed meritis diues erat. que longa egritudo dissoluerat. Nam ex quo illum scire potuimus. usque ad finem uite paliticus iacebat. Quid dicam quia stare non poterat. qui nunquam in lecto surgere sed ad sedendum ualebat. nunquam manum suam ad os ducere. nunquam se potuit in lacus aliud declinare. Huic ad seruandum mater cum fratre aderat. & quidquid ex elemosinis potuisset accipere. hoc eorum manibus pauperibus erogabat. Nequaquam literas nouerat. sed scripture sacre sibi met codices emerat. et religiosos quosque in hospitalitate suscipiens. hos coram se legere studiose faciebat. Factumque est ut iuxta modum suum plene sacra scriptura disceret. cum sicut dixi literas funditus ignoraret. Et uidebat in dolore semper gratias agere. hymnis dei et laudibus diebus et noctibus vacare. Sed cum iam tempus esset ut tanta eius patientia remunerari debuisset. membrorum dolor ad uitalia rediit. Cuius se morti iam proximum agnouit peregrinos uiros atque in hospitalitate susceptos admonuit ut surgerent. et cum eo psalmos pro expectatione exitus decantarent. Cuius cum eis et ipse moriens psalleret. uoces psallentium repente contempsit cum terrore magni clamoris dicens. Tacete tacete. Numquid non auditis. quatenus resonant uoces in celo. Et dum ad eandem laudes quas itus audierat. aure cordis intenderet. sancta illa anima carne soluta est. Qua se ex eunte tanta illic fragrantia odoris aspsa est ut omnes illi qui aderant inestimabili suauitate repletentur. **CLXXXVII.** De puuli blasfemi i teritum et dura morte quorundam sanctorum.

Quoniam humanum genus multis atque innumeris uicijs sit subiectus. hierusalem celestis maxima pars ex puulis uel infantibus arbitror posse compleri. Et si omnes baptizatos infantes atque in eadem infantia morientes ingredi regnum celeste credendum est. omnes tamen puulos qui scilicet iam loqui possunt. regna celestia ingredi credendum non est. quia non nullis puulis eiusdem regni celestis aditus a parentibus clauditur si male nutriantur. Nam quidam uir cunctis in hac uerba notissimus. ante triennium filium habuit aetate arbitror quinquaginta. quem nimis canaliter diligens. remisse nutrebat. atque isdem puulus (quod dictum graue est) mox ut eius animo aliquid obstiteret. maiestatem dei blasphemare consueuerat. Qui in hac ante triennium mortalitate percussus. uenit ad mortem. Cuius eius suus pater in sinu tenebat. sicut hi testati sunt qui presentes fuerunt. ad se malignos spiritus uenisse tremantibus oculis per aspiciens. cepit clamare. Obsta pater. obsta pater. Qui clamans declinabat faciem. ut se ab eis in sinu patris absconderet. Quis cum ille tremantem requireret quid uideret. puer adiunxit dicens. Mauri homines uenerunt. qui me tollere uolunt. Qui cum hoc dixisset. maiestatis nomen peritus blasphemauit. et statim animam reddidit. Ut enim omnipotens deus ostenderet per quo reatu talibus fuisset executionibus traditus. unde uiuentem pater suus noluit corrigere. hoc morientem permisit iterare. quatenus reatum suum pater eius agnosceret. quod puuli filii

aiam negligens. nō paulū peccatorē gehēne igni-
 bus nutrit. Longobardi seuiētes duos mona-
 chos in ramis vnius arboris suspēderūt. Qui su-
 spensi eodem die defuncti sunt. Facto autē vespe
 verorūq; eorum spūs claris illic aptisq; vocibus
 psallere ceperūt. vt ipi quoq; q̄ eos occiderāt euz
 voces psallentiū audirēt. nīmū miraci terrerent.
Electi ergo q̄ pculdubio ad ppetuā vitā tendūt
 quid eis obest. si ad modicū dure moriantē. Et est
 fortasse eoz nōnunquā culpa licet mīma q̄ in ea d̄
 debeat & morte refecari. Nā vir dei ptra famariā
 missus. q̄a p imobediētiā in itinere comedit. hūc
 leo eodem itinere occidit. Sed statim illic scriptū
 est. q̄a stetit leo iuxta asinū & nō comedit de cada-
 uere. Ex q̄ re ostendit qd̄ peccatuz imobediētie in
 ipa fuerit morte laxatū. q̄a isdē leo quē viuētem
 psumpsit occidere. vt rigere nō psumpsit occidit.
CLXXXVIII. De quorūdā obitu diuini-
tus reuelato.

In moāsterio meo qdam frater añ decē-
 niū gerūciū dicebat. qui cū graui mole-
 stia corpis fuisset deplūsus. in visione no-
 cturna albatos viros descendere de supioribus a-
 spexit. Qui dū corā lecto iacentis assisterēt. vnus
 eoz dixit. Ad hō veni? vt d̄ moāsterio gregazios
 quosdā fratres in militiā mittam? atq; alteri pre-
 cipiens adiūxit. Scribe marcellum. valētimianum.
 agnellū atq; alios quoz nūc mīme recordor. Qui
 bus expletis. addidit dicens. Scribe & hūc psum
 q̄ nos aspicit. Ex q̄ visione cerē reddidit p̄dictus
 frater. factō mane innotuit fratribz. q̄ & q̄ essent
 ex eadē cella morituri. quos se etiā denūciauit eē
 securū. Tū die altero p̄dicti fratres mori cepe-
 runt. atq; sub eodē ordine se in morte secuti sunt
 quo fuerāt in descriptōe noiati. Ad extremū vō
 & ipse obiit. In portuēsis ciuitatis moāsterio mel-
 litus moāchus infirmat. felici ep̄o se consolati re-
 spondit. cursus sui ep̄a esse p̄pleta. dicēs apparuit
 se sibi iuuenē. atq; epl̄as detulisse dicentē. Aperi-
 & lege. Quibz aptis asseruit. q̄a se & omēs q̄ eoz
 dem tpe a p̄dicto ep̄o in pasca fuerāt bapti-
 zati. scriptos in eisdē ep̄istol̄ literis aureis inuenit
 Primū qdem vt dicebat nomē suū repit. ac deinde
 oīm i illo tpe baptizatoz. Qua de re certū tenuit
 & se & illos de hac vita esse sub celeritate migra-
 tuos. Factūq; ē vt die eadē ipse moreretur. atq;
 post eū cūcti illi qui baptizati fuerant. ita secuti
 sunt vt intra paucos dies eorū nullus in hac vita
 remāeret. i ea mortalitate que patricij narsi tem-
 poribz hanc vrbē vehemēter afflixit. in domo va-
 leriani puer armētarius fuit. p̄cipue simplicitatis
 & hūilitatis. Cū vero eiusdē domus eadem clade
 vastaret. idēz puer percussus est. & vsq; ad extre-
 mum deductus. Qui subito sublatus a p̄sentibus
 redijt. sibiq; dñm suū vocari fecit. Cui ait. Ego
 i celo fui & q̄ de hac domo morituri sunt agnouit.
 Ille & ille atq; ille morituri sunt. Tu vero ne ti-
 meas. quia hoc tpe moritur? nō es. Vt vero scias
 qd̄ me in celo fuisse verū fateor. Ecce accepi illic
 vt linguis oibus loquar. Cui tūc grece dominus
 suus locutus est. atq; ita ille in eadē lingua respō-
 dit. vt cuncti qui aderant mirarent. In ea quoq;
 domo p̄dicti narsi spatari? bulgar manebat. qui
 festine ad egrum deduct? ei bulgarica lingua locu-
 tus est. Sed ita puer ille in yralia nat? & nutritus
 i eadē barbara locutōne respōdit. achi ex eadem
 fuisset gēte generat? sed die tercio quo occulto

dei iudicio nescitur. man? ac brachia lacertosq;
 suis dētib? lanauit. atq; ita de corpe exiuit. Quo
 mortuo. omēs illi quos p̄dixerat ex hac p̄tin? lu-
 ce subtracti sūt. Nullusq; i illa domo eadem tem-
 pestate defunctus ē. qui voce illi? denūciat? non
 esset. **CLXXXIX. De igne gehēnali q̄ iam**
re probos exurit.

Sicut autē electos beatitudo letificat. ita
 credi necesse est q̄ a die exitus sui ignis
 reprobos exurit. Ignē vero gehēne cor-
 poreū esse non abigo. in quo certū est corpa cru-
 diari. Gothoz tempe quidā spectabilis vir repera-
 tus noiē venit ad mortē. Cūq; iam mortuū fami-
 lia lugeret. subito redijt. Et ait. Citius ad ecclesiā
 beati laurentij martiris que ex nomie vditoris da-
 mali vocatur. p uerum mittite. & qd̄ de tiburcio
 p̄sbitero agat videat. & renūciare festinet. Qui
 videlicet tunc tiburcius carnalibus desiderijs sub-
 iacere ferebat. Cū vero puer pergeret. narrauit
 isdem repatus qui ad se reuersus fuerat. q̄ illum
 vbi ductus fuerat agnouit dicens. Paratus fue-
 rat rogus igēs. deductus autē tiburcius p̄sbite &
 in eo est superposit? atq; supposito igne concre-
 matus. Alius autē pabatur rogus. cui? a terra in
 celū cacumen tendi videbat. Cui emissā voce clā-
 matum est cui? esset. His igitur dictis. statim re-
 paratus defunctus est. Puer vero q̄ ad tiburciū
 transmissus fuerat. iam eū mortuū inuenit. Qui
 dam curialis sacratissimo pascale sabbato iuuenē
 la in cuiusdā filiā i baptisate suscepit. Qui post
 ieiunium domū reuersus. multoq; vīno inebriat?
 eadem filiā suāz secū manere petijt. eamq; nocte
 illa qd̄ dictu nefas est perdidit. Cūq; mane scō
 surrexiss? reus cogitare cepit. vt ad balneū perge-
 ret. achi aqua balnei lauret maculaz peccati. Per-
 rexit igitur. lauit. cepitq; trepidare ecclesiā ingre-
 di. Sed si tanto die non iret ad ecclesiā erubescē-
 bat hoies. si vero iret peritimescebat dei iudiciū
 Vicit itaq; humana verecūdia. perrexit ad eccle-
 siam. sed tremebundus ac pauens stare cepit. per-
 singula momēta suspectus qua hora immūdo spi-
 ritui traderet. & coram oīm populo vexaret. Cū
 q; vehemēter timeret. ei i illa missarū celebritate
 nil contigit. Qui letus exijt. & die altero ecclesiā
 securus intrauit. factū est vt p sex cōtinuos dies
 let? ac secur? pcederet. estimās q̄ ei? scelus dñs
 aut non vidisset. aut misericorditer visum dimi-
 sisset. Die autē. vii. subita morte defunct? ē. Cū
 q; sepulture traditus fuisset. p longū tēpus cun-
 ctis videntibus de sepulcro illius flama exijt &
 tandiu ossa ei? cremauit quousq; omē seplcrū
 psumeret. & terza q̄ in tumulo collecta fuerat de
 fossa videretur. Quod videlicet omipotes deus
 faciens ostēdit qd̄ ei? aia in occulto p̄ulit. cuius
 etiā corpus añ huānos oculos flama p̄sūpsit.

CXC. Q̄ ignē illuz etiam in p̄senti mortali-
bus ad terrorem deus ostendit.

Ille vulcani in sicilia. vt solent narrare q̄
 nouerunt. laxatis quotidie sinibus sic ex-
 crescunt. vt mūdi terminio p̄pinqūate. qn-
 to certū est illuc ampli? exurendos colligi. tanto
 & eadē tormētoz loca ampli? videantur appere
 Quod omipotens deus ad corruptōem viuētiū
 in hoc mūdo voluit ostēdi. vt mentes infideliz
 que inferni tormēta esse non credunt. tormēto-
 rum loca videant. que audita credere reculant.
 Messozes autē angeli zizania ad comburendum in

fasciculos ligant. compares paribus in tormētis
similibus sociāt. ut superbi cū superbis. luxuriosi
cū luxuriosis ardeant. Superna quoq; pietas ex
magna misericordie sue largitate disponit. ut nō
nulli etiam post exitū repente ad corpus redeāt
& tormēta inferiorū q̄ audita n̄ crederāt. saltim
visa p̄mescāt. Nā illustris vir stephanus quē bñ
nostri. de semetip̄o mibi narrare p̄sueuerat. q̄a i cō
stantinopolitana vrbe p̄ quadā causa demorat?
molestia corp̄is supueniēte defunct? ē. Cūq; me
dicus atq; pigmentari? ad apiendū eum atq; con
diendū esset. q̄ntus. & die eodē mīme inuenit. sub
sequenti nocte iacuit inhumatū corp̄is. Qui du
ctus ad inferni loca vidit multa que prius audita
nō credidit. Sed cū p̄sidentī illic iudici p̄sentatus
fuisset. ab eo receptus non ē. ita ut diceret. Non
hunc deduci. sed stephanū ferrariū iussi. Qui sta
tim reduct? in corp̄e ē. & stephan? ferrari? q̄ iu
xta eū habitabat eadē hora defunctus est. Sicq;
p̄batuz est vera fuisse verba q̄ audierat. dum hec
effect? mortis stephani demōstrauit.

CXCI De visione cuidā militi ostensa.

Hnte triēnium quoq; in hac pestilētia q̄
hanc vrbe clade vehēmētissima depopu
lauit. in q̄ etiā corp̄ali visu sagitte celi
eius venire & singulos quosq; ferire videbant. sic
nostri. stephan? isdem defunct? est. Quidā vero
miles in hac eadē nostra vrbe p̄cussus. ad extre
ma puenit. Qui educt? ex corp̄e exanimis iacuit
sed citius redijt. & q̄ cū eo fuerāt gesta narrauit.
Aiebat em̄ sic tunc res eadē etiā multis innotuit
q̄a pons erat sub quo niger atq; caliginosus feto
ris intolerabilis nebulā exalās fluui? decurrebat.
Trāfacto autē ponte amena erāt prata atq; virētia
odoriferis herbaz flozib? exornata. in q̄bus alba
torū hoim ouenticula esse videbant. Tantusq; in
loco eodē odor suauitatis inerat ut ip̄a suauitatis
fragrātia illic deābulātes habitātesq; satiare. Ibi
māstiones diuersozū singule. magnitudie lucis ple
ne. Ibi quedā mire potētie edificabāt dom?. que
aureis videbāt latercul? ostrui. sed cui? eēt nō po
tuit agnosci. Erant vero sup ripā p̄iecti flumis
nōnulla habitacula. s; alia exurgētis fetozis ne
bula tangebāt. alia autē exurgēs fetoz a flumine
mīme tangebāt. Hec vero erat in p̄dicto p̄te pro
batō. ut quisquis p̄ eū iniustoz veller trāsire. i te
nebroso fetentiq; fluuiio laberēt. Iusti vero q̄bus
culpa nō assisteret. securo p̄ eum gressu ac libero
ad loca amena puerent. Ibi se etiā petrū ecclesia
stice familie maiorē. q̄ añ quadiēniū defunct? ē
deozsū positū in locis teterissimis magno ferri pō
dere ligatū ac dep̄ssuz vidisse p̄fessus est. Qui dū
requireret cur ita esset. ea se dixit audisse q̄ nos q̄
eū in hac ecclīastica domo nouim? sciētes ei? acta
recolim?. Dictū nāq; est. hec idcirco patit. q̄a si
quid ei p̄ faciēda vltōne videbāt ad iserēdas pla
gas plus ex crudelitatis desiderio q̄ ex obediētia
seruiebat. Quod sic fuisse. nullus q̄ illum nouit
ignorat. Ibi se etiā quedam pegrinū p̄sbiteruz vi
disse facebāt. qui ad p̄dictū pontē veniens tanta
p̄ eū auctoritate trāsijt q̄nta & h̄ sinceritate vixit.

CXCII Qualiter misericordibus elemosine
sue post mortē suffragantur.

Neodem quoq; p̄te hunc quē p̄fixi stephanuz
se recognouisse testat? est. Qui dū trāsire voluit
set. ei? pes lapsus ē. & ex medio corpore iā extra
pontē deiectus a quibusdā viris tēterrimis ex

flumie surgentib? per coxas deorsum. atq; a qui
busdāz albatīs & speciosissimis viris. cepit p̄ bra
chia sursum trahi. Cūq; hoc lectamē esset. & hūc
boni sursum. mali deorsum traherēt. ip̄e q̄ hoc vi
debat ad corp? reuersus ē. & q̄d de eo pleni? ge
stū sit. mīme agnouit. Qua i re de eiusdē stephā
vita datē intelligi. quia in eo mala carnis cum ele
mosinaz opatōne certabant. Qui em̄ p̄ coxas de
orsum. p̄ brachia trahēbāt sursum. patet nimiruz
quia elemosinas amauerat. & carnis vicij? p̄fecte
nō resistērat. que eū deorsum trahēbāt. Sed i illo
occulto arbitrij examie quid in eo vicerit. & nos
& eū qui vidit & reuocat? est latet. Constat tñ
quia idem stephan?. postq̄ sic supius narraui. &
inferni loca vidit. & ad corp? redijt. p̄fecte vitaz
mīme correxit. **Petrus.** Quid ē hoc q̄so te. q̄
in amenis locis cuiusdā dom? laterculis aureis e
dificari videbāt. Ridiculū valde est. si credim?. q̄
i illa vita adhuc metall? talib? egeamus. **Gre
gorius.** Quis hoc si sanū sapit intelligat. sed ex
eo q̄d illic ostensum est. quisquis ille ē cui mansio
ista ostruitur. apte datur intelligi. quid ē q̄d hic
opatur. Nam qm̄ premiū lucis eterne elemosinaz
largitate p̄merebitur. nimirū cōstat. q̄a auro edi
ficat māstionē suam. Quod em̄ supius memoriā
feci ut dicerem. isdē miles q̄ hoc viderat narrauit
q̄ eosdem laterculos aureos ad edificatōz domus
senes ac iuuenes puelle & pueri ferebāt. Qua ex
re colligitur. quia hi quib? hic pietas facta ē. ip̄i
illuc opatores esse videbant. Sic etiā quidā iuxta
nos deus dedit nomie religiosus habitabat. qui
calciamēta solebat opari. De quo alter p̄ reuelati
onem vidit. q̄ eius domus edificabāt. sed i ea cō
structores sui solo die sabbati videbant operari.
Qui eiusdē viri postmod? subtiliter vitā req̄rēs. i
uenit. q̄a ex hijs que diebus singul? laborabat. q̄d
quis ex victu atq; vestitu supesse potuisset. die
sabbati ad beati petri ecclesiā deferre p̄sueuerat.
atq; indigentibus erogare. **CXCIII** De in
quieto theodoro qui draconi traditus penituit &
ypocrita moācho qui a dracone liberari n̄ valuit.

Inquiet? valde theodor? noie puer fuit.
qui in meū moāsteriū fratrem suū necessari
tate magis q̄ volūtate secut? est. Cui ni
miū graue erat. si quis p̄ sua aliqd salute loquere
tur. bona autē non solū facere. sed etiā audire n̄ po
terat. Nunq̄ se ad sancte ouersatōis habitū vei
re iurādo. irascēdo. deidēdo testabāt. In hac autē
pestilētia. q̄ nup huius vrbis populū maḡ ex p̄e
olumpie. p̄cussus in igume ē deduct? ad mortem.
Cūq; extremū spiritū ageret. ouenerunt fratres.
ut egressū illi? orādo p̄regerēt. Iam corp? ei? ab
extrema fuerat p̄te mortuū. i solo tantūmodo pe
ctore vital? adhuc calor ābelabat. Cūcti autē fra
tres tanto p̄ eo ceperūt enixius orare. q̄nto eum
iam videbant sub celeritate discedere. Tñ repen
te cepit eis dē assistētib? fratrib? clamare atq; cū
magnis vocib? oratōes eoz interrūpe. dicēs. Re
cedite. recedite. Ecce draconi ad deuorand? datus
sum. qui p̄pter vestrā p̄ntiā deuorare me n̄ potest
caput meū in suo ore iam absorbit. Date locum
ut non me amplius cruciet. sed faciat q̄d factur?
est. Si ei ad deuorandum datus sum. quare pro
pter vos moras patioz. Tūc fratres ceperunt ei
dicere. Quid est quod loqueris frater. Signum
tibi sancte crucis impzime. Respondebat ille euz
magnis clamozib? dicens. Volo me signare. sed

non possum. quia squamis huius draconis p̄mor
Cunq; hec fratres audirent. prostrati in terram
cum lacrimis ceperunt pro ereptione illius vehe-
mentius orare. Et ecce subito cepit eger cum ma-
gnis vocibus clamare. dicens. Gracias deo. ecce
draco qui me ad deuorandū acceperat fugit. or-
rationibus vestris expulsus stare nō potuit. Pro
peccatis meis modo intercedite. quia p̄uerti para-
tus sum. & secularē vitam funditus relinquere.
Homo ergo qui sicut iam dictus est ab extrema
corpis fuerat p̄te p̄mortuus. reseruatus ad vitā
toto ad deū corde conuersus ē. At contra q̄daz
monasteriū cōgalaton dicit. in quo quidaz mona-
chus magne estimatōnis habebat. moribus atq;
in omī sua actione compositus. S; sicut ex sine res
patuit. longe aliē q̄ appebat fuit. Nam corpis su-
perueniente molestia. fratres ad se omnes cōgre-
gari fecit. At illi tali vt putabant viro moziēte.
magnū quid ac delectabile se ab eo audire credi-
derunt. Quibus ip̄e afflictus & tremēs opulsus
ē p̄de. cui hosti tradit? cogebat exire. Naz dixit
Quādo me vobiscuz ieiunare credebatis. occulte
comedebā. Quare nūc ecce ad deuorandū draconī
traditus sum. qui cauda sua genua pedesq; liga-
uit. Caput vero suū intra meū os mittens. sp̄m
meuz ebibens abstrahit. Quibus dictis statī de-
functus est. atq; vt penitendo liberari potuisset
a dracone quē viderat expectatus non est.

**CXCIII. De igne purgatorij & pascasio
dyacono.**

DE quibusdā vero leuib; culpis esse ante
iudiciū purgatorij ignis est credendus
p̄ eo qd̄ veritas dicit. quia si quis in san-
cto sp̄u blasfemiā dixerit. neq; in futuro. In qua sentētia dat̄ intelli-
gi quosdā culpas in hoc seculo. quosdā vero in fu-
turo posse relaxari. Quod em̄ de vno negat. con-
sequēs intellectus patz. quia de quibusdā dicitur
Sed de paruis minimisq; peccatis fieri posse cre-
dendū est. sicut ē assiduus ociosus sermo. imode-
ratus risus. cura rei familiaris. aut in nō grauib;
rebus error ignorantie. Hoc tñ sciendū quia illic
saltim de minimis nil quisq; purgatoris obtinebit.
nisi bonis hoc actibus in hac vita adhuc positus
vt illic obtineat p̄mereat. nā cū adhuc essem iuue-
culus a maioribus atq; scientib; audiui. qd̄ pascas-
sius hui; apostolice sedis dyaconus. cui; apd̄ nos
rectissimi & luculenti de sancto sp̄u libri extāt. mi-
re sanctitatis vir fuerit. elemosinarū maxie operi-
bus vacans. cultor pauperū. & contemptor sui.
Sed hic in ea p̄tentōe que inardescēte zelo fidelīū
inter simachū atq; laurentiū facta est. ad pontifi-
catus ordinē laurentiū elegit. & oim̄ post vnā
mitate supatus. in sua tñ sententia ad diē sui exi-
tus p̄stitit. illū amādo atq; p̄ferendo quē ep̄isco-
porū iudicio p̄esse sibi ecclesia refutauit. Hic ita-
q; cū tempibus simachi esset defunctus. ei; dalma-
ticam feretro suppositam demoniac; tetigit. sta-
timq; saluatus est. Post multū vero tempis san-
cto germano capuano ep̄iscopo medici pro cor-
poris salute dictauerunt. vt in anglanis termis
lauari debuisset. Qui ingressus easdē terras pre-
dictū pascasiū dyaconū stantē & obsequentē i ca-
lozibus inuenit. Quo viso vehementer extimuit.
& quid illic tantus vir faceret inquisiuit. Cui ille
respondit. Pro nulla causa alia in hoc penali loco
deputatus sum. nisi qd̄ in p̄te laurentij cōtra. sima-

chuz sensi. Sed queso tē p̄ me dñm deprecare. atq;
in hoc cognosces verū exaudire? sis si huc rediens
me non inuenieris. Qua de re vir dñi germanus se
in p̄cibus strinxit. & post paucos dies rediit. sed
iam p̄dictū pascasiū in loco eodez mime inuenit.
Quia em̄ non malicia sed ignorātie errore peccar-
uerat. purgari post mortē potuit a peccato. Qd̄
tñ credendū est. qd̄ ex illa elemosinaz snarū largi-
tate hoc obtinuit. vt tunc potuisset p̄mereri ve-
niam. cū iam nil posset opari. Hac etiā in re mag-
debet omnipotētis dispensatō. & quā sit multiplex
agnosci. cui; iudicio actū est. vt isdem vir pasca-
sius & ip̄e vltōz ad aliquantū tempis reciperet qd̄
peccasset. & tamē ante humanos oculos mira per
corpus suū post mortēz faceret qui ante mortēz
eis quoq; cognoscentibus pia opa fecisset. vt ne-
q; hij qui bona ei; viderāt de elemosinaz illi; estī-
matōne fallerent. neq; ip̄i sine vltōne laxaret cul-
pa quā nec esse culpā credidit. & ideo hanc fletū
bus nō extimuit.

**CXCV. De pauore & consolatione sancto
rū in obitu suo.**

DUrumq; de culpis minimis ip̄e solus pa-
uor egredientes animas iustoz purgat si-
cut narrari de quodam sancto viro mecū
frequentē audisti. qd̄ ad mortē veniēs vehementer
timuit. sed post mortē discipul; in stola alba appa-
ruit. & qd̄ p̄clare sic susceptus indicauit. nōnūq;
vero omnipotens trepidantiū mētes quibusdā re-
uelatōnibus roborat vt in morte mime p̄timeat.
Nā quidam mecū in monasterio frater anthoni;
nomie viuebat qui multis quotidianisq; lacrimis
ad gaudia patrie celestis abelabat. Cūq; studio
sissime & magno seruoze desiderij sacra eloquia
meditare. non i eis verba sciētie sed fletū opūcti-
onis inq̄rebat. q̄tin; per hoc excitata mēs ei; iar-
deseret. & yma deserens ad regiones celestis pa-
trīe p̄ p̄emplatōem volaret. Huic p̄ nocturnam
visionēz dictū est. Paratus esto. & qd̄ dñs iussit
migrā. Cūq; ille nō habere se sumpt; ad migrā-
dum diceret. Responsū p̄m; audiuit dicens. Si
de peccatis tuis ager. dimissa sunt. Quod cum se-
mel audisset & magno adhuc metu trepidar; no-
cte quoq; alia in eisdē verbis est amonitus. Cūq;
post quāz dies febre correptus cūctis fratrib;
fletibus oratibusq; defūct; est. Ali; etiā frater
in eodē moāsterio merul; dicebat. vehementer la-
crimis atq; oratōi intēnt;. psalmodia vero ex ore
illi; pene nullo tempe cessare p̄sueuerat. excepto
aut cū alimēto corpi. aut mēbra dedisset soporū.
Huic nocturna visione apparuit. qd̄ ex albis flozi-
bus corona de celo i caput illi; descēdebat. Qui
mox molestia corpis occupat; cū magna securita-
te animi atq; hilaritate defunctus est. Ad cui; se-
pulcrum dū petrus q̄ nunc p̄est sibi sepulturā fa-
cere post ānos q̄tuordecē voluisset. cāta vt asse-
rit de eodem sepulcro illius fragrantia suauitatis
emanabat. ac si illic florum oim̄ fuissent odoramē-
ta aggregata. Ante hoc aut trienniū cum quidaz
frater fuisset mortuus. atq; in eiusdem monaste-
rij cimiterio a nobis sepultus. cunctis nobis ab
eodem cimiterio exeuntibus. isdem iohannes sic
postmodum pallens & tremens indicauit illic in-
uentus ab eodem fratre qui mortuus fuerat de
sepulcro vocatus est. Quod mox etiam subseqns
finis docuit. Nam post dies decē inuasus febrib;
carne solutus est.

XCVI. **Q**ui reprobis in ecclesia sepeliri non prodest. sed potius obest.

Dum graua peccata non deprimunt. hoc prodest mortuis si in ecclesijs sepeliantur. quod eorum proximi quotiens ad ea sacra loca conueniunt. suorum quoque sepulcra aspiciunt recordantur & pro eis preces domino fundunt. Nam quos peccata graua deprimunt non ad solutorem potius quam ad maiorem damnationis cumulum eorum corpora in ecclesijs ponunt. Quod melius ostendimus si ea que diebus nostris gesta sunt breuiter enarremus. Vir namque vite venerabilis felix portuensis episcopus in sabinesi prouincia ortus atque enuericus est. Qui quandam sanctimonialem feminam in loco eodem fuisse testatur. que carnis quidem continentiam habuit. sed lingue procacitatem atque stultitiam loquuti non declinauit. Hec igitur defuncta atque in ecclesia sepulta est. Nocte autem eadem eiusdem ecclesie custos per reuelationem vidit. quia deducta ante sacrum altare per medium secabatur. & pars una illius igne cremabatur. pars autem altera intacta remanebat. Cuius hoc surgens mane fratribus narraret & locum vellet ostendere in quo fuerat igne consumpta. ipsa flamma combustio ita ante altare in marmoribus apparuit. ac si illius eadem femina corpeo fuisset igne concremata. Valerianus patricius usque ad etatem decrepitam leuis ac lubricus extitit. modumque suis prauitatibus ponere contempsit. Huic in ciuitate bruxa defuncto. eiusdem verbi episcopus sepulture locum in ecclesia prebuit accepto precio. eadem vero nocte qua sepultus. beatus Faustinus maritus in cuius ecclesia corpus illius fuerat humatum. custodi suo apparuit dicens. Vade & dic episcopo. proieciat hinc has fetentes carnes quas hic posuit. quia si non fecerit die tricesimo ipse morietur. Quam visionem custos episcopo tenuit confiteri. & rursus admonitus declinauit. Die autem tricesimo eiusdem ciuitatis episcopus cum vesperina hora sanus atque incolumis ad lectum redisset subita & inopinata morte defunctus est.

XCVII. **A**terum exempla ad idem

Ualentinus mediolanensis ecclesie defensor defunctus est. vir valde lubricus & cunctis leuitatibus occupatus. cuius corpus in ecclesia beati martiris sui sepultum est. nocte autem media in eadem ecclesia facte sunt voces ac si quis violenter ex ea repelleretur atque traheretur foras. ad quas voces nimirum cucurrerunt custodes. & viderunt duos quosdam teterrimos spiritus. qui eiusdem valentini pedes quadam ligatura strinxerant & cum ab ecclesia clamantem ac nimium vociferantem foras traherent. qui videlicet externi. ad suum stratum reuersi sunt. Mane autem facto aperientes sepulcrum in quo isdem valentinus positus fuerat eius corpus non inuenerunt. Cuius extra ecclesiam quereret ubi proiecsum esset. inuenerunt hoc in sepulcro alio positum ligatis adhuc pedibus sicut de ecclesia fuerat abstractum. Ex qua re petre collige. quod his quos peccata graua deprimunt si in sacra loca sepeliri se faciant. restat ut etiam de sua presumptio ne iudicentur. quatinus ea sacra loca non liberent. sed etiam culpa temeritatis accusentur. Nam quid quod in hac urbe viderit. tinctorum qui hic habitant multitudinem testatur. Quod quidam artis eorum primus cum defunctus fuisset. in ecclesia beati ianuarii martiris iuxta portam sancti laurentij a coniuge sua sepultus est. Sequenti autem nocte ex sepultura eadem audiente custode eiusdem spiritus cepit clamare.

Ardeo. ardeo. Cum vero has diu voces emitteret. custos hoc eius nunciavit uxori. Uxor vero illius eos qui diligenter inspicere artis eiusdem viros transmisit ad ecclesiam volens cognoscere quomodo eius esset corpus in sepulcro de quo eius spiritus talia clamaret. Qui apientes sepulcrum vestimenta quoque intacta repperunt. quod nunc usque eadem ecclesia pro eius cause testimonio seruant. corpus vero illius omnino non inuenerunt. ac si in sepulcro eodem positum non fuisset. Ex qua re colligendum est quod vltima anime eius damnata sit. cuius & caro est ab ecclesia proiecta.

XCVIII. **Q**ualiter hostie salutaris oblatio liberat animas a purgatorio.

Sculpe post mortem insolubiles non sunt. multum solet animas etiam post mortem sacra oblatio hostie salutaris adiuuare. ita ut hoc nonnunquam ipse defunctorum anime videatur expectere. Presbiter quidam in loco in quo aqua calide vapores nimios faciunt. quotiens necessitas corporis exigebat lauare consueuerat. Vbi dum die quadam fuisset ingressus. inuenit quendam incognitum virum ad suum obsequium prepatum qui sibi de pedibus calciameta abstraheret. vestimenta susciperet. & exeunte ex caloribus sabana preberet. atque omne ministerium cum magno famulatu pageret. Cuius hoc sepius fieret. isdem presbiter die quadam ad balneum iturus. intra semetipsum cogitans dixit. Viro illi qui mihi solet tam deuotissime ad lauandum obsequium ingratus appere non debeo. sed aliquid me necesse est ei pro munere portare. Tunc duas secum oblationum coronas detulit. Qui mox ut puenit ad locum hominem inuenit. atque ex more eius obsequium in omnibus usus est. Lauit itaque. Et cum iam vestitus voluisset egredi. hoc quod secum detulerat obsequium pro benedictione obtulit. petens ut benigne susciperet quod ei caritatis gratia offerret. Cui ille merens afflictusque respondit. Mihi ista quare das pater. Iste panis sanctus est ego hunc manducare non possum. Me etenim quem vides. aliquando loci huius domus fui. sed pro culpis meis hic post mortem deputatus sum. Si autem mihi prestare vis omnipotentem deo pro me offerre hunc panem. ut pro peccatis meis interuenias. Et tunc exauditum te esse cognosces. cum huc ad lauandum veneris & me mihime inuenieris. In quibus verbis disparuit. & his qui homo esse videbatur euanescente innotuit. quia spiritus fuit. Isdem vero presbiter hebdomada continua se pro eo in lacrimis afflixit. salutaris hostiam quotidie obtulit. & reuersus post ad balneum. eum iam mihime inuenit. Qua ex re quantum presbiter animabus immolatio sacre oblationis ostendit. quam hanc & ipsi mortuorum spiritus a viuentibus petunt & signa indicant quibus per eam absoluti videantur.

XCIX. **D**e monacho proprietario per eandem hostiam sacram liberato.

Quidam moachus iustus nomine medicinali arte fuerat imbutus qui mihi in eodem monasterio sedule obsequium atque in assiduis egritudinibus meis excubare consueuerat. Hic itaque languore corporis puenit ad extremum deductus est. Cui in ipsa sua molestia frater germanus nomine copiosus seruebat. Sed predictus iustus cum iam se ad extremum puenisse agnouisset. eidem copioso fratri suo quod occultos tres aureos haberet innotuit. Quod nimirum fratribus non potuit celari. sed subtiliter indagantes atque illius omnia medicamenta perscrutantes eosdem tres aureos inueniunt in medicina absconditos.

Quod mox ut mihi nunciatum est. tantum malum de fratre q̄ nobiscū cōiter vixerat eq̄nimitē ferre non valui. Tūc nimio merore percussus cogitāe cepi v̄l q̄d ad purgatores morietis facerē. vel quid in exēplum viuētibz fratribz p̄viderem. Precioso igitur eiusdem monasterij p̄posito ad me accitō dixi Vade & nullz ex fratribz se ad eū morientem iungat. nec sermonē solatōnis ex cuiuslibet eoz ore p̄cipiat. sed cū in morte cōstitut? fratres quesierit. ei suus frater carnalis dicat q̄a pro solis diebus quos occulte habuit. a cūctis fratribz aboīatus sit. ut saltem ī morte de culpa sua mentē illi? amaritudo trāsuēberet. atq; a peccato q̄d perperauit purget. Cū vero mortu? fuerit corp? illi? cū fratrū corpibz non ponat. sed fossam in sterq̄ limio facite. in ea corp? ei? p̄pice. Ibi quoq; sup eum tres aureos quos reliquit iactate. simul oēs clamātes. Pecunia tua tecum sit in p̄ditōez. Et sic eū terra operite. In quibus v̄risq; rebus vnam moientē. alteram vero volui viuētibz p̄desse. ut & illū amaritudo mortis a culpa solubilem faceret. & istos auaricie tanta damnatō misceri in culpam prohiberet. Quod ita factū est. Nam cū isdem moāchus puenisset ad mortē. atq; anxie se quereret fratribz cōmendare. nullusq; ex fratribz ei applicare & loqui dignaret. ei carnalis frater cur ab omnibus cēt aboīatus indicauit. qui p̄tinus de reatu suo vehemēter ingemuit. atq; in ipa tristitia de corpe exiuit. Qui ita est sepultus ut dixeram. sed fratres omēs eadem sententia p̄urbati ceperunt singuli extrema queq; & vilia & q̄ eis habere regulariter semp licuerat ad mediū p̄ferre. vehemēter formidare. ne quid apud se essz vnde dephēdi potuissent. Cū vero post mortez eius. xxx. iam essent dies euoluti. cepit aīn? me? defuncto fratri opati. eiusq; cū dolore graui supplicia pensare. & si q̄d esset ereptōis remediū q̄ rere. Tunc euocato moāsterij nostri p̄posito tristis dixi. Diu est q̄ frater ille qui defunct? est in igne cruciat. debem? ei aliq̄d caritatis impēdere. & eum q̄ntū possim? ut eripiat adiuuare. Vade itaq; & ab hodierna die diebz. xxx. otinuis offerre p̄ eo sacrificiū stude. Qui p̄tin? abcessit & paruit. Nobis autē alia curantibus atq; euolutos dies non numerantibz. isdem frater q̄ defunctus fuerat. nocte quadā fratri suo germano copioso per visionē apparuit. Quē ille cū vidisset. inquisiuit dicēs. Quid est frater. Quomodo es. Cui ipse respondit. Nunc vsq; male fui. sed iam modo bñ sum. qz hodie omunionē recepi. Quod isdem copiosus p̄gens. p̄tinus indicauit in monasterio fratribz. Fratres vero solicite op̄cauerunt dies & ipse dies extiterat quo pro eo tricesima oblatō fuerat impleta. **CC. Qualiter eadem hostia p̄sint etiam viuīs & liberet eos a periculis.**

Qassianus narniensis episcopus qui quodidianū deo sacrificiū offerre p̄sueuerat. se qz in lacrimis inter ipa sacrificioz archana mactabat. mandatū dñi p̄ cuiusdā sui visionem p̄sbiteri suscepit dicens. Age qd agis. opera re qd oparis. Natali apostolorū venies ad me & retribuā tibi mercedem tuam. Qui post ānos septem in ipso natalicō aploz die cū missarum solēnia pegisset. & misteria sacre omunionis accepisset. ex corpe exiuit. Hoc quoq; audiui? quēdā apud hostes in captiuitate positū. & in vinculis religatum fuisse. pro quo sua cōiunx diebus certis sac

ficiū offerre p̄sueuerat. qui longo post tempore ad piugem reuersus. quibus diebz ei? vincula soluerent innocuit. eiusq; cōiunx illos fuisse dies q̄bus pro eo offerebat sacrificiū recognouit. Agato etiam panormitan? episcopus sicut fideles mihi ac religiosi viri multi testati sūt atq; testant. cūz beate memorie decessoris mei tēpe iustus essz. ut romā veniret. vim nimie tempestatis pertulit ita ut se ex tanto vndarū periculo euadere posse diffideret. Nauta vero illi? varaca noīe qui nūc eiusdem ecclesie clericat? officio fungit. post nauē carabum regebat. rupto fune cū eodem karabo in vndarū cumulos repēte disparuit. Nautis autē cui ep̄us p̄erat. tandē post multa picula ad hosticam insulam fluctibz quassata puenit. Cūq; die terciō ep̄s nauē q̄ ab eo abreptus in carabo fuerat. in nulla maris pte viderz apere. vehemēter afflictus mortuū credidit. Sed p̄ obsequiū caritatis vnū qd mortuo debebat impēdit. ut omnipotenti deo pro absolutōne ei? aīne offerri sacrificiū vitime salutaris iuberet. Quo oblato restaurata nauē p̄xit ad ytaliam. Cūq; ad romanū portū venisset. illic nauē reppit quē mortuum p̄cabat tunc inopinata exultatōne gauisus ē. eūq; qualiter tot diebz ī illo tāto maris piculo viuē potuisset. qui siuit. q̄ videlicet indicauit. quotiens in illis tēpestatis fluctibz cū eodem quem regebat carabo versat? qualiter cū illo vndis pleno nauerit & quotiēs eo a supiori parte deorsum verso. ipse carine ei? supfederat. adiūgens etiam cū diebus ac noctibus hoc incessanter facerz. iamq; ei? virtus fundit? ex fame simul & labore cecidisset. quo euz ordīne misericordia diuina seruauerat. indicauit. etenī hoc etiam nūc vsq; testat dicens. Laborās in fluctibz ac deficiens. subito mētis pondē sum grauat? ita ut neq; dephsus somno essem neq; vigilare me crederē. Cū ecce ī eodē medio mari me posito qdā apparuit qui mihi panē ad refectōem detulit. quē mox ut comedi. vires recepi. nec longe post nauis transiēs affuit. que me ab illo vndarū piculo suscepit atq; ad terram duxit. Qd scz ep̄s audiens. requiuit diem. atq; illum fuisse diem reppit. quo pro eo p̄sbiterz ī hostica insula omipotēti dño hostiā sacre oblatōis imolauit. Idcirco credo qd hoc tam apte cū viuētibz ac nesciētibz agitur. ut cunctis bec agentibz atq; nesciētibz ostendat. quia si insolubiles culpe non fuerint ad absolutōem p̄desse etiā mortuis victimā sacre oblatōis possit. **CC. Qualiter debeāt vi uere q̄ eandē hostiā sibi volūt p̄desse.**

Sed sciendū est qd illis sacra victima mortuis p̄sit. q̄ hic viuendo obtinuerūt. ut eos etiā post mortē bona adiuuēt. q̄ hic p̄ ipis ab alijs fiūt. Inter hec autē pensandum est qd timor via sit ut bonuz qd quisq; post mortem suā sperat agi p̄ alios. agat dū viuūt ipse p̄ se. beatus est q̄pe liberū exire q̄ post vincula libertatē q̄rere. Pensem? q̄le sit p̄ nobis sacrificiū qd pro absolutōne nostra passionē vnigeniti filij semper imitatur. Quis em̄ fidelīū habere dubiū possit. in ipsa imolatōis hora ad sacerdotis vocē celos apiri. ī illo hiesu christi misterio āgeloz choros adē sūmis yma sociari. terrā celestibz iūgi. vnū qdem ex visibilibz atq; inuisibilibz fieri. Sz necē ē ut cum hec agim? nosmetipsos deo ī cordis p̄tritione mactem? qz q̄ passiois dñice misteria celebram? debem? imitari qd agimus. Tūc ergo vera p̄ nobis

deo hostia erit cum nos ipsos hostia fecerim? Sed studium nobis est. ut etiam post orationis tempora in quantum deo largiente possumus. in ipso animo suo pondere & vigore seruemus. ne cogitatio fluxa dissoluatur. nec vana mentis leticia surrepat. & lucrum compunctiois anima per incuriam fluxe cogitationis perdat. Munus etiam non accipit. nisi ante discordiam ab animo pellat. dicente veritate. Si offers munus tuum ad altare etc. Quia in re repensandum est. cum omnis culpa munere solvatur quod grauis est culpa discordie pro qua nec munus accipit. Debemus itaque ad proximum quantumvis longe positum longeque disiunctum mentem ire. etiam animo subdere. humilitate illum ac beniuolentia placare. Et sic doctor noster dum tale placitum nostrae mentis aspexerit. a peccato nos soluit. quod munus pro culpa sumit. Igitur dum per indulgentiam temporis spatium licet dum iudex sustinet. conflat in lacrimis duriciam mentis formem? in proximis gratiam benignitatis. Et fidenter dico. quod hostia salutaris post mortem non indigebimus. si ante mortem deo hostia ipsi fuerimus. **CCCIIII De contemptu mundi.**

Idem in omelia euangelica.

Relictis retibus & piscibus. Audistis fratres karissimi. quod ad unius iussione vocem petrus & andreas relictis retibus secuti sunt redemptorem. At fortasse quis dicat. ad vocem dominicam uterque iste piscator quod aut quantum dimisit qui pene nihil habuit. Sed hac in re fratres karissimi. affectum debemus potius pensare quam sensum. Multum reliquit qui nihil sibi retinuit. quod quantumlibet paruum totum deseruit. Certe nos & habitam cum amore possidemus. & ea que nunc habemus ex desiderio querimus. Multum ergo petrus & andreas dimisit. quando uterque etiam desideria habendi dereliquit. A sequentibus ergo tanta dimissa sunt quanta non sequentibus concupiscere potuerunt. Multa fratres reliquistis si desideria renuntiatis. Exteriora enim vestra domino quantumlibet praua sufficiunt. Cor namque & non substantiam pensat. nec perpendit quantum in eius sacrificio. sed ex quanto proferatur. Estimatem quippe precij non habet. sed tamen regnum dei tantum valet quantum habes. Valuit namque zacheo dimidio substantie. petro & andree retibus & nauis. Valuit vidue duobus minutis. Valuit alteri calice aque frigide. Pensate igitur fratres quid vilis cum emitur. quid carum dum possidetur. Si fortasse nec calix aque frigide suppetit qui indigentibus prebeat etiam tunc securitatem nobis promittit sermo diuinus. In terra inquit pax hominibus bone voluntatis ante dei namque oculos nunquam est vacua manus a munere. si arca cordis repleta fuerit bona voluntate. Hinc etenim psalmista dicit. In me sunt deus vota tua etc. Nihil quippe offerre deo dicitur voluntate bona. Voluntas autem bona est sic aduersa alteri sicut nobis primescere. sic de prosperitate proximi sicut de nostro profectu gratulari. aliena damna nostra credere. aliena lucra nostra deputare. amicorum non propter mundum sed propter deum diligere. inimicum etiam amando tolerare. Nulli quod pati non vis facere. nulli quod tibi iuste impendi desideras denegare. Necessitati proximi iuxta vires occurrere. Sed hoc bone voluntatis sacrificium nunquam plene persoluitur. nisi mundi huius cupiditas perfecte deseratur. nam quidquid in eo concupiscimus. hoc proculdubio proximis inuidemus. Videtur etenim quia nobis desit quod alter assequitur. Et quia semper inuidia a bona voluntate discordat. mox ut mentem ceperit

illa discedit. unde predicatorum sancti ut possent proximos perfecte diligere. studuerunt in seculo nihil amare. nihil unquam appetere.

CCCIII De bono hospitalitatis & elemosine
Idem in omelia. xxiiij.

Quidam patrifamilias cum tota domo sua magno hospitalitatis studio seruiebat. Cumque quotidie ad mensam suam peregrinos susciperet. quadam die peregrinus quidam inter alios venit & ad mensam ductus est. Dumque paterfamilias ex humilitatis consuetudine aquam vellet in eius manibus fundere. conuersus vrceum accepit. sed repente eum in cuius manibus aquam fundere voluerat non inuenit. Cumque hoc factum secum ipse miraretur. eadem nocte ei dominus per visionem dixit. Ceteris diebus me in membris meis. hesternum autem die me in memetipso suscepisti. **Idem in. xl. Homo quidam erat diues etc.** Hic considerandum est quod pena multam dicitur sit qui aliena diripit. si inferni damnatione percucitur qui propria non largitur. Nemo itaque securum se estimet dicens. Ecce aliena non rapio sed concessis licite rebus fruor. quia diues iste non idcirco punitus est. quonia aliena abstulit. sed quia acceptis rebus semetipsum male dereliquit. hocque fuit quod hunc inferno tradidit. quia in sua felicitate timidus non fuit. quia percepta dona ad usum arrogantie inflexit. quia viscera pietatis ignorauit. quia peccata sua redimere etiam cum sibi abundaret precium noluit. Et sunt nonnulli qui cultum subtilium preciosarumque vestium non putant esse peccatum. Quod si culpa non esset. nequaquam sermo dei tam vigilanter exprimeret. quod diues qui torquebatur apud inferos bisso & purpura indutus fuisset. Nam quia pro sola inani gloria vestimentum preciosius querit. res ipsa testatur quod nemo vult sibi preciosis vestibus indui. ubi ab alijs non possit videri. quia culpam possumus melius etiam ex diuerso colligere. quod si abiectio vilis indumentum virtus non esset. euangelista vigilanter de iohanne non diceret quod erat indutus pilis camelorum. **CCCIII De initio imperij foce & strage belli senonensis.** **Acto.**

Hec de beati gregorijs scriptis quibusdam ad presbiterum excerptum. nunc ad ordinem historie redeamus. **Hugo** ubi super. **Focas** igitur propria temeritate romanum inuadens imperium. imperauit annis. viij. Hic ut factus est imperator. leoniciam uxorem suam coronauit augustam. **Sigibertus.** Super presbitero autem imperium anno domini. dccc. mudi vero quinquagesimo. d. lx. viij. Huius anno primo gregorijs dyalogus obiit. Cognita autem morte mauricij grassane pro romanoque principis hic pro se. & inde huni. lotharius & theodorice inter se prelio colliduntur. in quo plusquam. xxx. milia cesa referuntur. theodorice tamen victoria potius. **Historia francoz.** Hic itaque theodorice rex burgundie erat pulcher & strenuus atque callidus nimis. quod pro consilio auie sue brunichildis exercitum maximum ex burgundia congregans contra lotharium patruelum suum venit. Quod ille audiens. amoto francoz exercitu contra eum festinans preiit. Conuenientesque siluam in pago senonico super fluum aroantia bella commiserunt in inuicem. Tanta cedes ibidem fuit de utroque populo. ut ipse alueus de hominum cadaveribus impletus. aqua ipsa peius currit non valeret rubescere pro multitudinis sanguine effusi. Ibi igitur in primo certamine visus fuit angelus domini. euaginato gladio super populum ipsum. Lotharius autem rex lesu cernens exercitum suum in fugam delapsus secus fluum secans michletonem castrem ingressus. exim de pisis

veit. Theodorice quoque regione illa de vastas. re
uersus e cum spolijs multis. lothario at a pisi? egres
sus usque arelano silua pperauit

CCV. De nece theodeberti & theodorici regum.

Brunichildis uo sepi? peiora consilia theo
dorico nepoti suo sumministrabat dicens.
Cur negligis & n requis thesauru patris
tui ac regnu ei? d maū theodeberti. cu certissime
scias eu no ee fratre tuu. qz fili? e meretricis ocu
bine patris tui & i adulterio fuit nat? Cū audis
set ac h? theoderic? rex acerb? ut erat moribus
exercitū plimū omouit cont theodebertū fratrem
suū germanū & ad culpiacū castellū uenerunt
All' igit' int se ofligētib? theodobert? lesū cernēs
exercitū suū in fugā dilabit & coloniā ciuitatē in
gressus est. Theodorice at totā terrā ribuaricēse
succedit atq; vastauit. ppls ita qz regiois illius ei?
seditionibus subdūt. dicētes. Parce nobis piissime
rex. iā ei subditi sum? tibi. noli nos apli? opprimē
At ille ait. Aut adducite mihi uiuū theodobertū
aut caput ei? apurates afferre si uultis ut uobis
parcā. Alii ac hec audientes ipam ciuitatē ingressi
ei alia p alijs mentientes dixerūt. Sic mādat frater
tuus. Redde thesaurū patris tui quē apd te reti
neas. & post hoc cū exercitū suo reuertē. Cūq;
ei mētientes hoc dicerēt. ille cū eis in palatiū the
sauri sui ingressus ē. Cūq; i arca thesauroz orna
mēta requirerz. vn? euagiatō gladio a retro euz in
ceruice percussit & apurauit caput e? sustulerūtq;
illd p muz ciuitatis coloniē. Theodorice uo hoc
uidēs. ipaz ciuitatē sphēdit cū thesauris multis.
Cūq; sacramēta ab ipis frācoz sublimib? accep
siss; i basilica sacti geroonis martiris. uisus fuit
ei qz percussus fuiss; i latere dolose. At ille ait. Ob
seruate hostia. nescio qz de hijs piuratis ribuarijs
me percussit. Cūq; reuoluissent uestimenta ei? nihil
aliud repperūt nisi signū puulū purpureū. Inde
reuersus ē rex theodorice cū spolijs multis & cuz
filia theodeberti fratris sui. silq; cū duobus filijs
ei? puul'. Quos metis ciuitatē adueniēs interficit
ubi & brunichildis regina tūc aderat. Vidēs aut
theodorice rex filiā theodeberti neptē suā qz eēt
pulc. uoluit sibi eā copulare ad diugiū. cui bruni
childis ait. Quō accipe potes filiā fratris tui. At
ille ait. Nū tu dixisti mihi qz eēt frater me? Cur
inimica dei iuetrix maloz & auctor mortis. cur i
duxisti sup me hoc peccatū ut fratre & parētes i
terficerē. & euagiatō culro uoluit eā ensuerber
rare. Illa uero a circūstantib? erepta euasit. Post
hoc odio nimio infecta. potione uenenatā p ma
nus mīstroz crudeliū ei direxit. Qui nesciēs hūc
dolum ueneni. ebibit illud. ac deide deficiēs in
quū efflauit spiritū. Illo quoq; mortuo. puulos fi
lios eius pfata regina nequiter iugulauit. Sed &
mimozem filiū ei? i albis eliso cerebro ad petrā in
terfecit. His regib? mortuis. burgūdiones & au
strahj cū francis pace facta. lothariū filiū hilpici
regem in totis tribus regnis in monarchiā sup se
stabilierūt

CCVI. De nece brunichildis regie

Rex igit' lotharius omoto exercitū i bur
gundiā abiit. fingēs se dolose qsi brunich
ildē uellet sibi ad diugiū copulā. Et
data fide. uenire illa accelerat ornata cultu regali.
Qui cū illam uidiss; ait. inimica dei cur tāta ma
la ppetraē pualuisti ut tā nobilē regū sobolē ma

leficijs tuis interimere nō formidares. tantū qz ne
fas agē n dubitasti. tūc adunato agmie francoruz
& burdionū. cūct? ppls clamabat uoce mag' bru
nichildē dignam esse morte turpissima. Tūc iubē
te lothario rege i camelū leuata & p totū exerci
tum deducta ē. ac deinde equoz pedib? idomito
ruz alligata. dissipatis mēbris obijt. ad postremū
igni combusta sepulcro caruit. Rex uero pace per
circūitum scā. reuersus est. **CSigibertus.** Hec
brunichildis cum filio suo childeberto vel childe
berti filijs regnū gubernās ppter insolentiā moz
adeo intolerabilis erat frācis. ut merito crederē
sibillam de ea uaticinatā esse. Veniet aut bruna d
pūb? hispanie. ante cui? aspectū gentes uel gen
tiū reges pibunt. ipa uero calcibus equoz diru
pta peribit. que quāuis ita esset insolēs. tū dei ec
clesias honozabat. plura etiā sanctoruz cenobia
fundauit. & edificia admiradi operis ostruxit. ut
miraculo fuerit tāta ab ea fieri potuisse.

**CCVII. De quibusdam incidentib? post obi
tum beati gregozij pape.**

Anno impij foce secūdo sabimian? roma
ne ecclesie. lxij. p̄sident. Hoc quoq; tpe
paup qdam cum a nauis elemosinā pe
teret nec acciperet. dicēte nauidero desiste elemosi
nam petere a nobis. qz nihil hic pter lapides habe
m? cū subieciss; paup. ergo oia uertā i lapides
quidq; māducabile i nauē erat i lapides uersum
est colore & forma rerū earūde; pmanēte. Fame
romam aggrauate romani gregozio pape iam de
fūcto derogates. qz thesauros ecclesie sua nimia
liberalitate dissipasset. cū n eēt psona in quā exar
descerēt. meōriā nois illi? i libris ei? delere uole
bant. ac p hoc libros gregozij pape romanis exu
rere uolētibus obstitit petrus dyacon? p̄dens se
spiritū sanctū i colūbe specie sup caput gregozij
tractātis sedentē uidisse sepi? Idq; cōfirmās iu
risiurandi sacramēto. mox moriēs ex odictō fecit
fidem suo testimoniō Anno sequēti sabimian? pa
pa cū & ipē liberalitati gregozij p̄decessoris sui
derogaz. & sub hoc p̄tentu manū egenis subtra
heret. gregozius eū p uisum ter p culpa tenacie.
& hui? derogatōnis i crepatum qz n resipisceret.
etiā q̄rto horribiliter i crepās & omiās i capite
percussit. Quo ille dolose uexat? n mltō post obiit
Post quē bonifaci? romane ecclie. lxij. p̄sident
hic obtinuit apd focā impatorez. ut ecclia roma
na caput esset oim ecclesiaz. qz ecclia cōstātinopoli
tana scribebat se esse p̄mā oim eccliaz. Hic i uelilio
lxij. epoz decreuit sub anathemate. ut null? ui
uēte epō ciuitatis sue de altero eligēdo audeat lo
qui. uel ptes sibi facē. Sed. nj. die depositōis eius
fiat licēter a clero & p̄lo electio sacerdotis. An
no sequēti corp? sancti uictoris thebei apd salo
doz cū sactō uaso passū inueniē. Secūdo? famulus
dei i ytalīa clarz. Desiderius uienēsis ep̄s a theo
doico exiliat. Anno sequēti augustim? p̄m? aglo
rum ep̄s moriē. ei qz larentius substituit. Bonifa
cius romane ecclie. lxv. p̄sident. hic pantheon rome
a foca ipatore i petratū. uertit i eccliam sactē ma
rie & oim martiz. & in kl. nouēbris ibi i stituit so
lennitatē oim martiz. qz postera crescēte religioē
christiana decreta ē fieri in honore oim sanctoruz
Anno sequēti perse romanorum p̄uincijs gra
uiter incubant. Anno sequēti alexandrie iohan
nes episcopus claruit. qui ob eximiam in christū
liberalitatem nomē elemosinarij habere meruit.

CVIII De sancto iohanne elemosinario & eius misericordia. **Ex gestis eius:**

Nec patriarcha factus ut ipse retulit cum esset cyprio adhuc iuuenis annoz. xv. vidit vna nocte in somnis puellam super solem splendendam & ornatam. que stetit ante lectum suum. & cum in latere pulsauit. Qui expugnatus cum vere vidit eam stantem. & putaret esse mulierem. que etiam super caput habebat coronam ex ramis oliuarum si gno crucis signatus dixit. Que es tu. & quomodo ausa es intrare super me dum dormio. Illa hilari vultu labijsque subridendo. dicit ei. Ego sum prima filiarum regis. Si me amica possideris. ego te ducam in aspectum imperatoris. Nemo enim habet potestatem apud eum si cui ego. que feci eum hominem fieri in terris. & homines saluare. Et hec dicens. disparuit. Ille igitur in se reuersus. intellexit visionem & ait. Credo elemosina & compassio est. que veraciter deum carne vestiri fecit. Statim ergo se vestiuit. & nullum excitans in ecclesiam abiit. Eratque iam auroza. Et dum iret. obuiauit cuidam fratri frigore vexato. expoliatusque se indumento caprimo. & dedit ei. Nondum autem ecclesiam apprehenderat. & subito obuiauit. ei quidam albis vestibus indutus. deditque ei ligaturam centum numismatum dicens. Accipe hec frater. & dispensa ut vis. At ille pro gaudio statim hec suscipiens reuersus est. volens ei reddere ligaturam illam quasi nichil indigens. & amplius non vidit aliquem. Intellegens ergo visionem non esse fantasiam sed veritatem. sepe fratribus que poterat erogabat. Quidam diues cuius domum fures fuerant ingressi spoliaueruntque usque ad stramentum. deprecatur est illum cum magna reuerentia. dicens ei calamitatem suam. Qui misericors eius iussit ei dari. xv. libras auri. At ille cui creditum erat aurum apprehendit consilium economi. & dyaboli operatione inuidentes non dederunt ei nisi quatuordecim libras. Cum ergo de collecta rediret archiepiscopus mulier vidua dedit ei in scriptis noticiam exenij. v. centenariorum auri. Quam cum suscepisset conuocauit dispensatores. & ait illis. Quot libras dedistis ei qui ad me accessit. Qui dixerunt Domine. xv. ut sanctitas vestra iussit. Cuique pro inhabitatem in se gratiam cognouisset illos esse mentitos. adduxit eum qui acceperat & interrogauit quid accepisset. Illo dicente quatuordecim libras. proferens ille picturam quod ei traditum fuerat. ait eis. A vobis exquiret deus et alia. x. centenaria quia si dedissetis. xv. libras ut dixit humilitas mea. que attulit. v. centenaria. xv. daret. Et ut certos vos faciam. mittam & adducam eam. Cuique pro nuncios accersisset feminam illam statim surgens cum quantitate auri uenit. & vestigia sancti apprehendit. Qui cum suscepisset oblationes & orasset super eam. Dixit ad eam. Obsecro te. nonne hoc tantum voluisti offerre deo. an aliud aliquid. At illa cum sensisset desiderium illum cognouisse quod fecerat. tremore concussa dicit. Per sanctum memiam. ego ancilla tua manu propria scripseram centenaria. xv. in picturam ut darem tibi domino meo. & inueni. x. deleta a seipso. Tunc stupefacta intra se dixit. Vtique voluntas dei non est ut deum nisi. v. Tunc patriarcha eam dimittente. ceciderunt ad pedes eius dispensatores indulgentiam petentes. & nichil tale ulterius se acturos affirmantes.

CCIX De sancta eius compassione et humilitate.

Habebat autem hic sanctus scientiam scripturarum. non in sapientia sermonis ad inanem gloriam sed pro operum actionem. Et in secreto

quotidiani consilij sui nullus sermo ociosus audiebatur. nisi forte ordinatio rei civilis exigeret. sed aut sanctorum patrum religionis. aut scripturarum traditiones. aut dogmatica problemata propter multitudinem hereticorum regionem circumdatam. Si quis alicui detrudere incipiebat hunc pro alteram summationem ut sapiens ingeniose remouebat. Et si ita permanebat. hunc aduocans hebdomadario precipiebat ne ulterius eum intrare sineret ut pro eum ceteros temptaret et erudiret. Cuique in infimo stratu recumberet et vilibus operimentis in cella sua uteretur quidam possessorum ciuitatis ascendens ad eum et videns quod optorio scisso et laneo tegeteretur. transmisit ei centum optorium numismatum. xxxvj. rogans eum multum ut eo cooperiretur ad memoriam ipsius. Quod ille propter instantiam viri suscipiens. vna nocte eo cooperitus. pro totam fere noctem dicebat ad seipsum ut cubicularij eius recitabat. Quis dicit quod humilis iohannes pallio. xxxvj. numismatum tegatur. et fratres christi frigore necantur. Quamvis desiderant saturari de iocunda odore vinum quod in cellario meo funditur. Quamvis putas fame et frigore et miseris. affliguntur. Tu vero expectans etiam eternam iocunditatem assequi. et vinum bibis et pisces imanes duoras. et in cubiculis demoraris. Nunc autem cum omnibus malis tuis et in coopertorio. xxxvj. numismatum te calefacis. Vere ita uiuens et in tali laxamento contentus. non expectabis illic preparatis gaudijs frui. Sed et audies utique quod ille diues audiuit. recepisti bona in uita tua et la. si. ma. zc. Benedicte deus. humilis iohannes alia nocte te non cooperietur. Iustum est enim ut tegantur. xli. fratres et domini tui. quod tu infelix. Mox ergo misit. ut eum in crastinum ueniret. Is autem qui hoc obtulerat emit illud et rursus patriarche obtulit ut eo tegeteretur. Cuique id tercio fecisset. sanctus uir gratulabundus dicit ei. Videbimus quis deficiat. ego an tu. Erat enim ille opulentus ualde. Quem suauiter uir sanctus quasi uindemiabat. paulatim ab eo multa auferens ut pauperibus daret. Valde quoque diligens eloqui de actibus sanctorum qui elemosinarii fuerunt una diem cum recitaret de uita sancti serapionis quod uocabatur sindonius. inuenit eum ut ferret amictum suum egeno dedisse. et iterum paululum illum excessisse. et frigus patienti obuiasse ei que tunica pro uisita. Et quia nudus sedebat tenens euangelium. interrogatus a quodam quis te expoliavit alba. demonstrans euangelium. ait. Iste. Alio quoque tempore hoc ipsum euangelium uendidisse. et elemosinam dedisse. Discipulo autem dicente. alba ubi est euangelium ait. Fili. hoc quod dixit michi uende que habes et da pauperibus. ipsum uendidi. et eis dedi. ut habeam fiduciam in die iudicij. Et cum quedam uidua petisset a liquando ab eo elemosinam. quia filij eius esuriebant. eo non habente omnino aliquid. seipsum ei tradidit ut eum uenderet ad dominos grecos. quos & in paucis diebus fecit christianos. Hec legens de sancto serapione. uir sanctus stupefactus et totus lacrimis infectus ait. Credite michi. quia usque hodie putauit quod uel aliquid facerem dans quas haberem pecunias. nesciens quod et se ipsos uenderent quidam compassione superati. **CCX** Adhuc de doctrina et actibus eiusdem.

Recipiebat autem collationes pro defunctis impigre facere. dicens. Quia an paucum tempus. quidam captiuus a plis ductus

& in carcerem trusus est. Quidam ergo fugientes
 illinc et venientes in cypriū. interrogati a parenti-
 bus illius si forte vidissent eum. responderunt se
 propriis manibus eum sepelisse. Non autem erat ipse.
 sed quidam ei similis. Illi ergo tanquam pro mortuo fa-
 ciēbāt ei tres collectas per singulos annos. **P**er .mij.
 autem annos ille fuga lapsus a patris. uenit in cypriū.
Cunq; audisset a suis quod memoriā eius quasi mor-
 tui fecisset ter in anno scilicet in theophania. & in
 dominica sancta. & in pentecoste respondit His
 tribus temporibus anni ueniebat quidam candidatus
 ut sol. & dissoluebat iuisibiliter me a vinculis fer-
 reis & a custodia. & mouebat tota die deambulans
 do nemoq; me recognoscebat. & in crastinū inue-
 niebar vincula ferrea portans. Ex hoc igitur ait sā-
 ctus iohānes dormientes quietem habere discit.
 quādo pro eis collectas facimus. Huic quidam totū
 aurū quod habebat scilicet .vij. libras & dimidias
 obtulit. rogans eū flexis genibus. ut ozaret. pro sa-
 lute unici filii eius. & ut deus nauem eius que in
 africā abierat cū bono reduceret. Quod cū ille
 fecisset. mortuus est puer. & nauis illa in qua fra-
 ter illius hominis erat naufragiū perulit. totumq;
 quo plena erat perit. preter animas & scaphā va-
 cuam. Cūq; vir ille ultra modū tristis esset. vi-
 dit per noctem in somnis quēdam quasi in habitu sā-
 cti patriarche dicentem sibi. **V**t quid turbaris fra-
 ter. Nonne rogasti me ut peteres a deo quatenus
 filiū tuū saluaret. **E**cce saluus factus est. Crede mi-
 chi. quia si uiueret. pater & imundus homo fieret.
Et de nauis tua scito. quia nisi deus pro bono quod
 fecisti placatus esset. sententiā data erat ut tota
 cum animabus in profundum pergeret. & fratrem tuū
 perdidisses. Sed surge. et glorifica deū qui donauit
 tibi eum. et ab hoc seculo vano saluauit filiū tuū.
Euigilans ergo uir. iuenit cor suū consolatus. et cur-
 rens ad factum patriarchā iactauit se ad pedes eius
 et gratias egit narrans uisionem quā uiderat. et il-
 le glorificauit deū. **Q**uodā monacho girāte in ciui-
 tate cū una puella iuuenula et petente elemosinā
 quidam hos uidentes scandalizati nūciauerūt patriā-
 che quod ille monachice uite mulierem habēs deroga-
 ret. **T**unc uero sanctus uolens prohibere peccatum
 iussit mulierē flagellari. monachū uero uerberari
 et in carcere retrudi. **Q**uo facto apparuit ei per
 uisum nocte monachus. ostendens ei dorsū suum
 ex flagellis putrefactū. et dicens ei. **I**ta placet ti-
 bi domine patriarcha. **C**rede michi. hac uice ut ho-
 mo errasti. **E**t hec dicens recessit. **M**ane autem uir
 sanctus memor uisionis. sedit super lectū suum me-
 stus. et mittens pro monacho qui erat in carcere fe-
 cit eum despoliari coram se. ut dorsū eius uideret.
 si ita esset ut in somnis uiderat. **Q**uo facto dei vo-
 luntate solutus est. etiā amictus quo erat indutus
 cecidit. **O**mnēsque uiderūt eū eunuchū. **T**ūc uir sā-
 ctus ait. ignozanter se peccasse in deū & in eum.
 monens tamen eū non ita optere monachū circum-
 ducere mulierem ad scandalū uidentū. **A**t ille hu-
 militer rōez reddidit dicēs. **N**up. cū esset gaze. exe-
 unci me de urbe hec mulier occurrit. dicens se esse
 hebreā. et uelle fieri xpianā. **P**restās etiā me u-
 bis horribilibus ne dimitterem eam pite. **T**imens
 ergo iudiciū dei. supsi eam et baptisau. **E**t girabā
 cum ea simplici corde modicū exposcens supreum.
 quatenus introducerem eam in monasteriū. **T**ūc san-
 ctus narrata uisione his qui psto erant. perulit. e-
 numismata daturus ei. **A**t ille nichil accipere uoluit.

sed ait. Monachus si fidē habet. horum non indiget.
 & si horum eget fidem non habet. Hoc maxie om-
 nibus qui audierūt fidē fecit. quod seruus dei esset.

Continentia. xxm. libri.

U icesimusquartus liber continet hy- storiam. clxxxix. annorum per successi- onē. xij. imperatorum. scilicet heradij constantini. heraclone. constantis qui etiā et cōstānti. cōstāntini ter- tij. iustimiani secūdi. leonis patri- cij. tiberij terci. et itez iustimiani. philippici. anasta- sij. theodosij terci. leonis terci. constantini quar- ti. leonis quarti. hyrene et constantini quiti. I nter hec autem continet multa de gestis ac lege machome- ti. H abet autem capitula. clxxvj.	
D e impio heraclij & quodā miraculo sā- cti iohānis baptiste.	i.
D e sancto deicolo abbate et eius peregrina- tione.	ij.
D e iniqua sententiā in eum lata et interitū uersa- rij.	ij.
D e birro sāceti deicoli in radio solis suspenso. mj.	
D e apro per eum a uenatoribus liberato et ceteris eius gestis.	v.
D e sancto bauone recluso.	vj.
D e artissima eius penitentiā et trāsitu eius de De quibusdā regibus angloꝝ et actibus eoz	vij.
D e sancto lupo senonensi et eius exilio et miracu- lis.	vij.
A d huc de miraculis et obitu eius de.	ix.
D e ogressu heraclij extra p̄sas et eius uictoria.	x.
D e superbia et interitū cosdore et sāceti crucis ex- altatione.	xj.
D e bonifacio papa.	xm.
D e passione sancti anastasi monachi cum sociis suis.	xm.
D e sāceta uirgine phara et fratribus eius.	xv.
D e fuga eius et carcere quem tulit pro uirginita- tis amore.	xvi.
D e sancto pharone fratre eius qualiter factus est maldensis epus.	xvii.
D e miraculis eius et tēptatione carnali.	xviii.
A d huc de miraculis eius et obitu.	xix.
D e sanctis abbatibus eustasio et attalo.	xx.
D e sāceto walarico et bonis eius imitatis.	xxi.
D e peregrinatione eius et spū prophético	xxii.
D e uindicta dei in cōtemptores eloꝝ eius.	xxiii.
D e sanctitate cōsolationis eius de.	xxiiii.
D e sancto hildeūto maldensi epō	xxv.
D e sāceto austregisilo bituricensi arēpo.	xxvi.
D e sāceto sulphicio eius de successore	xxvii.
D e miraculis eius de sāceti sulphicii	xxviii.
D e tēptatione demonū ab eo supatis.	xxix.
D e sāceta salaberga abbatissa.	xxx.
D e sancto ysidoro hispalensi archiepō et scriptis eius.	xxxi.
D e eius de tēptatione ad ibus carnis.	xxxii.
D e humilitate et patientia	xxxiii.
D e bona et honesta eius uersatione.	xxxiiii.
D e dagoberto rege frācoꝝ.	xxxv.
D e miraculo dedicationis ecclesie beati dyonisi.	xxxvi.
D e p̄patione eius de miraculo	xxxvii.
D e sāceto magnobodo adegauensi epō.	xxxviii.
D e heresi heraclij et principatu ac lege machome-	